

KYKRAUTA

N:o 5/1974

SÄHKÖISTETTY RAUTATIELIIKENNE

on yksi niistä teknillisistä uudistuksista, joiden toteuttamista maassamme olemme edesautta-
neet vuosikymmenien kokemuk-
sessa karttuneine ammattitaitoi-
nemme.

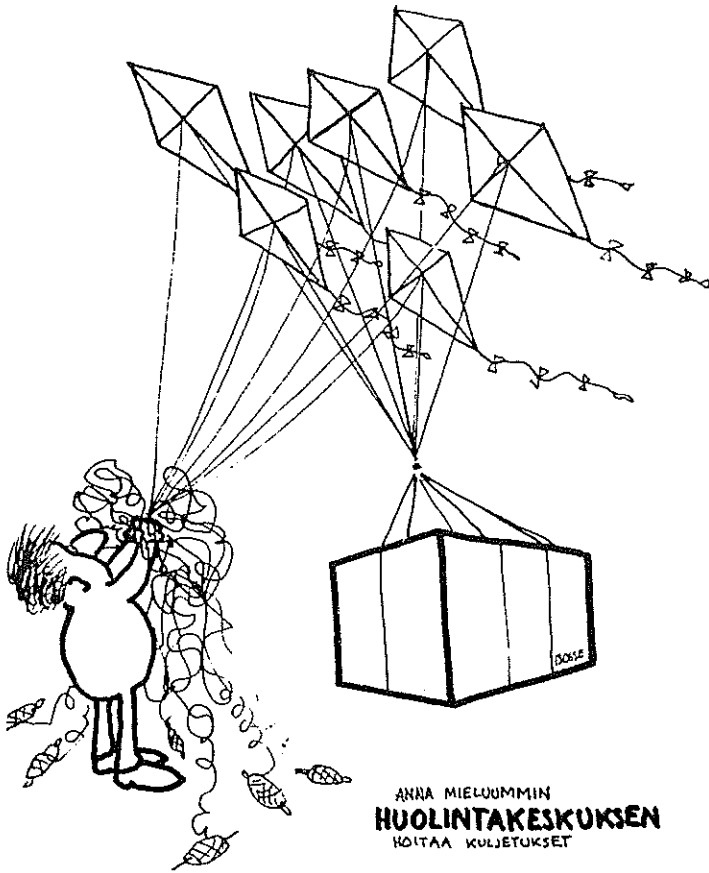

IMATRAN VOIMA
OSAKEYHTIÖ

OY Kiinteistönvälitys-OKV

Runeberginkatu 23 D

Helsinki 10

lauttamus

GUMMERUS

G

raatteen
tien
paholaiset

*Romaani talvisodasta, tulesta
ja pakkasesta*

Niilo Lauttamus katsoo uudessa kirjas-
saan Raatteen tielle, talvisotaan ja Suo-
mussalmen kunniakkaisiin taisteluihin.
Tuloksena on vankkaa luettavaa kaikille
Lauttamuksen ja kovien sotakirjojen ys-
täville.

236 s. Ovh sld. 25

Askartelukeskus Oy

Hki 10 - Mikonk. 8 Puh. 61956

ETELÄ-SUOMEN SANOMAT
Lahti

FORSSAN KIRJAPAINO
Forssa

OY HARTWALL AB
Ajomiehentie 2 00390 Hki 39

KAISU HEIKKILÄ
Kalevantie 7

HELSINGIN MYLLY OY
Helsinki

HOLLMING OY
Rauma

KAJOMERI OY
37501 Lempäälä
Käytetyn voiteluöljyn
puhdistamo, Voiteluainetehdas

KESKINÄINEN ELÄKEVAKUUTUSYHTIÖ
KALERVO
Helsinki

KINOSTO OY
Helsinki

RAKENNUSINSINÖÖRITOIMISTO
KONTIO JA ANTTILA
Teiskontie 24 F
33540 Tampere 54
puh. 931-611820

KÄYTTÖAUTO OY
Limingantulli - Oulu

MAASEUDUN KONE OY
Rintakangas
— Junkkari-tuotteet —

MAINOS-MALINEN OY
Turku

MUSTAN HÄRÄN GRILLI
Helsinki

OY MERIKIITO AB
Helsinki

T:MI NOSTOLAVAPALVELU
Hallituskatu 22 C
33200 Tampere 20

PAPERINKERÄYS OY
Helsinki

PUOLUSTUSLAITOKSEN
VAMMASKOSKEN TEHDAS
Vammala

RAKENNUS SANEERAUS OY
Helsinki

SIDOSTE

sukka kestää

SIERAVUOREN LOMAKYLÄ
Eura — Honkilahti

SKIN-BAG OY
Vammala Puh. 932-1798

SUOMEN FORSIITTI-DYNAMIITTI OY
Hanko

Suomen Henkel

Hannukselantie
00750 Hki 75
Puh. 361033

SUOMEN MAANVILJELIJÄIN KAUPPA OY
Hämeenkatu 7
Tampere

SUOMEN METALLITEOLLISUUDEN
TYÖNANTAJALIITTO
Helsinki

SUOMEN PELASTUSOSAKEKEYHTIÖ
NEPTUN
Helsinki

SUOMEN TEOLLISUUDEN
VARTIOINTI OY
Helsinki

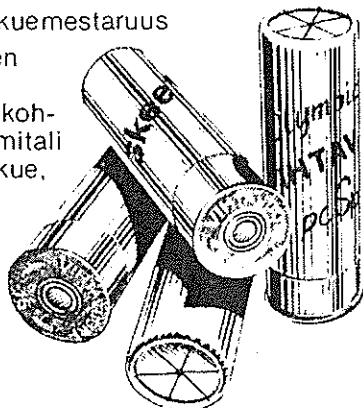
Voitot kotiin

Kilpailusaavutuksia
Vihtavuori-patruunoilla:
SKEET EM

1973 nuorten joukkuemestaruus

1974 mieskohtainen
pronssimitali
nuorten mieskohtainen
hopeamitali
nuorten joukkue,
pronssimitali

KEMIRA

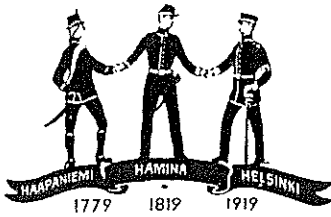
VIHTAVUORI

-tehty täysosumia varten-

SISÄLTÖ

Mieltä nostattava sotilassoitto.....	3
Maanpuolustuskulttuurimme.....	4
Terveisin Kouvolasta	8
Turvallisuuspolitiikan opettamisesta	9
Kun tartut kynään	12
Puhe lippujuhlan päivänä 4.6.1974.....	14
Maanpuolustus kunnalliselä- mässä	16
Arvoja, arvostuksia, politiikkaa	18
Viittä vaille yksitoista	20
Kadettien maanpuolustustyö	22
Sanontoja	23
Puolustusvoimat ja työväenliike	26
Naiset ja maanpuolustus	28
Sotilasmusiikki	32
Ensimmäinen päivä simpuna	33
Puolesta – vastaan	36
Kadettikunta toimii.....	38
Pohjoismaiset kadettipäivät.....	40
Kadettikurssien kuulumisia	41
Itse asiasta	44
In memoriam.....	44

Vyötti miekan vyötärölle
Kupeellensa kylkraudan

KYLKIRAUTA

N:o 5/1974

Kadettikunta ry:n järjestölehti n:o 105

Päätoimittaja: Evtl Martti Sinerma
Pettus-os, puh. Hki 625801

Toimitussihteeri: VTM Erkki
Paukkunen
Pettus-os, puh. Hki 625801

Päätoimittajan neuvotteluryhmä:

Jaakko Isotalo
Hannu Karpo
Matti Kohva
Eero Sauri
Hannu Sinerma
Juha Tanttu
Sakari Virkkunen

Toimitusneuvosto:

Per Heinrichs
Anssi Huovila
Erik Lagerström
Pentti Palmu
Aarne Pönkänen
Lauri Reunala
Gunnar Öhman

Taloudenhoito ja ilmoitusaineisto:

rouva Irja Wonkka, Liisank 1,
00170 Hki 17, puh Hki 12681/333

Osoitteen muutokset: Kadettikun-

ta ry/rouva Sirkka-Liisa Tör-
mänen, Punavuorenk. 14 B 32
00150 Hki 15, puh Hki 665 739

Tilaushinta 10 mk/v
Irttonumerot 2,50 mk

Aikakauslehtien liiton jäsen

MIELTÄ NOSTATTAVA SOTILASSOITTO

Harvapa meistä osaa muodostaa mielikuvaa paraatista, missä ei olisi sotilassoittoa mukana. Sotilassoittokunta pystyy juhlistamaan monen muunkin tilaisuuden tunnelman, minkä tosiasian huomaa vasta sitten, jos messinginpurijat eivät ole mukana.

Sotilasmusiikkia kerrotaan soitetun jo tuhansia vuosia sitten. Varhaisella keskiajalla sotilasmusiikin lähes ainoana tehtävänä lienee ollut saada aikaan lyömä- ja puhallinsoittimilla niin suuri meteli kuin mahdollista. Nykyisen tapaista sotilassoittoa on esitetty jo satoja vuosia. Täten voidaan todeta, että sotilasmusiikki on yksi vanhimmista nykyisin esitettävistä orkesteritoiminnoista. Mm. sotilasingnaalit ja -fanfaarit ovat syntyneet noin kuusisataa vuotta sitten.

Sotilassoitto sotilaiden keskuudessa kuuluu luonnollisesti asiaan. Paraatien lisäksi lukuisat joukko-osastojen juhlatilaisuudet saavat vaskipuhaltimien avulla oman leimansa, jonka tunnusmerkkinä voidaan pitää iskeytyä, mukaansa tempaavuutta ja kaikkien helposti ymmärtämää rytmikkyyttä.

Onko kaikkia sotilassoiton mahdollisuuksia sittenkään käytetty hyväksi? Näyttää siltä, että puistokonsertit ke-säisin ovat häipymässä muodista. Miksi? Kuulijoita varmasti olisi. Marssilta palaavan sotilasosaston eteen ei enää kaupungin rajalta tai kasarmialueen lähietäältä ilmesty reippaita säveliä puhaltelevaa soittokuntaa. Jalka nousisi väsyneenäkin reippaammin ja ryhti paranisi useita asteita. Muitakin käyttökelpoisia soittokuntien esiintymistapoja varmasti olisi. Onko sotilassoitto unohdettu?

Valitettavasti ilmaisoitoista annetut määräykset eivät ainakaan toistaiseksi anna mahdollisuuksia soittokunnille esiintyä vapaasti kovin monissa tilaisuuksissa - maksulliset soitot puolestaan ovat joskus suhteettoman kalliita. Mutta toivokaamme, että sotilassoittoa tällä hetkellä vaivaavat ongelmat, henkilöstö- ja soitto-oppilaspula eivät vaientaisi puhaltimia. Sotilassoitolla ei ole ainoastaan mieltä nostattava vaikutus, vaan se pystyy kohottamaan puolustustahtoa.

Martti Sinerma

MAANPUOLUSTUS- KULTTUURIMME

ERKKI SALONEN

Kulttuuri on yhteisön omaksumien toimintasääntöjen järjestelmä. Mutta mitä on maanpuolustuskulttuuri, vai onko sellaista edes olemassa. Tätä pohtii Suomen Kulttuurirahaston asiamies valtiotieteen tohtori Erkki Salonen.

Päätoimittaja käski veltostumisen välttämiseksi ajattelemaan henkilökohtaisesti, tällä kerralla esim. sitä, mitä on maanpuolustuskulttuuri, jos sellaista on, ja jos on, onko sellaista myös meillä.

Kun tehtävä ei ollut tuon vaikeampi, ajattelin sitä melkein kokonaisen sadepäivän.

- Oli onni, että synnyttiin Suomessa, missä me ymmärretään ihmisten puhetta!

Tuon ikuisen ajatuksen ilmaisi konepistoolimies "Vinski", kun syksyllä 1941 jossakin Itä-Karjalassa koetimme alustavasti kuulustella vankiamme ja kun yhteistä kieltä ei tahtonut löytyä.

Ihmisten puheen ymmärtäminen on avain heidän ajatustensa käsittämiseen ja elämäntapojen tuntemiseen. On epätodennäköistä, että voisimme omaksua edes oman yhteiskuntamme kulttuurin, elleimme ymmärtäisi meikäläisten puhetta.

Puheen ymmärtämistä edistää, jos tietää käytettyjen sanojen merkityksen. Edellä viuhahti sana "kulttuuri", jolla on mitä kirjavin maine. Sen merkitystä on tässä ensin sovittava.

MITÄ ON KULTTUURI?

Kulttuuri on - minun mielestäni - yhteisön (esim. suomalaisen yhteiskunnan) omaksumien toimintasääntöjen järjestelmä.

Jos tässä valossa tarkastelemme maanpuolustuskulttuurin käsitettä, voimme olettaa, että sen piiriin kuuluvat yhteiskunnan maanpuolustukseen liittyvät toimintasäännöt. Kun yhteiskunnalla aina on joitakin peli- eli toimintasääntöjä eli jonkinmoinen kulttuuri, voimme olla varmat, että jos sillä on jotakin maanpuolustuksen tapaista toimintaa, sillä on myös jotakin, mitä voidaan kutsua maanpuolustuskulttuuriksi.

Jonkun mielestä ajatus, että kulttuuri on vain toimintasääntöjen järjestelmä, on yhtä tyhjän kanssa. Samat ihmiset saattavat kuitenkin puhua ääni väristen yhteiskunnan oikeusjärjestyksestä sekä sen pyhydestä ja suuruudesta.

Oikeussäännösten ydinasiat on nykyaikaisissa valtioksi tai liittovaltioksi organisoituissa yhteiskunnissa tavallisesti julkaistu perustuslakeina. Merkityksessä niitä lähinnä ovat oikeussäännöt on

taas julkaistu lakeina ja asetuksina. Kaikkia yhteiskunnan oikeusjärjestyseen kuuluvia toimintasääntöjä ja menettelytapoja ei ole julkaistu, vaan käypä ratkaisu voidaan tietyissä tilanteissa valita lain ja asetuksen ohella "maan tavasta", vanhasta kansanomaisesta paikallisesta menettelystä, jos se ei ole ristiriidassa kirjoitettujen lakien kanssa.

Kulttuuri on toimintasääntöjen järjestelmänä vielä paljon laajempi kokonaisuus kuin tuo oikeusjärjestys. Itse asiassa voidaan oikeusjärjestyksen ydinasiat, perustuslakeja, lakeja ja asetuksia pitää myös kulttuurin ydinsäännöksinä. Kulttuuri laajenee vain "kirjoittamattoman lain" eli "maan tavan" alueella oikeustavoista koko kansan työtoiminta- ja elintapoja koskevaksi (kuvielluksi) toimintasääntöjen (kokonais) järjestelmäksi.

YHTEISÖN ELÄMÄNTAPA

Yhteiskunnan päämääränä voidaan katsoa olevan yhteiskunnan itsensä ja sen jäsenten elämän ja toiminnan turvaaminen. Tuon tehtävänsä täyteen kukin yhteiskunta pyrkii valitsemaan mahdollisimman tarkoituksenmukaisen elämän ja toiminnan tavan. Yhteiskunnan itse itseään varten tarkoituksenmukaisena valitsemaa ja hyväksymää elämän ja toiminnan tapaa sekä järjestystä säädellään yhteisön toimintasääntöjen järjestelmää eli kulttuuria luomalla, ylläpitämällä ja kehittämällä.

KOLME KOVAA VAATIMUSTA

Yhteiskunnan kulttuurin tarkoituksen mukaisen kehittämisen kannalta voidaan esittää kolme kovaa vaatimusta: tiedon välitys, päätöksenteko ja yhteishenki.

Yhteisön jäsenillä tulee olla tietyt yhteiset vähimmäistiedot ja -käsityksen oman yhteisön vaiheista, ympäristöstä, järjestyksenmuodosta sekä elämän ja toiminnan mahdollisuuksista. Tuo on juuri se kohta, millä oppivelvollisuutta, perustavaan kansalliseen yleissivistykseen sisällytettyjen vähimmäistietojen ja -taitojen oppimisen pakkoa voidaan perustella. Mitä korkeampi yleissivistys, sitä helpompi on ryhmän ottaa vastaan uutta tietoa, sopeutua uuteen tilanteeseen, keskustella, muodostaa mielipiteitä ja valita erilaisten toimintatms. vaihtoehtojen välillä, niin uskomme.

Päätöksenteon osalta on tärkeintä, että päätöksen tekee henkilö tai kollegio, joka on lain tai tavan mukaan oikeutettu sen tekemään, eli että päätös tehdään mahdollisesti oikein. Päätöksentekijään kohdistuu aina myös tietyt odotukset: hänen tai sen uskotaan liikkuvan lähinnä vain niiden yhteisten tietojen ja käsitysten puitteissa, joita yhteisö on asiassa omaksunut sekä noudattelevan vaihtoehtojen valinnassa yhteisön yleisempiä mielipidesuuntauksia. Tässä kuultaa takana "kansan oikeusvakaumus", yhteisön käsitys asiain luonnollisesta järjestyksestä.

Jäsenten yhteishenki, me-henki, on yhteiskunnalle ja taisteluyksiköille elintärkeämpi kuin jalkapallo-, jääkiekko- tai yleisurheilujoukkueelle. Tiedotuksen ja päätöksenteon hienoudet eivät "toimi", jos yhteisöstä puuttuu me-henki.

TURVALLISUUSPOLITIikka

Sanoin edellä, että yhteiskunnan päämääränä voidaan katsoa olevan yhteiskunnan ja sen jäsenten elämän ja toiminnan turvaaminen. Tämä sama päämäärä voitaisiin täysin oikeutetusti katsoa myös yhteiskuntapolitiikan päämääräksi. Itse asiassa se soveltuu myös turvallisuuspolitiikan päämääräksi eikä se olisi aivan tolaltaan kulttuuri- tai talouspolitiikkaan päämääränä.

Olen pannut merkille, että yhteiskuntapolitiikka laajassa yleisessä merkityksessä voidaan liittää miltei mikä tahansa yhteiskunnan yleistä hyvää tarkoittava pyrkimys, siis myös turvallisuuspolitiikka, jonka pääelementit ovat ulkopoliitiikka ja puolustuspolitiikka. Käytössä on toinenkin yhteiskuntapolitiikan käsite, edellistä suppeampi ja tavallisempikin. Siinä on sysätty sivuun sekä turvallisuuspolitiikka että hallinto ja katsottu, että yhteiskuntapolitiikka jakautuu kolmeen päähaaraan, nimittäin kulttuuri-, talous- ja sosiaalipolitiikkaan, jotka ovat ikäänkuin eri näkökulmia yhdestä ja samasta yhteiskunnallisen vuorovaikutuksen kokonaisuudesta.

Näillä käsitteillä ja käsityksillä on ilmeisesti oma merkityksensä kouluopetuksen kannalta. Yhteiskunnan turvallisuuspolitiikan suhteellinen arvo ja merkitys kirkastuu nousevalle kansalaiselle näet viimeistään oppivelvollisuuskoulussa yhteisten vähimmäistietojen ja -

käsitysten opetuksen yhteydessä eli perustavan kansallisen yleissivistyksen tietopakettin sisältöä omaksuttaessa.

En ole selvillä siitä, minkä aineen yhteydessä nykykoulussa opetetaan kansakunnan vaiheet, ympäristö, järjestysmuoto, yhteiskunta- ja turvallisuuspolitiikat yms.

Uskon kuitenkin, että Suomen kouluissa annetaan riittävä yleiskuva kansamme vaiheesta maineettomista maahanmuuttajista alkaen ohi naapureittemme herruuden ajan aina itsenäisyytemme saavuttamiseen ja varjelemiseen asti.

Pelkään, että turvallisuuspolitiikkaa ei osata opettaa tasapuolisesti, yhtenä (yhteiskuntapolitiittisena) kokonaisuutena, jossa ulkopoliitiikka ja puolustuspolitiikka tukevat ja täydentävät toisiaan. Julkisen sanan perusteella rohkenen olettaa, että nykyisin romantisoidaan taas liiaksi kansainvälistä yhteistyötä ja liioitellaan kansainvälisten järjestöjen mahdollisuuksia. Jos näin tapahtuu kouluopetuksessakin - esim. ns. "kasvatuksessa kansainvälisyyteen" (mikä minun mielestäni voisi olla enintään kasvatusta kansainväliseen yhteistyöhön) - se tapahtuu kukaties kansallisen itseluottamuksen ja sen kautta myös turvallisuuspolitiikan, maanpuolustuksenkin kustannuksella.

Suomen turvallisuuspolitiikan voi nähdäkseni havainnollistaa ja kuvata purjelaivana. Sen hohtavat purjeet edus

tavat tuota kauas näkyvää, uljasta ja muodikasta ulkopoliittikkaa, joka tuntee pienimmänkin kansainvälisen tuulenvirrin. Koko tuo komeus pysyisi tuskin pystyssä tyynelläkään ilmalla, saati myrskyssä, ellei sillä olisi laivan purjeiden kokoon suhteutettu, mutta rannalta katsovan (suuren) yleisön silmiin näkymätön, tehokas ja tarkoituksenmukainen kōli, joka tässä symboloi turvallisuuspolitiikan toista puolta: puolustuspolitiikkaa ja -voimia.

Turvallisuuspolitiikan opettaminen on pienen valtion kouluissa selvästi vaikeampi tehtävä kuin suurvaltassa, joka voi voimalla tavoitella oikeutta siinä, missä pienen valtion on väkivallan edessä luovuttava kiistattomista oikeuksistaan kenties itsenäisyydestäänkin.

Suomen kaltaisen pienen kansan kohdalla on selvää, että me olemme aktiivisesti kansainvälisissä järjestöissä, rauhajoukoissa, kehitysavussa sekä turvallisuuspolitiikan selvittelyssä jne., mikä kaikki merkitsee tuon turvallisuuspolitiikan ulkopoliittisen puolen lujittamista.

Yhtä selvää on, että pienen kansan on varottava luottamasta yksinomaan kaikenlaisiin kansainliittoihin tai muihin aatteellisiin kansainvälisen myötätunnon takuihin.

Kansan valtiollisen itsenäisyyden merkitystä ei mielestäsi voi kouluopetuksessa liiaksi korostaa. Ellei kansa muodosta itsenäistä valtiota, tuota kansaa ei näy mahtimiesten maailmankartalla eikä kansainvälisten neuvottelupöytien ympärillä. Yhdistyneiden Kansakuntien jäseniksi valitaan vain itsenäisiä valtioita. YK on valtioiden neuvottelupaikka, keskustelukerho eikä maailmanhallitus. Sen turvallisuusneuvoston pysyvät, etuoikeutetutkin jäsenet tekevät omat päätöksensä omin päin maailmanjärjestön ulkopuolella.

Mielestäni pienen maan kouluissa voi hyvin kertoa, että valtiot eivät ole tasa-arvoisia ja että joskus suuret ja mahtavat yksinvaltiaat, diktaattorit ja kansanjohtajat, jopa suurvallatkin, ottavat vapauden päättää tai sopia keskenään pienten kansojen puolesta ja niitä kuulematta, kenen alaisuuteen tai etupiiriin ne kuuluvat ja kenen ehdoilla. Suomen kansan kohdalla ovat näin menetelleet esim. Aleksanteri I ja Napoleon sekä Stalin ja Hitler. Tällaisissa tapauksissa loukatun osapuolen ainoa mahdollisuus puolustaa oikeuttaan ja protestoida on aseellinen taistelu. On nähdäkseni oikein - vaikei aina muodikasta - kertoa nuorisolle, että kansalaisen vapausoikeuksia vastaaviin velvollisuuksiin kuuluu tarvittaessa myös taistella maan laillisen hallituksen käskystä, sen antamalla aseilla, sen osoittamaan vihollista vastaan, kukaties vaikka kuolemaan asti.

Pienen kansan parasta turvallisuuspolitiikkaa on sitkeä sitoumusten täyttäminen ja sanassa pysyminen sekä horjumaton itsenäisyystahto ja puolustusvalmius.

PUOLUSTUSPOLITIikka

Bure Litonius kirjoitti kerran sotilaspuvun historiikissaan, että "v. 1951 saivat Suomen lentäjät uuden puvun, joka taas seuraa sodassa voittaneen Englannin pukumallia jatkaen vuosisataista perinnettä, jonka mukaan suomalainen sotilas edelleen puetaan ulkomaalaisia muotivirtauksia eikä esim. maastomme vaatimuksia seuraten."

Tuo lainaus on mukana ikäänkuin muistuttamassa, että yhdenmukaistava kansainvälinen muoti vaanii meitä kaikilla aloilla ja saattaa syrjäyttää itsenäisen harkinnan ja ajattelun, itsenäisen toiminnan perusedellytyksen. Pienen kansan puolustusvoimain on tiettyssä mielessä jatkuvasti pidettävä silmällä omien ratkaisujensa henkistä itsenäisyyttä ja kansallista tarkoituksenmukaisuutta.

Sen perusteella, mitä me reserviläiset voimme tietää puolustusvoimien asioista, annamme "sotaväelle" hyvän arvostuksen. Esimies- ja taistelukoulutus on Suomen puolustusvoimissa ilmeisesti melko korkeatasoista, välineet, varusteet ja aseet ovat periaatteessa hyvinvalitut, vaikka niitä on - samoin kuin kaiketi harjoituksiakin - liian vähän.

MAANPUOLUSTUSKULTTUURI

Edellä nähtiin yhteiskuntapolitiikan turvallisuuspolitiikan päämäärien käsitteellisen yhtenevyyden mahdollisuus. Kun kuitenkin yhteiskuntapolitiikan kokonaisuudesta irroitetaan turvallisuuspoliittinen elementti omaksi kokonaisuudekseen, se tietysti merkitsee jotakin reaalista vaihtoehtoa, "riskiryhmää", joka tietysti on tarkoituksenmukaista hoitaa omana erityiskokonaisuutenaan mutta joka tietysti on osa yhteiskuntapolitiikan kokonaisuutta. Missä on raja yleisen turvallisuuspolitiikan ja nimenomaisen maanpuolustuksen välillä, sekin on makuasia.

Joskus olen miettinyt, miksi siviilihallintomiehillä on niin vaikea ja sotilashallintomiehillä taas helppo paneutua ajatuksissaan kriisijän toimintaan. Pääsemättä mihinkään lopullisiin tuloksiin kuvittelen kuitenkin, että se johtuu kummankin hallinnonhaaran perusluonteesta. Siviilihallinto on syntynyt staatistisen yhteiskunnan pysyvyyttä ja muututtomuutta turvaamaan. Sotilashallinto, joka on sota-aikojen lakkaamatta muuttuvista tilanteista ja toimintatarpeista saanut jotakin opikseen, on valmiimpi reagoimaan nimenomaan muuttuvissa tilanteissa. Nykyaikaisen yhteiskunnan jatkuva muuttuminen tuo siviilihallinnolle niin suuria sopeutumisasikeuksia, että sen edustajien energia ei enää riitä aivan poikkeuksellisia "kriisivaihtoehtoja" edes kuvittelemaan, kuka ties.

..tosi flower power...

Veikkaan kuitenkin, että siviilihallinnon on aikaa myöten pakko lisätä jousitoaan ja reagoitakykyään ajallisten, alueellisten ja paikallisten, erilaisten vaatimusten suuntaan. Yhteiskuntasuunnittelussa kaikilla tasoilla tulevat tietyt huomioitettavien kehitysvaihtoehtojen joukkoon myös tietyt kriisivaihtoehdot, joiden suunnittelussa tarvitaan sotilashallinnon kokemuksia ja asiantunte-
musta.

Toisaalta sotilashallinnon edustajat tarvitsevat enemmän tietoja siviilihallinnon suunnitteluproblematiikasta. Mielestäni on esim. täysin toivotonta kuvitella, että normaalioloissa palkattaisiin yksi tai useampia väestönsuojelun ekspertejä joka kuntaan - odottamaan kriisiä ja väestönsuojelun tarpeita. En tiedä, tahtooko kukaan tällaista, mutta pelkään sitä. Nähdäkseni ainoa oikea, järkevä vaihtoehto olisi kehittää paikallinen pelastuspalvelu toimintakykyiseksi, kunnalliseksi katastrofi-, talkoo- yms. palvelukoneistoksi ja antaa sille kriisiajan huolena myös väestönsuojelu. Samassa hengessä saattavat Suomen puolustusvoimat kenties vielä monesti pelata merkittävänä strategisena työvoimareservinä sen lajin kriiseissä.

Maanpuolustuskulttuurin tilannearvioita vaikeuttaa sekin, että maanpuolustus kriisiaikana ja sen edellytysten luominen rauhan aikana nähdään yhä yleisemmin yhteiskunnan yleishallinnon - eikä vain puolustushallinnon - asiaksi. Vaikka puolustushallinto olisi laadullisesti tehokas, taitava ja tarkoituksenmukainen tahansa ja edustaisi siis teoreettisesti kenties korkeatakin maanpuolustuskulttuurin tarkoituksenmukaisuuden astetta, käytännössä ratkaisee maanpuolustuksen tehon se määrällinen tuki, mikä varustelujen ja aseiden yms. määräraharatkaisujen avulla tulee eduskunnan "uhrina isänmaan alttarille."

ITSENÄISYYDEN JA VAPAUDEN PUOLESTA

Sotien ja muidenkin kriisien aikana, jolloin kansakunnan elämä ja vapaus ovat erityisesti vaaralle alttiina, korostetaan voimakkaasti kansan kokonaisuutta, sen yhteenkuuluvuutta ja "kohtalon yhteyttä", kansallista näkökulmaa erilaisten ryhmänäkemyksen edellä. Rauhan aikana - suurten kohtalonkysymysten menettäessä ajankoh-
taisuutensa - nousevat erilaiset kansallaisia erottavat tekijät esiin yhteisten,

kaikkia yhdistävien tunnusten asemasta.

Tällaisina aikoina erilaiset eturyhmät kilvoittelevat avoimesti vallasta. Poliitikassa näkyvät päälimmäisinä lähinnä henkilöt, jotka pitävät itseään enemmän oman puolueensa valittuina strategeina ja taktikkoina kuin koko kansan edustajina. Kaikkea muutosta pidetään helposti edistyskenä ja monet loukkaavat edistysken nimestä kansaa vanhastaan koossa pitäviä, yhdistäviä arvoja ja laitoja.

En tiedä onko Suomen poliitikoista kukaan tahtonut panna puolustusvoimia pakettiin, kuten pelot jo on pantu. Sen tiedän kuitenkin, että pienen kansan vapauden ja valtiollisen itsenäisyyden kannalta tietty omavaraisuus leipäviljan ja sotilaskunnan suhteen on paljon tärkeämpi asia kuin mikään puoluepoliittinen sorminäppäryys. Niinpä katsonkin, että tarkoituksenmukaisen maanpuolustuskulttuurin kannalta kansan on periaatteessa paljon tärkeämpää tietää ja tuntea, että maan hallitus tekee kaikissa oloissa parhaansa maan itsenäisyyden turvaamiseksi, kuin mihin puolueeseen mihin ministeri milloinkin sattuu kuulumaan, mikäli ollenkaan kuuluu. □

Viileän pehmeä HEGA partabalsami ei kirvele kuivalla eikä arallakaan iholla. Tämä johtuu Hegabalsamin sisältämistä aidoista luonnonuutteista, glyseriinistä ja mahdollisimman alhaisesta spriipitoisuudesta. Tuoksu on raikas ja tyylikkään yksinkertainen. Arka iho tai ei -

Hega on balsamia poskelle.

GAHNS VALKOINEN RISTI Helsinki

TERVEISIN KOUVOLASTA

Tämänkertaisen Kylkiraudan lukija voi todeta, että lehden artikkelit pääosin ovat peräisin Kaakkois-Suomesta. Tarkemmin sanottuna ne saapuvat Pohjois-Kymenlaaksosta Kouvolan Kadettipiiriltä.

Aloite tähän piirikohtaiseen kirjoitusrynnäkköön oli tehty jo vuoden 1972/73 talvella, jolloin Kouvolan Kadettipiiri oli lupautunut avustamaan Kylkirautaa. Kuitenkin runsaat henkilömuutokset ja niiden mukanaan tuoma työpaine työpaikoilla työnsä aloitteen toteutumisen syrjäin vuodeksi, mutta uusi vuosikokous tammikuussa 1974 velvoitti valitun piirijohdon lunastamaan "am-moin" annetun lupauksen.

Kadettipiirin toimihenkilöt

ovat ymmärtäneet, etteivät kirjoitukset voi olla kertomista siitä, mitä kadettipiiri on viime aikoina tehnyt. Vaatimattomasti ja harvinaisen vähän mitään tehneinä tultiin siihen tulokseen, ettei oma tekeminen muita kiinnosta. Sensijaan alueellamme toimivien vaikuttajien mielipiteitä varmastikin luettaisiin muuallakin. Tässä mielessä otettiin kirjoituspyyntöjen kohteeksi Kymen Lääninhallitus, ennen kaikkea koulutoimienalalta, Valkealan kunta, joka pitää sisäl-lään peräti kahta varuskuntaa, Vekarajärven ja Utin, suurimman paikallisen lehden pakinoitsija-toimittaja, sekä Kouvolan toimiupseereiden edustaja.

Kukin pyynnön kohteeksi jou-

tunut suhtautui siihen myötämie-lisesti ja tuloksena ovat artikkelit, jotka käytännöllisiä esityksiä sisältävinä ovat syventymisen arvoisia. Ne esittelevät Kymenlaakson pohjois-osan vaikuttajayksi-löiden ajatuksia maanpuolustukseen liittyvistä aiheista. Tarkoituksena on antaa impulssi Kylki-raudan lukijoille ottaa asiat pu-heeksi kukin omalla alueellaan ja harrastuspiirissään ja ehkäpä toi-miakin parhaaksi todetun toimintamallin mukaan.

Erityisenä huomionosoituksena saatiin vastaanottaa Kymen-läänin Maaherran tervehdys Kadettikunnalle.

Kari Norkola

Kymenläänin maaherra tervehtii:

Meidän on syytä olla kiitollisia Suomen Kadettikunnalle sen vuosikymmenien aikana maamme hyväksi tekemästä rakentavasta, osittain perustavaa laatua olevasta työstä ja meillä on aihetta toivottaa Kadettikunnan vastaiselle toiminnalle menestystä, koska tuota toimintaa ehdottomasti edelleen tarvitaan.

Terveisin

Esko J. Eltonen

TURVALLISUUSPOLITIIKAN OPETTAMISESTA

Turvallisuuspolitiikan opetus on aloitettava jo peruskoulun ala-asteella. Turvallisuuspolitiikan perusaineksen opettaminen olisi tehtävä pakolliseksi. Turvallisuuspolitiikan peruskysymysten opettamisen suunnittelemista ja kehittämistä varten olisi asetettava oma neuvottelukunta.

Tätä mieltä on Kymenläänin koulutoimentarkastaja Markku Hulkko.

Suomen harjoittaman turvallisuuspolitiikan tavoitteena on maamme alueellisen koskemattomuuden, valtiollisen itsenäisyyden ja kansalaisten turvallisuuden ylläpitäminen kaikissa oloissa. Turvallisuuspolitiikka puolestaan jaetaan tavallisesti toteuttamismuotojensa puolesta ulkopolitiikkaan ja puolustuspolitiikkaan. Viime mainittu puolestaan jaetaan sotilaalliseen, hallinnolliseen, taloudelliseen ja henkiseen maanpuolustukseen sekä väestönsuojeluun.

Erilaisten turvallisuuspoliittisten toimintojen joukossa henkisen maanpuolustuksen tehtävänä on lujittaa kansalaisten puolustustahtoa ja henkistä kestäkykyä niin rauhan kuin mahdollisten kriisienkin aikana. Koska kansalaisten maanpuolustusasenteisiin vaikuttaa ratkaisevasti se, miten tärkeiksi puolustettavat arvot suomalaisessa yhteiskunnassa koetaan ja toisaalta millaisena maamme turvallisuuspoliittinen tilanne ymmärretään ja uskotaanko yleensä puolustusmahdollisuuksiimme, tulee kaikille kansalaisille jakaa riittävästi luotettavaa tietoa Suomen virallisesta turvallisuuspolitiikasta. Tämän tiedon jakaminen on eräs tärkeä osa Valtioneuvoston asettaman Henkisen maanpuolustuksen suunnittelukunnan työkentästä. Paitsi yleisiä tiedotusvälineitä käyttämällä voidaan turvallisuuspoliittista tietoa levittää tehokkaasti myös koululaitoksen välityksellä. Henkisen maanpuolustuksen suun-

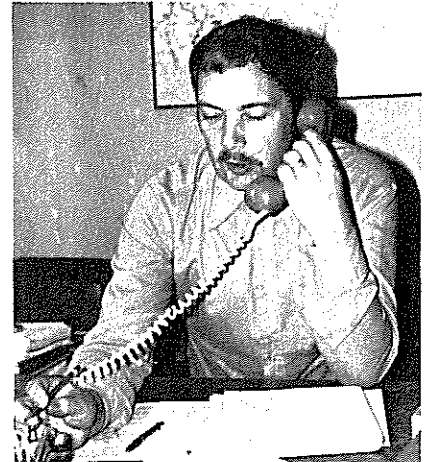
nittelukunnan apuna on toiminut tätä tehtävää varten erityinen koulujaosto, jonka toimesta on laadittu mm. turvallisuuspolitiikan opetussuunnitelma kouluille sekä sitä täydentävä opetusviiteaineisto "Opetuksen koordinointi".

SYSTEMAATTINEN OPETUS- SUUNNITELMA

Koulujen tarjoamat mahdollisuudet jonkin yleisesti tärkeäksi koetun aihepiirin tai asian levittäjänä ovat vanhastaan tunnetut. Varsinaisten opetussuunnitelmien sisältämän perinteisen aineksen lisäksi on mitä erilaisempia erityisesti asennekasvatuksen avulla juuritettavia tietoja, taitoja ja tottumuksia jaettu vuosien mittaan koulun välityksellä lapsille ja nuorille. Liikennetietous, paloturvallisuus, vesillä liikkuminen, ensiapu, työturvallisuus, luonnonsuojelu, oikeat ravintotottumukset jne ovat kaikki vähitellen saaneet vakiintuneet paikkansa koulujen opetusohjelmissa. Merkittävänä ja kokonaan uutena työmuotona on kouluihin parhailaan tulossa kouludemokratia, jonka avulla tuntuvasti lisätään oppilaiden mahdollisuuksia päästä demokraattisesti vaikuttamaan heitä koskevien asioiden käsittelyyn ja päätöksentekoon koulussa.

Edellä olevasta luettelosta puuttuu turvallisuuspolitiikka siksi, ettei sitä ole syystä tai toisesta koettu riittävän tärkeäksi. Se ei ole näin ollen edellä lueteltujen aiheiden lailla myöskään vakinnut-

MARKKU HULKKO

tanut asemaansa koulujemme opetusohjelmissa. Turvallisuuspoliittista tietoa on aina tosin vähäisessä määrin kuulunut koulujen eräiden aineiden opetussisältöihin. Systemaattisen opetussuunnitelman puuttuminen on ollut turvallisuuspolitiikan opettamisen pahimpana esteenä aina vuoteen 1972 saakka, jolloin sekä kouluhallituksen että ammattikasvatushallituksen toimesta lähetettiin lähes kaikille mainittujen keskusvirastojen alaisille oppilaitoksille Henkisen maanpuolustuksen suunnittelukunnan toimesta laadittu "Turvallisuuspolitiikan opetussuunnitelma". Asiaa koskevassa Kouluhallituksen yleiskirjeessä lääninhallituksella, kansakoululautakunnille ja kansakoulujen johtokunnille, valtion ja yksityisten oppikoulujen rehtoreille, kansanopistojen, kansankorkeakoulujen sekä kansalais- ja työväenopistojen rehtoreille mainitaan mm.:

"Kouluhallitus pitää tärkeänä, että eri oppiaineiden kursseihin sisältyviin turvallisuuspoliittisiin näkökohtiin kiinnitetään riittävästi huomiota. Tämän johdosta "Turvallisuuspolitiikan opetussuunnitelma" lähetetään oheisena tiedokseen ja käytettäväksi soveltuvilta osiltaan voimassa olevien opetussuunnitelmien täydennyksenä opetuksen suunnittelussa ja opetuksessa."

Samansisältöinen kirje lähetettiin Ammattikasvatushallituksen toimesta sen alaisille oppilaitoksille. Edelleen on koulu-

hallitus lähettänyt viime ja tänä vuonna alaisille oppilaitoksille. Edelleen on koulutukseen ja turvallisuuspolitiikan opetukseen liittyvää aineistoa ryhmäkirjeidensä liitteinä käytännön opetustyössä apuna käytettäväksi. Lisäksi on lähes kaikille opettajille tulevassa Opettajain Lehdessä (nykyisin Opettaja-Läraren nimellä) julkaistu useita peruskoulun eri luokkasteille soveltuvia turvallisuuspolitiikan, rauhankasvatuksen ja kansainvälisyyskasvatuksen tuntisuunnitelmia.

TURVALLISUUSPOLITIIKAN OPE- TUSTA MYÖS OPETTAJILLE

Miten turvallisuuspolitiikan opetus ja tietous sitten leviävät koulujen välityksellä? Maamme koko yleissivistävää opetusta antava koululaitos on koke-
massa parhaillaan olemassaolonsa suurinta muutosta. Siirtyminen peruskoulu-
järjestelmään alkoi 1.8.1972 ja jatkuu
hallinnollisesti vuoteen 1977 sekä peda-
gogisesti ainakin 1980-luvun alkuun
saakka. Lähes kaikissa kunnissa on peda-
goginen siirtyminen eli uuden perus-
koulun opetussuunnitelmakomitean mie-
tinnön mukaisen peruskoulun opetus-
suunnitelman toteuttaminen jo nyt alkamut alimmilla luokilla. Opettajat ja

kaikki koululaitoksen parissa työskentelevät kokevat muutoksen tuntuvana lisätyönä eikä tällöin ajankohta uuden aihepiirin esille ottamiselle ole kovin suotuisa. Opetussuunnitelmien ja oppikirjojen sekä muunkin oppimateriaalin ja välineistön lähes täydellinen uusiutuminen kiinnittävät opettajien huomion ja voimat kokonaan puoleensa. Näin ollen ei turvallisuuspoliittisen tiedon leviäminen kouluihin ja koulujen välityksellä edelleen oppilaille ole niiden käyttöön toimitetusta materiaalista huolimatta lainkaan varmaa.

Jotta voitaisiin varmistaa turvallisuuspoliittisen tiedon perille meno opettajiston keskuuteen, tulisi asiaa selvittää heille jo opettajainvalmistuksen yhteydessä. Opettajien valtakunnallinen virkaehtosopimuksin säädelty koulutus, siirtymävaiheen koulutus sekä vapaaehtoisuuteen perustuva muu jatko- ja täydennyskoulutus tarjoaisivat tosin tilaisuuksia turvallisuuspolitiikankin tiedouden levittämiseen, jos tämä aihepiiri katsottaisiin riittävän tärkeäksi. Nykyisin se ei kuitenkaan kykene kilpailemaan monien muiden tärkeämmiksi koettujen koulutusteemojen kanssa. Aiheista ei todellakaan ole tällä hetkellä puutetta.

Eräissä kesäyliopistoissa on pyritty järjestelmään yhteiskunta- ja turvallisuuspoliittisia kysymyksiä käsitteleviä kursseja, mutta ne ovat saaneet osakseen erittäin vähän kiinnostusta. Reserviläisjärjestöjen toimesta on lisäksi pitkin vuotta järjestetty turvallisuuspolitiikan luentosarjoja, esitelmiä ja kursseja, joille myös opettajat ovat voineet osallistua. Reserviläisjärjestöjen toiminnassa aktiivisesti mukanaolevat opettajat ovatkin asiantuntevia vaikuttajajaksiloita omilla työpaikoillaan ja auttavat näin osaltaan tiedon leviämistä.

Eräs varsin merkittävä tiedonvälittäjäryhmä on oppikirjojen laatijoiden ja kustantajien ryhmä. Se seikka millä lailla he oppikirjoissa ja niihin liittyvässä muussa oheis- ja lisämateriaalissa ottavat huomioon eri asiayhteyksissä turvallisuuspoliittiset näkökohdat, vaikuttaa ratkaisevasti näiden tietojen edelleen välittymiseen oppilaille. Opettajat ovat näet yleensä koulumuodosta riippumatta erinomaisen suuressa määrin opetuksessaan ensisijaisesti sidoksissa käytettävään oppikirjaan ja sen esitykseen eivätkä niinkään vahvistettuun opetussuunnitelmaan tai oppiennätyksiin, joiden kuitenkin tulisi olla primääriä lähteitä opetusta suunniteltaessa. Oppikirjan valinta on taas puolestaan pitkäkänön ja monivaiheisen prosessin tulos, samoin opetuksen suunnittelu, joten riittävän monipuolisen ja oikean turvallisuuspolitiikan tiedon leviäminen oppilaan tasolle asti on normaalitapauksessa tällä hetkellä usean onnellisen yhteensattuman seuraus.

EI VALMIITA ASEENTEITA

"Tieto lisää turvallisuutta" sanotaan. Oikean ja monipuolisen tiedon välittämisen ohella pyritään peruskoulun opetussuunnitelmassa korostamaan valikoidun ja kriittisen tietojen käsittelyn tärkeyttä jokapäiväisessä elämässä. Valmiiden asenteiden tarjoamisen sijasta pyritään siihen, että oppilaan omaleimaiselle

PERUSYHTYMÄ OY

koko persoonallisuuden kehittymiselle tarjottaisiin koulun taholta mahdollisimman suotuisat edellytykset. Peruskoulun, joka yhdeksänvuotisena ja yhtenäiskoulutyypisenä tulee tavoittamaan jokaisen lapsen ja nuoren, opetussuunnitelmaan kuuluu aivan alaluokilta lähtien eri aineiden yhteydessä käsiteltäviä kansainvälisyyskasvatukseen ja joukkotiedotuskasvatukseen liittyviä kysymyksiä. Näiden yhteyteen voidaan erinomaisesti liittää turvallisuuspolitiikkaamme läheisesti ja elimellisesti kuuluvia aiheita. Ylimmillä luokilla tulee erikoisesti kansalaistaidon ja yhteiskuntaopin sekä maantiedon oppiaineiden yhteydessä esille luontevia turvallisuuspolitiikkaan liittyviä kysymyksiä. Eräiden muidenkin aineiden yhteydessä kuten äidinkielen, historian sekä fysiikan ja kemian voidaan varsinkin peruskoulun yläasteella eli VII-IX luokilla käsitellä opetussuunnitelmaan liittyvinä joitakin turvallisuuspolitiikan asioita.

Opetuksen tulee kuitenkin ajoittua aivan viimeisille luokille ja painopisteen tulee olla faktojen esittämisessä. Valmiiden asenteiden tyrkyttämisestä on vältettävä. Asioiden teoreettisen ja osin varsin käsitteellisen luonteen vuoksi tulee opetusta runsaasti havainnollistaa ja konkretisoida oppilaiden kehitystason mukaisesti. Vasta ns. toisen asteen eli nuorisoasteen koulutuksen yhteydessä (lukio, ammatilliset koulut, kansanopistot) tarjoutuu mahdollisuus opetussuunnitel-

mien puitteissa syventelyyn ja perusteellisempaan analysointiin sekä keskusteluun turvallisuuspolitiikkamme keskeisistä kysymyksistä.

TURVALLISUUSPOLITIIKAN OPETUS PAKOLLISEKSI

Peruskoulun yläasteella ja uudistuvassa lukiossa tulee opetuksen suunnittelulla olemaan merkittävä asema yksittäisen koulun kohdalla. Opetuksen jakottelu periodeittain, teemaviikot ja -päivät, valinnaiset erityiskurssit koulun oppiaineissa sekä opettajien ja oppilaiden yhteistyönä kouluneuvostojen puitteissa tapahtuva opetuksen suunnittelu avaavat, valtakunnalliseen opetussuunnitelmaan liittyen, uusia mahdollisuuksia myös turvallisuuspolitiikan tiedon viemiselle entistä useampien opettajien ja oppilaiden ulottuville.

Opetuksen helpottamiseksi on nyt peruskoulun opetussuunnitelmassa ja oppikoulujen eri oppiaineiden oppiennätyksissä hajalleen sijoitettu turvallisuuspolitiikan aines koottu yhtenäiseksi esitykseksi "Turvallisuuspolitiikan opetussuunnitelmaksi". Tähän tulisi kuitenkin liittyä myös eri luokka-asteille soveltuvaa muuta oppimateriaalia (kirjallista ja kuvallista oheismateriaalia, dioja, rainoja yms.) Turvallisuuspoliittisten kysymysten käsittely tulisi kokea valtakunnallisesti niin tärkeäksi, että tietyn perusaineen opettaminen olisi eri luokka-

ja kouluasteilla pakollista eikä vain kunkin opettajan henkilökohtaiseen näkemykseen ja asianharrastukseen perustuvaa. Opetuksen onnistumiseksi tulisi opettajien täydennys- ja jatkokoulutukseen sisällyttää turvallisuuspolitiikan tietoutta riittävässä määrässä.

Aivan samalla tavoin kuin on äskettäin julkisuudessa ehdotettu eri poliittisia puolueita edustavan kansainvälisyyskasvatuksen neuvottelukunnan asettamista voitaisiin harkita maamme harjoittaman turvallisuuspolitiikan peruskysymysten opettamista suunnittelevan ja kehittävä neuvottelukunnan asettamista turvallisuuspoliittisen kasvatuksen toteuttamiseksi peruskoulussa. Turvallisuuspoliittisen kasvatuksen suunnittelu ja toteuttaminen voitaisiin luontevasti liittää ehdotetun kansainvälisyyskasvatuksen neuvottelukunnan tehtäviin, mikäli erillisen neuvottelukunnan asettamista ei pidetä aiheellisenä.

Kun vuoden 1971 koulutuskomitea viime keväänä julkistamassaan mietinnössä määrittelee koulutuspolitiikan tehtävät yhteiskuntapolitiikkaa toteuttavana toimintana, on entistäkin selvempää, että maamme harjoittaman rauhan- ja vakaumuksen, puolueettomuuden ja valtioden välisiin ystävällisiin suhteisiin yleensä sekä eritoten YYA-sopimuksen tinkimättömään noudattamiseen nojautuvan turvallisuuspolitiikkamme perusteet opetetaan kaikille kansalaisille mahdollisimman hyvin jo kouluaikana. □

- Maataloustuottajajärjestön äänenkannattaja
- Maaseudun valtalehti ja maan toiseksi suurin sanomalehti
- Maataloustuottajain ääni yhteiskunnassamme.

MAASEUDUN TULEVAISUUS

KUN TARTUT KYNÄÄN TARTUT ASEESEEN

PENTTI P. PERTTULA

Maanpuolustusjärjestöt tyytyvät puolustautumaan niitä vastaan hyökättäessä, kirjoittaa uutispäällikkö Pentti P. Perttula. Tuntuu, etteivät sotilaat osaa nyky-sodankäynnin menetelmiä jäädessään tiedotustoiminnassa puolustuskannalle.

Jos sähköisten tiedotusvälineittemme ohjelmaan sisältyisi oman maamme maanpuolustuskysymyksiä myönteisessä hengessä käsittelevä ohjelma, niin luulenpa, etten vain minä vaan myös moni muu kuulija tai katsoja aluksi epäilisi kuuloonsa tulleen jotain vikaa. Olisihan se aivan ennenkuulumatonta.

VAIKUTTAMISTA MUUNNETULLA TOTUUDELLA

Julkisessa sanassa tilanne on vielä jonkin ajan sellainen, että täysin asiallisia kirjoituksia mahtuu joukkoon.

Sanomalehti miesten joukossa on vielä sellaisia jäseniä, jotka ovat saaneet varsin havainnollista koulutusta tällä alalla. Ja nuorempaankin joukkoon kuuluu runsaasti sellaista väkeä, jotka asialla elämöimättä kirjoittavat asiallisesti ja usein myös asiantuntevasti. Syytä on kuitenkin kertoa, että aivan oikeistolaisiinkin sanomalehtiin on tullut toimituskuntaa, joiden oma näkemys on valan toinen kuin sen lehden, jossa he työskentelevät. Vaikka uutiseen ei pitäisi voida sisällyttää omia mielipiteitä, sitä tapahtuu monella tavalla joka päivä. Jutun otsikko ja ingressi voivat palvella enemmän kirjoittajan näkemystä kuin asiaa.

Eräänä äkkiä mieleen tulevana esimerkkinä kerrottakoon eräästä RUK:ssa tehdystä tutkimuksesta, joka koski varusmiesten alkoholinkäyttöä. STT:n kautta tuli — eikä ensi kertaa — niin väritetty yhteenveto julkistetusta tutkimuksesta, että sitä ei tutkimuksen tekijäkään ollut omakseen tuntea. Kävi nimittäin siinä tutkimuksessa ilmi mm., että tietty prosentti - tosin vähäinen - varusmiehisistä aloitti alkoholinkäytön palvelusaikanaan. Tämä kelpasi otsikoksi, mutta se seikka, että paljon suurempi prosentti oli niitä, jotka lopettivat tai vähensivät alkoholinkäyttöä varusmiesaikanaan, sai tuskin mainintaa uutisessa. Olipa yhteenvedon tekijä löytänyt mieleisensä kapulan, jolla taas kerran saattoi osoittaa puolustusvoimat vihoviimeiseksi instituutioksi. Ja esimerkkejä hän riittäisi.

Kerran eräältä tällaiselta toimittajalta kysyttiin, miksi hän näin menettelee välittäessään selvästi vääriä tietoja sanomalehtien omistamaan STT:oon, hän vastasi, että milläpä muullakaan tavalla hän voisi vaikuttaa. Keinohan se on sekin. Kuin myös se, että velvollisuuttaan hyvin suorittaneiden nuorukaisten sijasta mieluummin vedetään esille joukko-osastojen mieliharmeina silloin tällöin esiintyviä ammattiretelöitsijöitä tai palveluksesta kieltäytyviä einojuhaneita kuin esimerkeiksi muille. En tar-

koita, etteikö epäkohdista ja puutteista pitäisi kertoa, koska siten ne tulevat tunnetuiksi ja voidaan poistaa. Yksitystapausten käyttämistä yleisenä lyömäaseena maanpuolustusasiaa, puolustusvoimia tai siinä palvelevaa henkilökuntaa vastaan ei voi muutoin ymmärtää kuin omien turhautumien tai kaunaisuuksien purkamisena. Ja siinä sitä ymmärtämistä nykyisin kysytäänkin.

NAKERTAJAT

Majuri Pentti Palmu kirjoitti Sotilasajakauslehden numerossa 8/1971: ”Pieni, mutta suulas joukko on noin viiden vuoden ajan terrorisoinut maanpuolustusta.” Mutta, kuten hänkin totesi, vaikutus sinänsä on ollut varsin vähäinen ja sellaiseksi se myös jää. Tuolle joukolle on sittemmin annettu varsin osuva nimikin: nakertajat. Nakertajista tulee innokkaan puutarhanharrastajan mieleen ensiksi myyrät, jotka joinakin vuosina kaivavat outoja käytäviä puutarhoissa, nakertavat kukkasipuleita ja juurakoita ja nostavat rumia multakasoja nurmikoille. Sitten ne taas joksikin ajaksi häviävät yhtä nopeasti ja selittämättä kuin ovat ilmestyneetkin. Kovin mainittavaa vahinkoa nekään eivät saa aikaan, mutta aiheuttavat vähän harmia — ehkä pientä kiroiluakin. Luonto niiden rytmit suuressa kokonaisuudessa kuitenkin ohjelmoi. Ei ole epäilystäkään siitä, etteikö myös maanpuolustuksen kentällä puuhailevia pikku myyriä jostakin ohjelmoitaisi.

SANA ON ASE

On nimittäin pidettävä mielessä se, että tiedotus, joka on hienompi nimi entiselle propagandaa -ilmaiselle, on sodankäyntiväline, ei enää uusi, mutta yhä tehokkaampi. Kynästä, kirjoituskoneesta, kaukokirjoittimesta, puhumattakaan sähköisistä välineistä, on tullut tehokas ase siinä sodassa, jota parhaillaan käydään kaikkialla maapallolla vieläpä avaruudessa. Egon Fridelliä lainatakseni:

"... sana, totuus tai valhe, lentää koneen mykkänä vaanivaan kitaan, joka sen nielee, painaa, monistaa tuhansiksi kapaleiksi ja syyttää kaikkialle, missä ihmisiä asustaa: porvariin eteisiin, talonpoikaistupiin, kasarmeihin, palatseihin, kellareihin ja ullakkokamareihin ja sanasta tulee mahtisana." Ja mitä Fridell olisikaan sanonut radiosta ja televisios- ta!

Jo vuonna 1937 Olavi Huhtala kirjasaan "Propaganda, uusi sodankäyntiväline", totesi, että hyvin hoidettu propaganda voi korvata moniaita divisioonia, terävä kynä kukistaa kokonaisia sotajoukkoja. Ehkä tässä on annos liioit- teltaa. Huhtala käsitteli kirjassaan ensim- mäisen maailmansodan propagandasota- ta ja siinä sivussa totesi omien puolus- tusvoimiemme rauhanaikaisen propa- gandan eräistä vaatimattomista pikkuy- rityksistä huolimatta jääneen lapsipuol- len asemaan, vaikka silloin juuri meillä olisi pitänyt voittaa kansalaisten mielissä tsaarivallan sotalaitoksen synnyttämä antipatia ja paikata myös Vapaussodan iskemät haavat, jotka — tarpeettomasti — rasittivat puolustusvoimiamme aina Talvisotaan saakka.

TALVISODASSA OSATTIIN — SITTEN MENI PIELEEN

Talvisodan tiedotuspalvelun loivat YH:hon kutsutut tiedotusalan ammatti- miehet, jotka paljolti olivat mukana luomassa kuuluisaa Talvisodan henkeä. Jat- kosodassa hyvin aloitettua tehtävää ei jostakin syystä enää pystyttykään hoita- maan hyvin. TK-mies nimitys alkoi käydä lievästä haukkumasanasta. Ja jatko kului entisissä syvissä raiteissa.

Lähtiessäni 1956 puolustusvoimista sanomalehtimieheksi otin vielä kerran kuin jäähyväisiksi osaa Upseeriliiton kir- joituskilpailuun esittämällä muutamia mielipiteitä silloisesta tiedotustoimin- nasta puolustusvoimissamme. Juttu näki jopa päivänvalon ja palkittiinkin. Se jul- kistettiin vasta Sotilasaikakauslehden 4/1958 numerossa kommentteineen Sillä välin oli kuitenkin puolustusvoimien tie- dotustoiminnassa pantu alulle se uudis- tus, joka tähän mennessä on johtanut tiedotusvälineitä — ja niin uskon — myös puolustusvoimia tyydyttäviin tuloksiin. Ja mikä on ollut ilahduttavaa, puolustus- voimien omista riveistä on tullut esiin monia erittäin hyviä kynänkättäjiä.

ASIAA KANNATTAISI TUTKIA

Mutta emme me olleet suinkaan ainoita, joilta tiedotuspalvelu oli paljolti mennyt pieleen. Saksalaisilta se oli men- nyt pieleen jo ensimmäisen maailmanso-

dan päiviltä saakka. Professori Eino Suova sanoi kirjassaan "Sanomalehti- tiede valinkauhassa" että "Erityisen pontimen journalistisen opetuksen ja tut- kimuksen ripeälle levikille Saksassa an- toi Saksan sotapropagandan epäonnistu- minen sodan aikana, vastaavasti vihollis- maiden propagandan menestys." Suova kertoi, että näissä tutkimuksissa Saksa olisi päässyt pisimmälle.

Parhaiten olivat onnistuneet englantil- laiset. Heillä tätä työtä johti sanomalehti- kuningas Northcliffe. Järjestely oli oike- aan osunutta, toimintasuunnitelmat oli- vat selvät, pyrittiin yksinkertaisiin pää- määriin pysytellen kansanomaisissa puitteissa, toimittiin väsymättömästi ja omattiin tarkat tiedot vihollisesta.

Huolimatta tutkimuksistaan ja siitä valtavasta koneistosta, jonka Saksa pys- tytti propagandasotaa varten, se taas meni pieleen. Omassa keskuudessa se te- hosi, mutta epäonnistui muualla. Yhdys- valloissa on sodankäynnin tätäkin puolta tutkittu ja tutkitaan eikä julkais- tusta aineistosta ole puutetta. Mutta tus- kimpa yksikään toinen valtio on tähän mennessä uhrannut tälle aseelle enem- män aikaa ja varoja kuin Neuvostoliitto. Asiat kiinnostuneen ei pidä unohtaa pientä Israeliakaan, jossa myös tämä so- dankäynnin laji osataan ja tunnetaan. Viimeksi toin sieltä kunnioitettavan mää- rän mielenkiintoista aineistoa. Kannat- taan mainita, että juuri siellä täysin vir- heellinen vihollispropaganda muodostaa Israelin omalta kannalta parhaan maan- puolustuspropagandan maaperän, sillä Israelin naapurit muistuttavat päivittäin israelilaisia mereen työntämisestä, mikä sekoin on lievin ilmaisu heitä odottavasta kohtalosta.

Mielestäni meillä tulisi entistä enem- män omistaa huomiota sodankäynnin tälle rintamalle siitäkkin huolimatta, että sitä pääasiassa käyvät muut kuin am- mattisotilaat. Kuitenkin heidän tulee olla siitä perillä voidakseen tarvittaessa olla tämän sodankäynnin taitajien kanssa hyvässä yhteistoiminnassa, koska juuri yhteistoiminnasta riippuu onnistuminen tai epäonnistuminen.

Ja vielä suuremmalla syyllä maanpuol- lustustyötä tekevien aatteellisten järjes- töjen ja niissä toimivien tulisi olla tämän sodankäynnin taitajia. Toistaiseksi on tyydytty olemaan puolustuskannalla häikäilemätöntä vastustajaa vastaan, joka on saanut valita ei vain ajan ja pai- kan mutta myös saanut käyttöönsä monopoliaseen. Valtion omistamat suu- ret sähköiset tiedotusvälineet ovat lähes suljettuja maanpuolustusasian myön- teisille selostuksille, kun taas kielteisille ilmiöille, joita vielä suurennellaan, löytyy aikaa, varoja ja innokkaita taistelijoita.

Ja että surkeus nähtäisiin koko alasto- muodessaan, käytetään eduskuntakyses- lyssä uhkaavantuntuista sanontaa, kun nakertajien myyräntuota edes yritetään torjua valtiojohtomme hyväksymillä aja- tuksilla. Pelottelu kuuluu propagandaso- dankäynnin kuvaan.

NAKERTAJAT TORJUTTAVA

Tietääkseni puolustusministeriö ei ole kumonnut 1967 ilmestyneessä kirjases- saan "Maanpuolustuksemme tienviitat" esittämiään ajatuksia. Sanoohan sen al- kulauseessa silloinen puolustusministeri Sulo Suortanen mm.: "Olennaista on, että olemme kaikki sekä oikeutetut että velvolliset osallistumaan turvallisuus- temme lisäämistä tarkoittavaan työ- hön."

Mielestäni tällaista työtä on myös sitä vastaan toimivien nakertajien torjunta. Onhan, kuten kirjassaan sanotaan, tur- vallisuuksipolitiikkamme päämääränä alu- eellisen koskemattomuutemme ja valtiol- lisen itsenäisyytemme säilyttäminen kai- kissa olosuhteissa. Ja edelleen, että: "Uhka maamme valtaamiseksi on pois- tettava vain poliittisin keinoin sekä hankkimalla riittävän vahva puolustus- valmius ja näin luomalla tarpeellinen usko ja luottamus tahtoomme ja kykyymme säilyttää alueellinen koskemattomu- temme."

Tahtoo vain olla niin, että nakertajat haluaisivat unohtaa tuon sekä -sanan ja sitä seuraavan toisen edellytyksen, joka ei ole edellisen vaihtoehto, vaikka naker- tajat väittävät sitä tarkoitettuna, kun oli kysymys erään Kadettikunnan osaston järjestämän koulutustilaisuuden ohjel- maan liittyneestä maininnasta.

Nakertajien mieliväite on myös viit- taaminen Pariisin rauhansopimuksen ar- tikloihin, mutta: "...Siinä tapauksessa, että joudumme hyökkäyksen kohteeksi, mikään sopimus ei voi estää itsenäistä valtiota puolustautumasta kaikin käytet- tävissä olevin keinoin." Tämä itsestään selvä periaate on saanut ilmauksen mm. YK:n peruskirjan 51, artiklassa ja se sisältyy myös YYA-sopimukseen.

Kummallista ajatuksenjuoksua muu- toin nakertajilla, kun he toisaalta vetäisi- vät kantahenkilökunnan jopa politiikan mutaisiin sokkeloihin ja toisaalta eivät antaisi heille edes alkeellisia kansalaisoi- keuksia, jollaisiin kuuluu mm. valtiojo- don lausumiin tukeutuen kannanotot maanpuolustusasiassa, jossa he sentään ovat asiantuntijoita. Heti ollaan syyttele- mässä ja leimaamassa tietyn poliittisen mielipiteen edustajaksi, vaikka maan- puolustuksen pitäisi olla yhteistä meille kaikille. Tekee mieli yhtyä Jahvetin tut- tuun lausumaan: Till tidernapas har man levat! □

ERKKI SETÄLÄ

Sotilaat!

Maamme kaikissa varuskunnissa vietetään puolustusvoimain lippujuhlaa tänään, Suomen Marsalkan syntymäpäivänä. Valitessaan juhlapäiväkseen kesäkuun neljännen ovat puolustusvoimamme halunneet osoittaa kunnioitustaan sotien aikaiselle ylipäällikölleen. Pienen maamme osaksi tuli itsenäisyytemme vaikeimpina aikoina harvinainen onni, kun sillä juuri silloin oli käytettävissään Marsalkka Mannerheimin kaltainen suuri sotilas ja avarakatseinen valtiomies. Suomen Marsalkan esimerkki vastuusta kaihtamattomana ja itseään säästämättömänä kansalaisena ylittää edelleen meidänkin päivänämme tunnetut mitat.

Puolustusvoimat muistavat tänään myös niitä jääkäriupseereita ja -aliupseereita, jotka sekä kouluttajina että kasvattajina olivat puolustusvoimiamme luomassa ja sodissamme niitä vastuunalaisilla paikoilla johtamassa. Jääkäreitten nuorekas usko ja uskallus maan aamuhämärissä johti heidät vieraalle maalle saamaan sotilaskoulutusta. He saivat nähdä unelmansa toteutuvan ja maan vapautuvan, vaikkakin ankarissa olosuhteissa, jotka osittain olivat ennalta arvaamattomat. Jääkäreittemme tarina kuuluu lähtemättömästi vapaan isänmaan historian kunniaikaimmille lehdille. Ei ole ylevämpää ja rohkaisevampaa perinnettä kuin se, minkä jääkärit ovat jättäneet puolustusvoimillemme.

Tervehdimme viime sotien veteraaneja ja invalideja, jotka puolustusvoimain riveissä taistellensa ovat tämän maan itsemääräämisoikeuden säilyttäneet. Heidän uhriensa, kestävyiden ja velvollisuudentuntonsa ansiosta myös tämän paraatitentän äärellä sotilaslipumme liehuvat ylpeinä ja tahrattomina. Maailman kansojen tietoisuudessa yhä elävä korkea käsitys suomalaisten vapaudenrakkaudesta ja sotilaskunnosta on sotiemme veteraanien luoma. Tämän arvonannon merkitys ei ole vähäinen niissäkään yhteyksissä jotka kansainvälisessä politiikassa näinä päivinä ovat ajankohtaisia.

NUORET VARUSMIEHET!

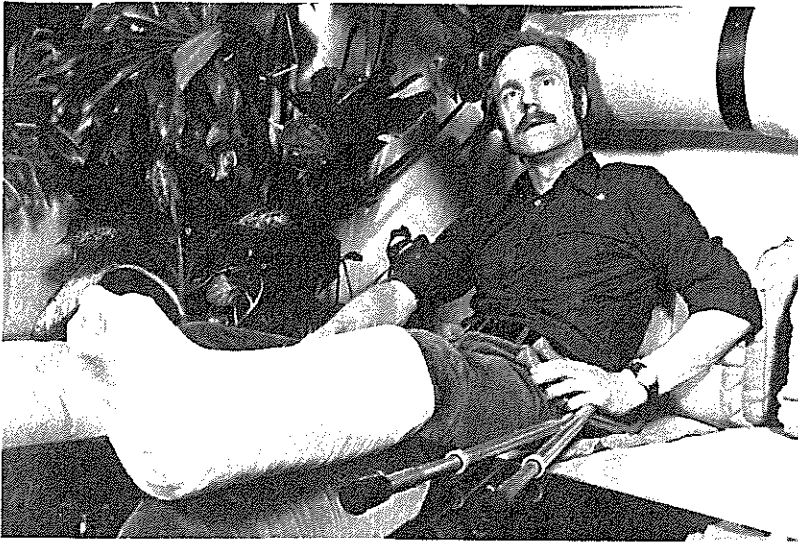
Suomen itsenäisyys ei ole syntynyt eikä säilynyt ilman kärsimyksiä. Vapaan maan ovat teille antaneet teidän isänne ja isänne isät. Toivokaamme hartaasti, että teidän sukupolvenne saisi elää ja osoittautua aikaisempien veroiseksi vain rauhan tehtävissä toimien. Te olette kuitenkin saamassa koulutusta pahimpien vaihtoehtojen varalta. Vapautemme on niin kalliisti lunastettu, että sen säilymistä ei tulevaisuudessakaan voida jättää vain kohtalon oikeista riippuvaiseksi.

Suomen kansa ei ole etsinyt eikä etsi sotaista kunniaa. Koettelemuksiin joutueessaan se on uhkaavimmistakin vaaratilanteista selvinnyt omin voimin koko kansaan tukeutuvien puolustusvoi-

miensa horjumattomuuden ansiosta. Rikkomattomia perinteitensä seuraten puolustusvoimat ovat aina suorittaneet laillisen esivallan niille antamat tehtävät. Ainoana johtotähdenä on tällöin ollut yhteisen isänmaamme pyyteetön palveleminen ja se on päämääränämme tänäkin päivänä. Jo yksinomaan tämän takia on aihetta suhtautua torjuvasti kaikkiin yrityksiin puoluepolitiikan tuomiseksi puolustusvoimain sisälle niin kantahenkilöstön kuin varusmiestenkin piiriin. Nämä yritykset merkitsivät toteutukseen puolustusvoimiamme vakiintuneen epätitekkään palvelemisen hengen tiettoista hylkäämistä. Puolustusvoimat ovat olemassaolonsa aikana johdonmukaisesti päivän politiikan ulkopuolella pysyttelemällä hankkineet itselleen kansalaisten luottamuksen ja arvonnannon, joita ei nyt pidä vetää sisäpolitiikan eturistiriidoissa revittäviksi. Viimeistään kriisivaiheissa saattaisi reservistä koostuvan kenttärmeijan usko poliittisin perustein valittujen komentajiensa pystyvyyteen kohtalokkaasti järkkyy. Tällaiseen kokeiluun ei totisesti ole varaa.

Meillä suomalaisilla on kokemuksiin perustuva oikeus luottaa mahdollisuuksiimme myös tulevaisuudessa, toipa se tullessaan mitä tahansa. Mutta yksi asia on vastaisuudessakin muita tärkeämpi: meitä kaikkia tulee yhdistää ehdoton ja jakamaton uskollisuus tätä maata kohtaan. Kaikista menneiden vuosien vaikeuksista huolimatta olemme saaneet nähdä utteran kansamme ponnistuksillaan jatkuvasti kartuttavan hyvinvointiaan. Tämä kehitys on kuitenkin samalla johtanut henkisten perusarvojen arveluttavaan unohtamiseen. On suuri erehdys, jos kuvitellaan, että isänmaalliset tunteet kuuluvat vain sotien ja kriisien aikoihin. Isänmaallisuus on jokaiseen päivään liittyvä asia, jonka sisältö ei aikojen kuluessa miksikään muutu. Se on tänään sama syvä tunne kuin vuosia ja kymmeniä sitten, eikä sen määrää ole tarpeellista tai järkevää yrittää selitellä materiaalisin vertauskuvin. Kysymys on arvoista, jotka jokainen suomalainen tuntee sisintään kuunnelleessaan. Isänmaallisuuteen liittyy aina perinteiden arvostus, kunnianteko menneille sukupolville, mutta myös usko nouseviin sukupolviin. Yhteinen velvollisuutemme on kaikesta sydämestämme toimia ja tehdä työtä tänäänkin omissa tehtävissämme isänmaamme puolesta siten lujittaen ja syventäen onnellisia rauhan aikoja. □

OP-sopimus KYLLÄ.

Osuuspankki tarjoaa sinulle raha-asioiden kokonaisratkaisun, joka auttaa sinua ja perhettäsi taloudellisissa pulmatilanteissa. Tämän uuden palvelumuotomme nimi on OP-sopimus.

OP-sopimuksella varmistat myönteisen vastauksen esim. palkankeskeytymisluottoon.

Kyllä. Yhdelle henkilölle enintään kuukauden nettopalkka lisättynä perheen kuukauden toistuvais-suorituksilla vuoden palkkatilisuhteen jälkeen. Takaisinmaksuaika jopa 2 vuotta.

Mikä on OP-sopimus?

OP-sopimus on sinun ja pankin välinen sopimus, jonka avulla raha-asiasi pysyvät kunnossa pitkällä tähtäyksellä. OP-sopimus edellyttää sinulta vain sen, että keskität palkkasi, säästösi ja kaikki raha-asiasi osuuspankkiin. Osuuspankki puolestaan lupautuu vastaamaan KYLLÄ moneen rahakysymykseesi.

Mitä OP-sopimus merkitsee sinulle?

OP-sopimusasiakkaana olet tiukan paikan tullen hyvässä asemassa. OP-sopimus antaa sinulle ja perheellesi taloudellisen perusturvallisuuden. Se merkitsee varmuuden tunnetta ja rauhallista mieltä jokapäiväisessä elämässä.

Mikä on osuuspankki?

Osuuspankki on poikkeuksellinen pankki siinä suhteessa, että yksityisellä jäsenellä on todella sananvaltaa pankin päätöksenteossa – riippumatta hänen lunastamiensa jäsenosuuksien määrästä. Tämä on demokratiaa ja kenties yksi syy siihen, että osuuspankki on maamme kasvavin pankki. OP-sopimus ei edellytä osuuspankin jäsenyyttä, mutta jäsenyys tuo sinulle lisäetuja.

Tule osuuspankkiin kysymään lisää OP-sopimuksesta. Se on hyvä kokonaisratkaisu raha-asioittesi hoidossa. Tee OP-sopimus, se tuo turvallisuutta.

OSUUSPANKKI
oman etusi tähden – KYLLÄ

ILPO MÄKINEN

Valkealan kunnassa on kaksi varuskuntaa. Vanhassa, perinteikkäässä Utin varuskunnassa sijaitsevat nykyisin Laskuvarjojääkärikoulu ja Kuljetuslentolai-vue. Uudessa Vekarajärven varuskunnassa on tällä hetkellä Karjalan Prikaati ja Karjalan Tykistörykmentti muuttaa sinne tarvittavien tilojen valmistuttua.

Valkealan kunnanjohtaja Ilpo Mäkinen toivottaa sotilaat tervetulleiksi kunnalliseen työskentelyyn ja toteaa kuntalaisten hyvinvoinnin olevan kunnallisten luottamusmiesten paras anti maanpuolustukselle.

MAANPUOLUSTUS arkipäivän KUNNALLISELÄMÄSSÄ

Kunnalliselta virka-tai luottamusmieheltä voidaan minä päivänä hyvänsä tiedustella, mitä kaikkea sinun työpäivääsi kunnalliselämässä kuuluukaan. Vastaukseksi saadaan, että se on summa arkipäivän kielteisiä ja myönteisiä tapahtumia, jotka tavalla tai toisella sivuavat kunnassa asuvan tai oleskelevan ihmisen turvallisuutta ja hyvinvointia. Kunnan virka- ja luottamusmiehen työ perustuu luottamukselle ja siinä mielessä nimenomaan toisen asioiden hoitamiseen sillä tavalla, että hän voi turvallisesti perustaa oman yksityisen elämäntyönsä, yrityksensä, mukavuudenhalunsa ts. tarpeensa elää haluamallaan tavalla yhteisön jäsenenä. Hän tarvitsee rakentaakseen tukevaksi oman yksityisen elinpiirinsä toisten tukea ja siinä muodostaa uloimman linnakkeen kunnallisten luottamus- ja virkamiesten työ. Yksikin vääräksi lyöty ja rakenteisiin jätetty naula kielii huonosta linnakkeen hoidosta. Huonosti hoidettu ja huonosti puolustettu linnake on jopa tuulenkin vallattavissa.

Kunnalliselämässä onkin tavoiteltava suoraan ja loppuunlyötyä naulariviä rakenteissa, koska tämä kunnallinen linnake on myös se linnake, jonka varaan koko maanpuolustus rakentuu. Tehoton ja vastuuntunoton kunnalliselämä on maanpuolustuksen kannalta samanlainen tapahtuma kuin jos sotilas jättäisi vartiopaikkansa oravan pudottaman kävyn säikähdyttämänä. Kunnalliselämän vaipussa sekasortoon ei ulkoisellakaan maanpuolustustyöllä, sisäisestä puhumattakaan, olisi enää mitään merkitystä. Rajut ja tuhoisat tapahtumat seuraisivat toisiaan. Noin 400 kunnallisen linnakkeen antauduttua ei olisi enää tiedossa turvallisuutta, rauhaa ja yhteisymmärrystä.

Kunnallinen luottamustyö on maanpuolustusta. Se on reservin kertausharjoitusta päivästä päivään, koska kunnalliselämä ei tunne vuorokauden vaihteluja -se sykkii jatkuvasti. Kun kunnalliselämä kattaa kaiken ja luo ulkoiset puitteet yksityisten toiminnolle, se vaatii alituisesti uusia päätöksiä ja päätöksen-

mahdollisimman moneen maanpuolustustyötä lähellä olevaan harrastukselliseen toimintaan. Mutta varsinainen lohko rintamalla on puolustaa linnaketta ja varustaa se niin, että muut toiminnot sen sisällä voivat turvallisesti pyöriä.

Kunnallisväki luonnollisesti osallistuu tekemisillään ja tekemättä jättämisillään nieman laajemmallekin ulottuvaan maanpuolustustyöhön. Eräs sellainen on vss-työ, kunnallinen väestönsuojelulautakunta. Mutta tälläkin lautakunnalla on työssään päätavoitteena kuntalaisen aseman ja toimintojen turvaaminen niissä olosuhteissa, jolloin rauhanomainen toiminta on häiriötilassa. Kunnallisväki voi osallistua tehokkaasti alueellaan olevien varuskuntien sosiaalisten olojen kehittämiseen, palvelujen lisäämiseen, osallistumiseen sotilasjuhliin jne. Tämän se kuitenkin tekee lähinnä siksi, että varuskuntaväki ja varusmiehet ovat osa kokonaisuudesta — maanpuolustusväestä, ja näin ollen on kyseessä vain palvelujen vaihtaminen.

Viime vuosina on puolustusvoimien piirissä tullut tavaksi pistäytyä varuskunta-aukion ulkopuolella viettämässä sotilasvalajuhlailaisuutta. En tarkastele sitä maanpuolustukseen suoranaisesti liittyvänä ilmiönä, mutta näen sen ilahduttavana ilmiönä maanpuolustushengen kasvattamisessa, koska tällä tavalla maanpuolustustyön eri lohkoilla työskentelevät saavat kosketuksen toisiinsa ja yhteenkuuluvaisuus herkiytyy. Samalla tavalla tuntee joka kerta sisäistä iloa, kun saa astua joukko-osaston ovesta heidän juhlaansa kunnallisväen edustajana. Meneepä ovesta kenraali tai kunnallinen luottamusmies — virkistävä tuulahdus pyyhkiä yli juhlaväen. Näin pitääkin olla — suh-

teet kunnossa aina ja luottamus molemminpuolinen — silloin ollaan tavattoman pitkällä oman maan asioissa.

Sotilas ei kuitenkaan aina ole vain sotilas, eikä kunnallinen luottamusmies vain luottamusmies. Sotilas on tervetullut kunnalliseen maanpuolustustyöhön mukaan ja myös kunnallisia luottamusmiehiä näkyy joissakin puolustuslaitoksen toimikunnissa. Tätä vuorovaikutusta tulisi huomattavasti lisätä. Kunnalliseen toimintaan päästään yleensä vaalien ja kunnallisjärjestöjen kautta. Puolustusvoimien toimintaan yleensä lain säännöksen tai kutsun kautta. Kunnallinen luottamusväki ja sotilaat hallitsevat kahta tärkeintä linnaketta koko maan puolustuksessa ja siksi olisi aiheellista pyrkiä kaikessa maanpuolustustyössä näiden linnakkeiden kesken maltilliseen ja isänmaankeskeiseen yhteistyöhön.

En ole huomannut oman kuntani kunnallisväen keskuudessa pienintäkään epäilyä siinä, etteikö maanpuolustustyö kunnallisväen ja sotilaiden kesken onnistu. Olen myös iloinnut siitä, että Valkealan varuskuntien päälliköt alaisineen ovat antautuneet yhteistyöhön kunnallisväen kanssa ja siten on pystytty tätä meidän Valkeala-linnakettamme monin tavoin vahvistamaan yhteiseksi menestykseksi. Kun yhdessä työskennellään helpotetaan huomattavasti uloimman linnakkeen — ulkopoliittisen yhteistyön tehtäviä. Yhteistyöhökinen ja maanpuolustustahtoinen kuntalinnakeketju, jossa asiat ovat kunnossa, panee arvostamaan itseään.

Tervetuloa Sotilaat kunnalliseen maanpuolustustyöhön mukaan entistä runsaslukuisemmin. □

tekijöitä. Samalla tavalla kuin sodassa kaivataan kaatuneen tai haavoittuneen sotilaan sijaan täydennysmiestä samalla tavalla kunnalliselämä uusiutuu. Rintaman laajentuessa tai hädän koetellessa jarvitaan uusia sotilaita, myös kunnallinen kenttä tarvitsee jatkuvasti laajentamalla uusia luottamus- ja virkamiehiä. Samalla tavalla kuin sodassa jaetaan tehtävät sotilaiden kesken, samalla tavalla kunnalliselämässä tapahtuu jako. Jokaisella vartiopaikalla vaihdetaan mies tarpeen vaatiessa.

Otsikosta voisi saada sen käsityksen, että sillä tarkoitetaan joko yksinomaan kunnan osallistumista aktiivisesti varsinaiseen maanpuolustustyöhön sellaisessa muodossaan, missä me arkipäivän kielessä käsittelemme maanpuolustusta, tai sitten nimenomaan vain osanottoa puolustusvoimien piirissä tapahtuvaan maanpuolustustyöhön. Käsittekseni mukaan maanpuolustuksella arkipäivän kunnalliselämässä on hoidettavana vain yksi maanpuolustuksen rintamalinja. Ja sen se hoitaa alussa kertomallani tavalla. Olisi väärin, jos kunnallismiehet osallistuisivat muunlaiseen maanpuolustustyöhön kunnallismiehinä. Itsenäisen maan maanpuolustustehtävät on jaettu ja ammattimiehet huolehtivat kukin omasta lohkostaan. Tietenkin on oikein, että kunnallisväki tukee kaikkia isänmaan hyväksi tapahtuvia toimia ja että se yksityisinä kansalaisina osallistuu

ARVOJA

ARVOSTUKSIA

JA POLITIIKKA

ALPO LUNKKA

On surkuhupaisaa jännittää saako ylikersantti tai luutnantti palkkaluokan vai kahden korotuksen kun samanaikaisesti nuorimmat ja kyvykkäimmät eroavat huonon palkan takia. Tarvi- taan kokonaisvaltaista parannusta palkkaukseen nopeasti.

Arvostus ei riipu ulkonaisista arvomerkeistä vaan arvostuksen kohoaminen tapahtuu mm lisääntyvän koulutuksen myötä, toteaa yliväepeli Alpo Lunkka Kouvolasta.

Sanonta "kaikki vaikuttaa kaikkeen", tulee mieleen puolustusvoimien henkilö- kysymyksiä, palkkausta, työssäviihty- vyyttä ja sosiaalisia oloja miettiessä. Vyyhti on pitkä ja monisäikeinen. Sen selvittämiseen ei kirjoitelmani pyri. Pyy- dän arvoisalle lukijalle välittämään aja- tuksia ja arviointeja toimiupseerin ok- sanreiästä katseltuna, edellä mainitse- mistani asioista.

UUDESTA ESIMIESJÄRJES- TELMÄSTÄ

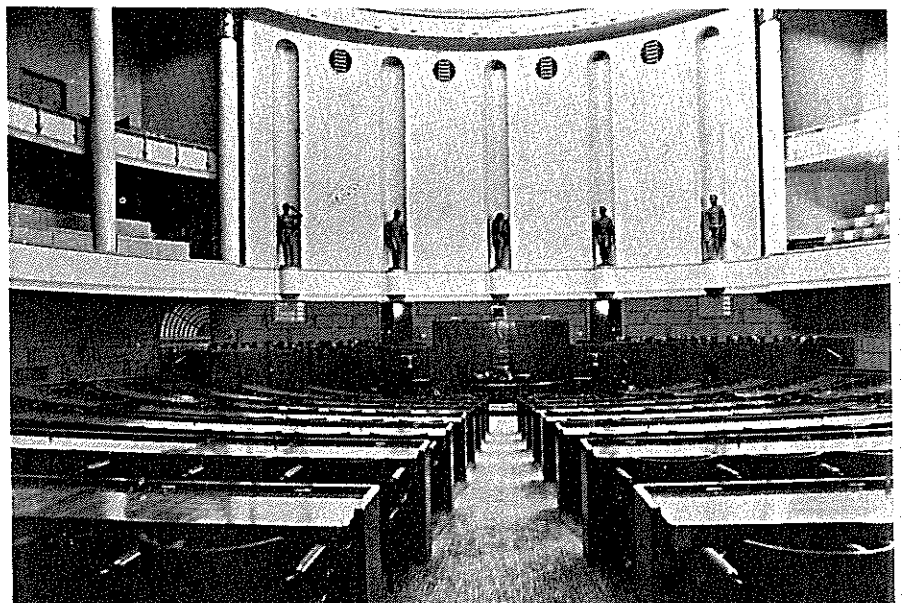
On ennen aikaista veikata uuden jär- jestelyn lopullista vaikutusta. Tänä- än olemme vielä alkuhämmennyksen val- lassa. Ylikersantti erottuu "noviiseista", mikä on hyvä. Ammattikoulun, tässä ta- pauksessa Päälystöpiston käyneellä tu- lee olla selvä "hajurako" harjoittelijaan nähden. Valitettavasti virkaupseerihar- joittelija ei ole omalla kohdallaan hierar- kiassa.

Vanhemmat toimiupseerit, ne joilta lu- kuhalu on tyrehtynyt odottelevat nu- orempien ohimarssia. Aika hoitanee par- haiten tämän kysymyksen. Virkaupsee-

reista luutnantit taisivat saada mukavim- man potkun palkan muodossa. Sen koko vaikutus ei vielä näy. Veikkaan kuiten- kin asian olevan vielä monen palkkaneu- vottelun puheenaihe. YE-tason palkkoja ei ole tullut niin seurattua. Toivon että riittää.

Asia luiskahti tahtomattani palkkauk- seen vaikka koetin sitä välttää. Sanotta- koon vielä, että on surkuhupaisaa jännit- tää, saako ylikersantti tai luutnantti palkkaluokan vai kaksi uudelleenjärjes- telyn yhteydessä, kun koko sotilaiden palkkauksen taso on sellainen, että nu- orimmat osittain koulutetut ja mikä pa- hinta, usein kyvykkäimmät meistä lähte- vät joukosta huonon palkan takia.

Vaikka jollain kumman konstilla saisimme nopeasti kokonaisvaltaisen pa- rannuksen palkkaukseen, vie useita vuo- sia ennenkuin uudet miehet on koulu- tettu ja kouliutuneet menetettyjen tilalle. Eräältä uuden päälystöjärjestelmän ta- voitteelta, palkkauksen korjaamiselta, on mennyt pohja pois. "Kaikki vaikut- taa kaikkeen."

ARVOSTUS JA KOULUTUS

Onko toimipuseerien arvostus nyt lisääntynyt? Leivät, viirut, kokardit ym kama ei niin paljon arvoa tuo. Nehän ovat vain arvon merkkejä. Tämä "hopearuusuke" -keskustelu onkin onneksi jo taakse jäänyttä elämää. Sen yhteydessä käyty lehdistö keskustelu olisi saanut jäädä kokonaan käymättä. Siviilit hy-myilivät, sille, eikä suotta.

Arvostuksen kohoamisen näen tapahtuvan mm. koulutuksen lisääntymisen myötä. Tämä johtaa vaativampaan tehtävään, ja jos mies vielä pystyy tämän tehtävän hyvin täyttämään, lankeaa arvostus kuin "Manulle illallinen". Koulutuksen lisääntymisestä puhuttaessa en voi lakata ihmettelemästä, miksi aikanaan aliupseereiden pohjakoulutusvaatimuksen nostamista keskikouluun vastustettiin.

Mainitsin äsken koulutuksen lisääntymisen johtavan vaativampaan tehtävään. Kokemus ammatissa on toinen tekijä. Näitä ei huomioida uudessa järjestelmässä riittävästi. Ei tunnu mielekkäältä opiskelu, jos tehtävä kaikkien käytyjen kurssien ja parinkymmenen vuoden kokemuksen jälkeen on sama kuin va-kersanttina ollessa. (Opetusupseeri = joukkueen kouluttaja käytännössä.) Tämä epäkohta heikentää mielestäni ratkaisevasti uuden esimiesjärjestelmän läpimenoa. Tehtävä pitäisi ylimmillä toimipuseereilla asettaa yksikön päällikön tehtäväksi. Sillä saavutettaisiin selvä tavoitteellisuus virkaauralla ja koulutuksen mielekkyys lisääntyisi.

Se että laki ja asetukset saatiin aikaan nykyisessä muodossaan on hyvä asia. Olihan vaara valmistelujen eräässä vaiheessa, että se olisi saatu vain jonkinlaisena puitelakina. Tällöin käytännön toteutus olisi jäänyt paljon pidemmälle kuin nyt. Samoin kokemusten saaminen järjestelmästä ja tarvittavat muutokset. Nykyisin on olemassa suhteellisen tarkakisältöinen suunnitelma uuden järjestelmän läpiviennistä ja siinä olevat epäkohdat on mahdollisuus korjata. Tässä asiassa liitolla on ratkaiseva osuus. Upseeriliiton ja Toimipuseeriliiton pitää löytää toisensa tässä asiassa nykyistä paljon paremmin, ennen kuin työn tulok-sista päästään nauttimaan.

POLITIIKKAKO ARMEJAAN?

Kaikilla asioilla on ainakin kaksi puolta. Näin on laita tässäkin. Nykyisessä yhteiskunnassa on politiikalla jatkuvasti kasvava merkitys. Ei ole niin ollen ihme, että sen paine tuntuu myös varuskunnan portteja vasten. Asiassa jakaantuvat mielipiteet jyrkästi vastakkain. Tämähän on politiikalle ominaista silloin, kun siitä keskustellaan kahvikeskusteluna. Jo politiikka-sanalle ei tunnu löytyvän selkeää merkitystä. Meistä jotkut näkevät politikoinnin pelkästään li-kaisena pelinä, joka vaikuttaa negatiivisesti asioiden hoitoon. Näin saattaa käydäkin, jos puoluepoliittiset seikat pääsevät liiksi esille.

Toiset ymmärtävät politiikan olevan yhteisten asioiden hoitamista. Se ulottuu lähes kaikkiin yhteiskunnallisen elämän

muotoihin. Erilaisesti ajattelevat ihmiset osallistuvat tähän. Puolueet edustavat näitä ihmisiä ja ihmisryhmiä. Tältä kannalta ajatellen on epäjohtonmukaista, että puolueeseen kuuluminen on joillekin rikollinen teko.

"Puolustuslaitos palvelee kansaa kokonaisuudessaan", on usein käytetty lause. Jos eläisimme maassa, missä olisi vain yksi puolue, ei ongelmaa olisi. Monipuoluejärjestelmässä poliittisten puolueiden vaikutus puolustusvoimien henkilökunnan kautta maanpuolustuksen sotilaallisella sektorilla loisi todennäköisesti tilanteita mm henkilökysymysten, varusmiesten asennekasvatuksen jne. alalla, jotka eivät olisi sopusoinnussa puolustuslaitoksen tehtävän kanssa. Samoin varoittavat ulkomaiset esimerkit kersantti Lumumbasta eversti Papadopoulukseen asti.

Varusmiesten mahdollisuus osallistua politiikkaan vapaa-aikanaan kasarmien ulkopuolella on nykyisellään järjestettynä hyvä ratkaisu. En ainakaan ole huomannut sen vaikuttavan kielteisesti palvelukseen.

OSALLISTUMISMAHDOLLISUUTTA LISÄTTÄVÄ

Kantahenkilöstön on syytä miettiä, millä keinoin voimme vaikuttaa oman paikkakuntamme asioihin. Onko meillä mahdollisuutta muuta kuin sivusta seurata, miten kotikuntamme asioita hoidetaan. Olisiko varuskunnissa asunto-, virkistys-, yms. ei-sotilaallisissa asioissa pyrittävä vähemmän johtajavaltaisin menetelmin hoitamaan asioita. Nämä ja useat muut asiat on tulevaisuudessa pystyttävä tavalla tai toisella saattamaan muualla yhteiskunnassa tapahtuvan kehityksen tasalle. Jos se voi tapahtua puoluepolitiikan tulematta varuskuntiin, niin hyvä on. Tärkeintä on löytää keinot, joilla voimme lisätä niin kantahenkilökunnan kuin varusmiesten osallistumisen mahdollisuutta yhteisten asioiden hoidossa.

Meillä on velvollisuus kouluttaa ja kasvattaa sotilaita omaa maataan puolustamaan. Työn onnistumiseen vaikuttavat hyvin monet tekijät. Ei vähiten se, miten asianomainen työssään viihtyy. Tärkeää on luoda kunnolliset olosuhteet tätä työtä ammatikseen tekeville. Tämän tulisi olla yksi osa maanpuolustustyötä, joka oikein hoidettuna tuottaa varmasti tuloksen. □

VIITTÄ VAILLE YKSITOISTA

KARI NORKOLA

Isänmaamme elää vaikeita ja vaarallisia aikoja. Sen perusta, mikä sille luotiin satojen vuosien aikana ja saatiin päätökseen 56 vuotta sitten, on hajoamassa. Suomalaisuus on saanut vivahteen, joka ei täysin ole ylpeyden aihe. Sen aikaisempi merkitys on unohtumassa. Isänmaanrakkkaus, yhtenäisyys ja peräänantamaton rehellisyys ovat sanoja, joita ei käytetä edes juhlapuheissa. Tilalle ovat tulleet luokkakantaisuus, puolueuskollisuus ja politisointi. Kaikki tämä on tapahtumassa samalla, kun kansamme on rikkaampi kuin koskaan. Reaalinen työmme tuotto on sitä luokkaa, että jokainen, joka viitsii tehdä työtä, ansaitsisi hyvin toimeentulonsa, mikäli päämäärämme olisi selvä: Isänmaamme rakentaminen.

Nykyaikainen viestintä luo myös meille suomalaisille tilanteita, joihin suhtaudumme impulssiivisesti reagoimalla unohtaen tehtävämme. Tajuntaamme marssitetaan erilaisia aatteita esittäen ne, joko ihannoitavina tai paheksuttavina monopolisoidun tietolähteen kannanottojen mukaan. Kaiken lisäksi meille uskotellaan, että tämä tietolähde edustaa kansamme enemmistön hyväksymää totuutta. Tämänkaltaisessa tilanteessa tehtävämme pyrkii hämärtymään. Emme käytä tervettä itsekritiikkiä tunteitamme

luokitellessamme. Totuus saa automaattisesti uusia merkityksiä.

Kadettikunta on ajautunut eräänä nykyisin varsin vaatimattomana palvelujärjestönä ajan mukana uuden tilanteen eteen. Ennen yhteiskunnassamme melkoisen merkityksen omaava veljestömmö on joutunut vähäisenä ja yhteiskunnallisesti passiivisena syrjään suurten, mielipiteitä muokkaavien järjestöjen joukossa. Samalla ovat ne ihanteet, joiden puolesta teemme työtä, joutumassa lokaan puoluepoliittisen taktiikoinnin tuloksena. Tilanne ei ole yksinomaan yhteiskuntamme vika. Se on myös meidän.

Suomalainen upseeri on aikaisemmin totuttu näkemään eräänä niistä tekijöistä, joka kansallisen kulttuurin edustajien, maltillisen porvariston, tervehkeisesti ajattelevan maaseudun väestön ja järjestyneen suomalaisen työväen rinnalla osoittaa suunnan suomalaisen elämänmuodon kehittämiseksi. Näin ei ole enää. Olemme unohtaneet tehtävämme tämän osan. Olemme jättäneet yhteiskuntamme hoitamisen yksinomaan veljillemme. Olemme kuin puoskari, joka avaa paiseen, mutta jättää jälkilääkinnän suorittamatta.

Me kuvittelemme, että lain määräämän ajan suomalaista miestä koulutettumme, hänet on huollettu elinajaksi. Me

unohtamme hänet, veljemme. Hän on kuitenkin saman henkisen ristiaallokon heiteltävänä kuin mekin. Ellei häntä tueta terveissä kannanotoissaan, hän saattaa luopua ja antaa menä-mentaliteetti ottaa hänet valtaansa, kuten meillekin on käymässä. Tuloksena on puolueiden välisen kovan pelin sarjatuotantona suoltamat vääristymät ajattelussa yhteiskuntamme ja sen jäsenten vahingoksi. Vaikeumme on veljiemme taholta voitu käsittää kannanotoksi: Hyvin menee.

Aina ei tarvitse lausua kärkeviä ajatuksia tullakseen ottaneeksi kantaa. Riittää, kun on hiljaa. Näin me olemme tulleet passiivisuudessamme hyväksyneeksi toimenpiteitä, jotka ovat ristiriidassa ajamiemme aatteiden, kansallisen itsenäisyyden, puolueettoman kansainvälisyyden ja naapureiden välisen ystävyyden kanssa.

On jo aika luopua vaitiolon hopeasta ja siirtyä puhumisen kultaan ennen kaikkea komentaja-asemassa olevien kadettiveljien osalta. Tämän päivän nopeiden viestintäyhteyksien maailma arvostaa myös puheita tekojen rinnalla. Älkäämme antako lähimmäistemme päätellä väärin vain otsan rypyistämme, mikä suunnan tulee olla. Antakaamme oma panoksemme täysimääräisenä yhteiskuntamme rakentamiseksi. □

Ota täysi hyöty Yhdyspankin palveluista

Käytätkö pankkia aina vain sillä samalla vanhalla tavalla? Mahdollisuuksia on toki paljon enemmän.

Esimerkiksi: Voit jättää kaikki toistuvat maksusi Yhdyspankin hoidettaviksi. Tarvitset vain käyttötilin ja maksupalvelusopimuksen.

Käy meillä niin kerromme, miten juuri sinä eniten hyödyt Yhdyspankin palveluista.

YHDYSPANKKI

KADETTIEN MAANPUOLUSTUSTYÖ KOULUISSA

KAUKO HAAPANEN

Henkisen maanpuolustuksen työsaarna on hyvin suuri. Puolustusvoimien arvostuksen aleneminen on useiden vuosien ajan yhä lisääntynyt, mutta tehdyt tutkimukset ovat osoittaneet maanpuolustushengen olevan edelleen hyvä. On olemassa vaara, että arvostuksen edelleen vähetessä myös maanpuolustushenki laskee. Näin ei saa käydä. On kiinnitettävä enemmän huomiota valistustoimintaan.

Kadettikoulussa on huomattu tiedotustoiminnan tarve. Tiukasta palvelusajasta on osa uhrattu maanpuolustustyön perusteille. Koulun tuki takanaan kadetit ovat aloittaneet varsin tiiviin valistustoiminnan.

30 kadettia vieraili 5.6.1973-27.5.1974 välisenä aikana 26 eri paikkakunnalla 30 koulussa. He pitivät puheita Itsenäisyyspäivän juhlassa sekä turvallisuuspolitiikan ja ammatinvalinnan ohjauksen oppitunteja. Turvallisuuspolitiikka oli aiheena 13 kertaa ja upseerin ura 22 kertaa. Tiedonsaajia oli kaikkiaan n 7500 oppilasta ja 113 opettajaa. Osa tunneista pidettiin koko koululle ja osa keskikoulun yläasteelle sekä lukioluokille. Vastaaotto oli yleensä hyvin positiivinen niin opettajien kuin oppilaidenkin taholla.

Turvallisuuspolitiikka-aiheen piirissä selvitettiin maanpuolustusta ja sen tarpeellisuutta turvallisuutemme osana. Ammattina esiteltiin sekä virka- että toimipuseerien uraa. Oppitunnit olivat lähinnä luennonomaisia, mutta aikaa varattiin runsaasti myös kysymyksille.

Valistustoiminnan kohteeksi valittiin koulumaailma mm. seuraavista syistä:

- Kontaktin saaminen on helppoa. Se ei vaadi suuria järjestelyjä, joihin opiskeluaikaa ei liikene.

- Kouluaikana nuori on aatteiden ristiaallokossa ja hyvin altis erilaisille vaikutteille.

- Nuoriso on tulevaisuudessa ottava vastuun maamme itsenäisyyden ja puolueettomuuden säilymisestä.

Lapuan Kiviristin Yhteiskoulun rehtori Arvi Suutala kertoi opettajakunnan suhtautuvan hyvin myönteisesti koulussa suoritettavaan maanpuolustustyöhön. Maanpuolustus kuuluu koulun opetusohjelmassa yhteiskuntaopin piiriin, jossa se on vain pintapuolisesti esitetty. Rehtori Suutalan mukaan maanpuolustus liittyy kuitenkin tavalla tai toisella kaikkeen opetukseen. Koululaisen harmaaseen arkipäivään luo mielenkiintoista vaihtelua sotilaspukuisen henkilön saapuminen koululle. Se saa mielenkiinnon viriämään.

Koululaiset tietävät, että Suomi on allekirjoittanut mm YK:n Peruskirjan ja Pariisin rauhansopimuksen, mutta moni heistä on tietämätön siitä, mitä ne edellyttävät itsenäiseltä ja puolueettomalta Suomelta.

Ammatinvalinnan ohjaus on tehokkaimmillaan koulussa, jos alaa saadaan esittelemään sen oma edustaja. Sotilashenkilö voi valaista sotilasuraa huomattavasti perusteellisemmin kuin opettaja, joka joutuu esittelemään sitä lähinnä painetun tekstin varassa.

Kadetteja kannusti työhön koulunsa täysi tuki, ja se, että asiaan voitiin uhrata osa tiukasta palvelusajasta.

Kadettien vierailuistaan tekemät henkilökohtaiset havainnot olivat seuraavat:

- Vaikutus oli positiivisin, kun asian esitti oman koulun entinen oppilas.

- Tapaa suunnata valistustyö kouluihin olisi vuosittain jatkettava ja laajennettava.

- Virkapuvun käytöllä oli positiivinen vaikutus.

- Kovin usein tieto oli oppilaille aivan uutta.

- Kysymysten esittäminen oli aktiivista.

- Talvileirin vaikutus oli erittäin myönteinen.

- Tytöt olivat hyvin kiinnostuneita aiheesta, myös sotilasurasta.

- Kiinnostavimmat asiat olivat varusmiespalvelus ja palkat.

- Työ on erittäin antoisaa suorittajalleen.

- Havaintomateriaalia olisi kehitettävä ja ajanmukaistettava.

Virkapuvun käyttö vierailuissa on välttämätöntä, koska edustamme puolustusvoimia. Joensuun talvileirillä 1-

9.4.1974 oli myönteinen vaikutus ympäristön kouluihin sen yhteydessä tehdyille vierailuille ja se saa herämään ajatuksen konkreettisemmasta yhteydestä koululaisiin. Tällainen yhteys saatiin Kadettikoululla, jossa järjestettiin teineille vierailu ja sen yhteydessä erilaisia näytöksiä, tiedotustilaisuus sekä paneeli. Työ on suorittajansa kannalta antoisaa, koska tällöin mm vaikutamme tulevien varusmiesikäluokkien suhtautumiseen palvelukseen. Varusmiesten myönteinen asenne helpottaa työtämme kouluttajina. Varusmiespalvelukseen kohdistunut koululaisten kiinnostuneisuus on ymmärrettävää, koska tyttöjen poikakaverit ovat ehkä parhaillaan "väessä" tai pojilla on se pian edessä. Tieto varusmiespalveluksesta kulkeutuu usein vain jo siviiliin päässeiden kaverien kertomina kauhujuttuina, jotka ovat vahvasti väritettyjä ja antavat väärän kuvan asiasta.

Tyttöjäkään ei saa unohtaa, koska he usein vaikuttavat poikien suhtautumiseen asevelvollisuuteen. He ovat vaikuttajayksilöitä, jotka usein kääntävät miesten päätä.

On pyrittävä varaamaan riittävästi aikaa informointiin sekä järjestämään mahdollisesti erityinen kyselytunti koululaisille. Kyselytunneilla voitaisiin siten tuoda esiin nimenomaan ne asiat, jotka nuorison mielessä liikkuvat. Väärinkäsitykset voidaan korjata. Yksi mahdollisuus on panelin järjestäminen, mutta se on huomattavasti työläämpi muoto. Kadettien aika ei tahdo riittää siihen.

Nyt, kun siemen on näin saatu kylvettyä hedelmälliseen maaperään, on pidettävä huoli, ettei halla pääse sitä tuhoamaan ja, että se kasvaisi rehevästi lisääntyen ja tuottaen kallisarvoisen hedelmän. Me kadetit tulemme jatkamaan valistustyötämme. □

SANONTOJA

JUHO KUSTI PAASIKIVI ITSENÄISYYSPÄIVÄNÄ VUONNA 1944

"Suomen ulkopoliitikassa on kaikkea hallitsevana maamme suhde suureen itäiseen naapuriinsa, Neuvostoliittoon. Se on meidän varsinainen ulkopoliittinen ongelmamme, jolle meidän on ratkaisu löydettävä ja josta kansamme tulevaisuus riippuu. Epäluulo on poistettava, ystävyys perustettava. Kansamme perusetujen mukaista on, että tulevaisuudessa Suomen ulkopoliittikka niin johdetaan, ettei se tule kulkemaan Neuvostoliittoa vastaan. Rauha ja sopu sekä luottamuksellinen naapuruus suhde suuren Neuvostoliiton kanssa on meidän valtiollisen toimintamme ensimmäinen ohje."

JUHANNUSAATTONA VUONNA 1948

"Kansalaisen arvo isänmaalle määryytyy sen mukaan, miten paljon hän suorittaa työtä maan hyväksi ja missä määrin hän edistää yhteiskunnan menestystä. Isänmaan ja yhteiskunnan arvo kansalaiselle taas riippuu siitä, millaisia mahdollisuuksia hänellä on lahjojaan ja taipumuksiaan kehittämällä muodostaa elämänsä kussakin ihmisessä olevaa sisäistä kaipuuta vastaavalla tavalla.

Olojen kehitystä on pyrittävä ohjaamaan siihen suuntaan, etteivät ulkoiset olosuhteet estäisi ketään, joka siihen todella pyrkii täyttämästä tehtäväänsä, minkä on saanut tai valinnut elämäntutkimukseksi. Tämä merkitsee sitä, että yhteiskunta koettaa tukea

jäseniään vaikeuksissa, jotta he pääsivät alkuun tai eteenpäin. Se merkitsee myös, että yhteiskunta tukee heikkoja jäseniään ja että se yleensä pyrkii jakamaan tasapuolisuutta ja kohtuutta. Tämän päämäärän toteuttaminen edellyttää samalla uhrautuvuutta ja myönnytyksiä heikompien hyväksi niiden taholta, joita kohtaan elämä on ollut runsaskätinen."

URHO KALEVA KEKKONEN PUOLUSTUSVOIMIEN 40- VUOTISJUHLAPARAATISSA 4.6.1958

"Me olemme kohtalon kovina vuosina oppineet ankaran läksyn. Me tiedämme, että vain kansa, joka on tarvittaessa valmis vapauttaan puolustamaan, voi säilyttää oikeutensa kuulua vapaiden kansojen piiriin. Mutta me tiedämme myös, että pieni kansa pysyy tämän suorittamaan vain yksimielisyytensä ja sisäisen eheydensä säilyttämällä. Rauhan aikana on maanpuolustusasiaa niin vaalittava, että se säilyy yhteisenä, meitä kaikkia yhdistävänä isänmaallisena kysymyksenä."

RUK:N 40-VUOTIS- JUHLASSA 8.5.1960

"Valtakunnan itsenäisyyden turvaaminen ja maan oikeuksien varjeleminen on jokaisen valtion kansalaisen politiikan perustehtävä. Missään olosuhteissa ei ole varaa unohtaa henkisen viljelyksen kehittämistä, aineellisen hyvinvoinnin lisäämistä tai sosiaalisten olosuhteiden parantamista, mutta niiden edelle kohoaa huolenpito maan itsenäisyyden ja vapauden turvaamisesta."

MANNERHEIM PÄIVÄKÄSKYSSÄ 22.9.1944

"Tietoisena siitä, että olette täyttäneet velvollisuutenne, palaatte Te vähitellen kotiin rauhan työsarjoille. Olen vakuuttunut siitä, että tartutte näihin toimiinne samalla tarmolla ja antaumuksella ja itsekurilla jonka olen oppinut Teissä tuntemaan sotapoluilanne ja jota Teissä aina olen ihailnut. Vakaa pyrkimyksenne olkoon rauhan toimin kohottaa maamme uuteen koko kansaamme kohdistuvaan kukoistukseen vilpittömissä ja ystävällisissä suhteissa naapurimaihimme."

MUISTELMIENSA PÄÄTÖKSEKSI

"Sulkemalla rivinsä vaaran hetkenä Suomen kansa lunasti itselleen oikeuden vastedeskin elää omaa, itsenäistä elämäänsä vapaiden kansakuntien piirissä. Se ei horjunut voimanponnistuksessaan: se on tervettä ja lujaa ainesla. Jos pysymme uskollisina itsellemme ja kaikissa kohtalon vaiheissa yksimielisesti ja järkkymättä pidämme kiinni niistä arvoista, jotka tähän päivään asti ovat olleet Suomen vapauden perustuksena — isiltä peritystä uskosta, isänmaanrakkaudesta, päättäväisestä ja uhrivalmiista puolustustahdosta — niin Suomen kansa voi lujasti luottavaisena katsoa tulevaisuuteen."

SOTAMARSALKKA VON HINDENBURG

MUISTELMAT

"Osmanien armeija olisi ollut rakennettava aivan uudestaan, emmenkuin se olisi kyennyt todella suorittamaan sellaista, mikä olisi todella vastannut maan tekemiä suuria uhrauksia. Nykyisen tilan nurjuus ilmeni varsinkin mieshukan tavattoman suuressa määrässä. Sama ilmiö, joka esiintyi jokaisessa vaillinaisesti sotaan varustetussa ja riittämättömästi harjoitetussa armeijassa. Edeltäkäsini perusteellisesti sotaan koulutettu armeija säästää vakavalla hetkellä paljon ihmishenkiä isänmaalleen."

"Toden teolla sodankäyntiä varten tarvitaan lujaa organisoitua selustaa. Vihollinen tuhoaa viipymättä mailman parhaan armeijan ja vallankumoukselle kaikkein uskollisimmatkin ihmiset, ellei heillä ole riittävästi varusteita, elintarvikkeita ja koulutusta."

SOTAMARSALKKA
GEORGI ZUKOV
MUISTELMAT

"Emme anna kenenkään väheksyä neuvostokansan Suuren isänmaallisen sodan aikaisissa taisteluissa ja työssä suorittamien urotekojen merkitystä!

Sodan kauhuista selvisivät ne, jotka ovat hyvin valmentautuneet siihen ja tuntevat paikkansa maansa puolustuksessa. Hämminki ja pakokauhu syntyvät tavallisesti silloin, kun maa, asevoimat ja kansanjoukot eivät ole asianmukaisesti valmiita sotaan, kun ei ole tarvittavaa kuria ja horjumatonta johtoa ankarien koettelemusten hetkellä."

"Haluaisin sanoa Alahuoneelle, samoin kuin olen sanonut niille, jotka tulivat mukaan tähän hallitukseen, minulla ei ole tarjottavana muuta kuin verta, hikeä ja kyneleitä."

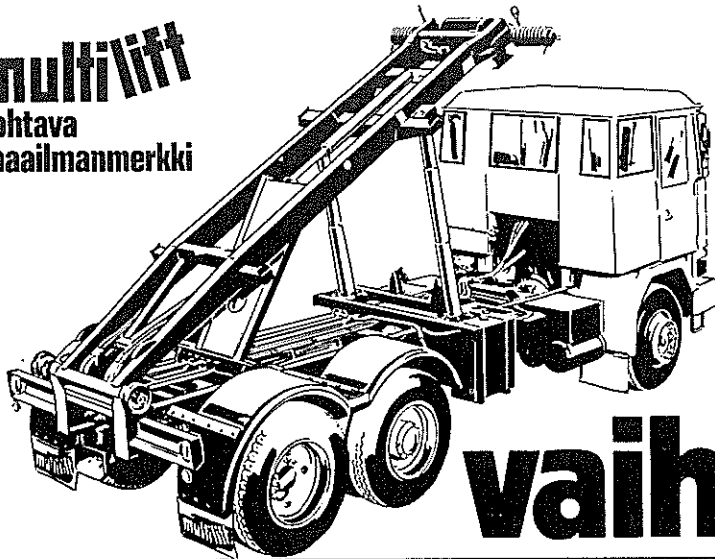
"Ylipäällikön on alituisesti pyrittävä pitämään joukkonsa viimeisten taktillisten tietojen ja kokemusten tasalla ja varmistuttava siitä, että niitä sovelletaan. Hänen on pidettävä huoli siitä, että hänen alaisensa koulutetaan uusimman kehityksen mukaisesti. Paras joukkojen "hyvinvoinnin" muoto on äärimmäisen korkea koulutustaso, sillä se estää tarpeettomat menetykset."

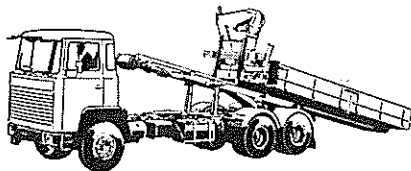
SOTAMARSALKKA
MONTGOMERY OF ALAMEIN
ERÄÄSSÄ KIRJOITUKSESSAAN
VUONNA 1946

"Tärkein yksityinen seikka sodassa on moraalit. On mahdotonta käydä pitkäaikaista sotaa, mikäli kansalta puuttuu taistelutahto. Kansallinen sotakoneisto ei toimi tällaisessa tapauksessa. Moraali on ratkaiseva seikka taistelussa - mikään strategia ei onnistu ilman sitä. Jos moraalit on menetty, tappiota ei voi välttää." □

multilift
johtava
maailmanmerkki

**aika
on
vaihtolavaa**

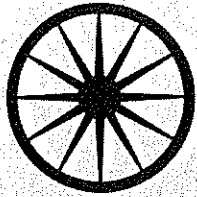
**sillä autonne
kuormaa, kuljettaa ja purkaa
samalla kertaa.**

Autokantanne ulottuvuus suurenee, käyttömahdollisuudet laajenevat ja kustannukset alenevat. Olette kilpailukykyisempi ja kuljetuksissa tehokas. Multilift-vaihtolavalaitte on todellinen vaihtoehto joustaviin kuljetuksiin. Vain pari minuuttia ja auto on valmis uusiin tehtäviin - vaihtamalla lavaa! Ottakaa yhteys, vaihtolava-ajattelu on tämänpäivän ratkaisu tehokkaisiin kuljetuksiin!

AUTOLAVA OY

21200 Raisio puh. 921-783 408

No, mikäs sitten, jos ei Posti- pankki

Siinä vasta pankki!

Ja parempaa palkkatiliä kuin
Postipankin käyttötili en ole vielä
nähty.

Tiliotekin tulee joka kerta, kun
tilille on tullut rahaa tai siltä on
maksettu lasku. Postissa.

Kotiin asti.

Ei koskaan tarvitse mietiskellä,
että mitä on maksettu ja milloin
ja paljonko siellä tilillä on
vielä rahaa.

Niin on selvä paperi. Ja kuitti
on tietysti kuoressa mukana.

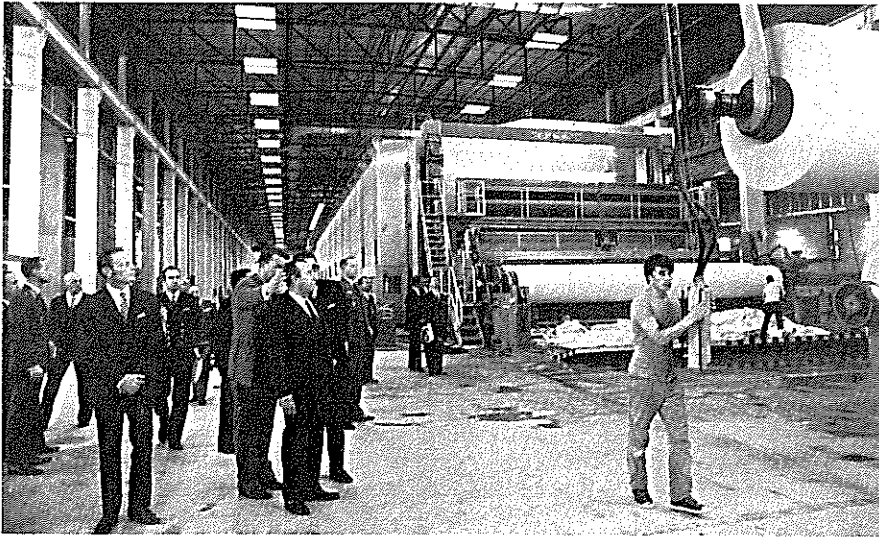
Mitenkäs Teillä? Hyvinkö sujuu?
Vai pitäisikö Teidänkin tulla Posti-
pankkiin palkkatiliasiakkaaksi?

Tervetuloa !

POSTIPANKKI

Se tavallisen hyvä pankki

PUOLUSTUSVOIMIEN JA TYÖVÄENLIIKKEEN VÄLISET SUHTEET

HERBERT LILIUS

Puolustusvoimiemme rauhanajan työn ja myös sodanajan tehtävän mielekkäys ovat suurelta osalta riippuvaisia koko työväenliikkeemme aktiivisesta tuesta. Jotta puolustusvoimat voisivat olla varmoja tästä tuesta olisi ylliuuttantti evp Herbert Liliuksen mielestä ryhdyttävä kehittämään näitä suhteita.

Puolustusvoimiemme ja työväenliikkeemme välisten suhteitten kehittämistä haittaavat viimeksimainitun suuri hajaannus. Näiden suhteitten kehittäminen on kuitenkin tärkeää monestakin erisyystä.

Puolustusvoimiemme rauhanajan työn ja myös sodanajan tehtävän mielekkäys ovat suurelta osalta riippuvaisia koko työväenliikkeemme aktiivisesta tuesta. Samasta tuesta riippuvainen tulee jo lähitulevaisuudessa olemaan kantakentien palkkatason ja sosiaalisen arvostuksen kohentaminen. Myös Neuvostoliiton poliittinen luottamus puolustusvoimiimme on ainakin osittain kiinni siitä, että puolustusvoimillamme on takanaan koko työväenliikkeemme aktiivinen tuki.

Työväenliikkeemme nykyinen sisäinen tila.

Työväenliikkeemme on jakautunut neljään eri työväenpuolueeseen: Sosialidemokraattiseen puolueeseen (SDP), Sosialistiseen työväenpuolueeseen (STP) ja Suomen kansan demokraattiseen liittoon (SKDL), johon viimeksimainittuun jäsenjärjestönä kuuluu Suomen kommunistinen puolue (SKP). SDP:een kuuluvat enemmistölinjan lisäksi, sekä oikeisto- että vasemmisto-oppositiot. SKP:n vuorostaan hajoittaa luokkakantainen, ns. taistolainen vasemmisto-oppositio, mikä ryhmittymä vaikuttaa myös SKP:n ulkopuolella SKDL:ssä. Tarkasteltaessa työväenliikkeemme eri ryhmittymien suhtautumista puolustusvoimiimme, voidaan todeta mm. seuraavaa:

SDP:n oikeisto-oppositio on puolustusvoimiamme aktiivisesti tukeva; sen enemmistölinja on välinpitämätön suhteessaan puolustusvoimiimme, mutta tukee sitä lähinnä järkisyistä. Sen vasemmisto-oppositio suhtautuu yleensä kielteisesti puolustusvoimiimme.

STP pitää puolustusvoimiamme eräänlaisena välttämättömänä pahana, jota on pakko lähinnä yysopimuksen takia sietää.

SKDL:n ja SKP:n enemmistölinjat ovat kielteisiä suhteissaan puolustusvoimiimme ja katsovat, että yysopimuksen sotilaallisten klausuulien toteutumisessa voitaisiin nojautua Neuvostoliiton asevoimaan. Ns. taistolainen vasemmisto-oppositio yhtyy enemmistön kantaan nojautumisesta Neuvostoliiton asevoimaan, mutta on johtajansa, Taisto Sinisalon suulla eräässä TV-haastattelussa julistanut: ”Kyllä sosialistinenkin Suomi tarvitsee poliisin ja armeijan.” Tämä ryhmittymä pitää siis tiettyssä mielessä kiinni puolustusvoimiamme organisationa, jonka puitteissa nytkin voidaan kouluttaa päällystöä tulevan sosialistisen Suomen tarpeisiin, mutta suhtautuu kielteisesti puolustusvoimiemme nykyiseen arvomaailmaan.

EHDOTUS SUHTAUTUMISTA-VASTA

Puolustusvoimiemme olisi pyrittävä olemaan puolueeton suhteessaan työväenliikkeemme eri ryhmittymiin. Mitään ryhmittymää ei saisi periaatteessa suosia, syrjiä tai sulkea pois. Puolustusvoimien olisi myös aina itseltään kysyttävä: "Mitä meillä on ko. ryhmittymälle tarjottavana?"

Pr-toiminnassaan eivät puolustusvoimamme saisi tyytä kohdistamaan sitä vain työväenliikkeemme johtajiin, vaan olisi pyrittävä kohdistamaan se — mikäli mahdollista — syvemmälle ja leveämmälle. Ennen kaikkea olisi johdonmukaisesti pyrittävä saamaan kosketus työläisnuorisoon, sekä eri puolueissa että SAK:ssa.

Näin ollen olisi puolustusvoimiemme myös pyrittävä ottamaan vastaan työväenliikkeemme taholta mahdollisesti tulevia rakentavia ehdotuksia ja ajatuksia.

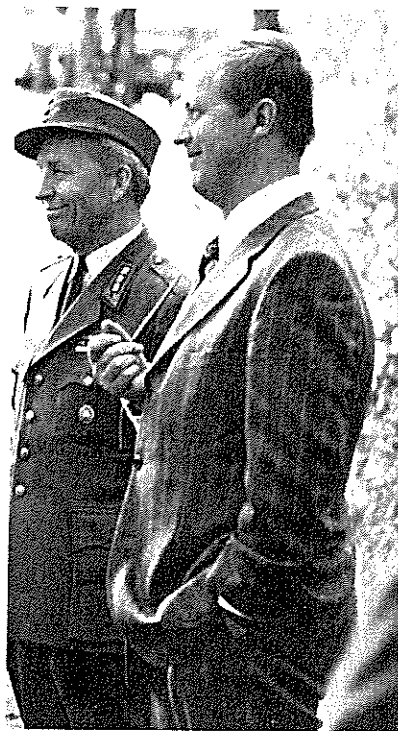
SUHTEITTEN KEHITTÄMISEN EDELLYTYKSET

Turvallisuuspolitiikkamme eri vaihtoehtoja olisi analysoitava ja täsmennettävä siten, että niistä saadaan irti mahdollisimman hyvin toimivat yhteiset nimittäjät puolustusvoimiemme ja työväenliikkeemme välillä. Puolustusvoimiemme ns. muiden tehtävien (ei-aseellisten tehtävien) kenttää olisi pyrittävä kartoittamaan ja edelleen kehittämään.

Erittäin tärkeänä edellytyksenä em. suhteitten kehittämiseksi pidän sitä, että ääriavasemmistoa edustavat ryhmät suostuisivat siihen, että puolustusvoimat saisivat olla, muussa yhteiskunnassa riehuvasta luokkataistelusta rauhoitettu alue. Tuleehan puolustusvoimiemme edelleenkin olla kansan puolustusvoimat eli todellinen kansanarmeija. Edelliseen liittyy yhteistoiminnalliseen edellytyksenä vielä se, että puolustusvoimien olisi voitettava puolelleen myös omat pienipalkkaisimmat siviilitoimihenkilönsä ja työntekijänsä. He kuuluvat asiallisesti työväestöön ja ovat monasti SAK:n jäsenliittojen (lähinnä VVTL:n) jäseniä. Tähän liittyy edelleen myös vaatimus työväenliikkeen arvomaailmaa myötäilevän sosiaalisen maanpuolustusideologian kehittämisestä puolustusvoimiemme.

SUHTEITTEN KEHITTÄMISEN KEINOT

Eräs suhteittenkehittämiskeino olisi 'ota ja anna' -yhteistoiminnan kehittäminen puolustusvoimiemme ja työväenliikkeemme välille. Tämän yhteistoimintamuodon kehittämisessä voisi sekä aktiivupseeristolla että toimiupseereilla olla keskeinen osa.

'Ota ja anna' -yhteistoiminnalla tarkoitan yhteistoimintaa varuskuntien ja esim. paikallisten SAK:n liittojen alaosastojen välillä, jolloin voitaisiin ajatella, että SAK:n toimitsijat tai luottamusmiehet saisivat käydä luennoimassa varuskuntien asevelvollisille SAK:n tavoitteista ja työstä sekä vastaavasti upseerit ja toimiupseerit saisivat käydä pitämässä alustus- ja esitelmätilaisuuksia puolustusvoimien tavoitteista ja työstä SAK:n alaosastojen tilaisuuksissa. Kysymys siitä, voitaisiinko tämä toiminta ulottaa koskemaan myös poliittisten työväenpuolueittemme paikallisia yhdistyksiä arkaluontoinen ongelma, jota en tässä pysty ratkaisemaan.

'Ota ja anna' -yhteistoiminta edellyttäisi myös molempinpuolisia vierailuja ja tutustumiskäyntejä varuskuntien ja työväenliikkeemme eri paikallisten ryhmittymien välillä. Myös henkilökohtaiset ystävyys- ja tuttavuus-suhteet tulisivat ilmeisesti näyttelemään keskeistä osaa tässä yhteistoiminnassa. Päämäärän tulisi olla, että yhteistoiminta, varuskuntien ja työväenliikkeen paikallisten ryhmittymien välillä tulisi yhtä vilkkaaksi ja kiinteäksi kuin mitä tällä hetkellä on yhteistoiminta varuskuntien ja reserviläisjärjestöjen välillä. Reserviläisjärjestöisähän ei työväenliikkeemme miehillä ole ollut juuri mitään sananvaltaa.

Yhteistoimintaa voitaisiin myös ajatella Reserviupseerikoulun, Kadettikoulun ja Päälystöpiston oppilaskuntien sekä ammattikoulujen, työväenliikkeemme puolueopistojen, työväenopistojen ja SAK:n ammattiyhdistysopiston oppilaskuntien välillä.

Puolustusvoimissamme voitaisiin (esim. PE:n tiedotusosaston puiteissa) kehittää pr-ohjelma koko työväenliikettämme varten. Tällöin eivät puolustusvoimat saisi ottaa mitään kantaa työväenliikkeemme sisäisiin erimielisyyksiin nähden.

Reservin kertausharjoitusten yhteydessä voitaisiin järjestää alustus- ja keskustelutilaisuuksia puolustusvoimiemme ja työväenliikkeemme välisistä suhteista. Tällaisia alustus- ja keskustelutilaisuuksia olisi pyrittävä järjestämään eri tasoilla ja leveällä rintamalla.

Kaikki, mikä hyödyttää nuorta työläistä hänen tulevaisuuttaan silmälläpitäen on omiaan lähentämään häntä suhteessa puolustusvoimiimme. Näin ollen ovat esim. puolustusvoimiemme harjoittama tai järjestämä ammatinvalinnanohjaus, puolustusvoimiemme antama, siviililämää palveleva, sotilaallinenkin ammattikoulutus j.n.e. omiaan parantamaan puolustusvoimiemme ja työväenliikkeemme välisiä suhteita.

Mitä enemmän puolustusvoimat voivat henkisesti lähestyä työväenliikkeemme arvomaailmaa, sitä mielekkäämmäksi tulee muuttumaan puolustusvoimiemme rauhanajan ja sodanajan työ. On myös syytä muistaa, että puolustusvoimiemme lähestyminen kohti työväenliikkeemme arvomaailmaa, puolustusvoimiemme demokratisoituminen ja poliittisen luottamuksen saavuttaminen suhteessa Neuvostoliittoon käyvät käsi kädessä juuri siitä syystä, että Suomi on puolueeton, ei-sosialistinen maa, jolla yya-sopimus Neuvostoliiton kanssa. Esim. Varsovanliittoon kuululla, sosialistisella maalla ei näitä ongelmia ole lainkaan. □

• • •

KÄYTÄ INVALIDIEN JOULUKORTTEJA

NAISTEN OSUUS MAANPUOLUSTUKSESSA

EEVA RISSANEN

Jos olemme sitä mieltä, että maanpuolustus on mielekästä, olisi myös naisille kuuluva, perustuslain velvoittama sektorin järjestettävä. Päätoimittaja Eeva Rissanen on tarkastellut kuinka tämä sektori on järjestetty eräissä muissa maissa. Milloin se järjestetään Suomessa?

Suomessa naisten osuuden maanpuolustukseen säätää hallitusmuodon 75. pykälä, jossa sanotaan: "Jokainen Suomen kansalainen on velvollinen olemaan osallisena isänmaan puolustuksessa tai sitä avustamaan, niinkuin siitä laissa säädetään". Hallitusmuoto ei siis tee eroa esim. miesten ja naisten välillä, vaan määrää periaatteessa kaikille kansalaisille yhtäläisen velvollisuuden.

Käytännössä maanpuolustustehtäviin osallistuminen on normaaliajan koulutuksesta lähtien kuitenkin jäänyt valtaosalta miesten osuudeksi. Tärkeimmät lait, jotka maanpuolustusvelvollisuutta säätelevät, ovat asevelvollisuuslaki, väestönsuojelulaki ja työvelvollisuuslaki. Näistä ensin mainittu, asevelvollisuuslaki, koskee vain miehiä. Väestönsuojelulaki ja työvelvollisuuslaki, jotka nykyisten säännösten mukaan voidaan soveluttaa vain sotatilalain ollessa voimassa, asettavat velvoituksia myös naisille. Maanpuolustus merkitsee kuitenkin laajempaa tehtäväkenttää kuin väestönsuojeluun ja työvelvollisuuteen kuuluu, ja on todettava, että kokonaisuudessaan naisten osuus on meillä järjestämättä. Asiaa on kyllä tutkittu parissakin komiteassa. Ilmeisesti esteenä on eräitä periaatteellisia ja asennekysymyksiä, jotka ovat saaneet painokkaamman osan kuin käytännön vaatimukset.

KOKONAISTARVE YLI 100 000 NAISTA

Käytännön vaatimukset kyllä ovat tiedossa. Meillä on tarkkaan laskettu se naisten tarve, joka pahimman kriisin - sodan tai välittömän sodanuhan - aikana on välttämätön. Puolustusvoimat ilmoittaa tarvitsevansa erilaisiin tehtäviin noin 22 000-naista. Ennestään puolustusvoimissa työskentelee noin 3 000 naista, joten lisätarve on 19 000. Näistä 22 000 naisesta tarvittaisiin johtotehtäviin 0,5 %, viestintään 14,5 %, ilmavalvontaan 5,2 %, lääkintään 3,7 % kemian ja farmasian tehtäviin 1,1 %, toimistotyöhön 29,4 %, muonitukseen 12,5 %, kuljetukseen 1,1 %, teollisuuteen 19,5 % ja muihin tehtäviin 12,5 %. Tarve on määrältään reilut kolme prikaatia, kuten muuan armeijan edustaja sen havainnollistanut.

Mutta puolustusvoimain tarpeen lisäksi on kriisin aikana saatava kokoon noin 20 000 naista väestönsuojelutehtäviin, noin 47000 lääkin.huoltoon ja noin 30 000 ns. sosiaalipalveluun, joka käsittää mm. väestönsiirrot ja niistä aiheutuvat huoltotoimet. Kokonaistarve on näin ollen yli 100 000. Sekään ei vielä riitä, sillä naistyövoimaa on lisättävä monilla tuotantoaloilla. Kriisin asteesta riippuen saattaa kysymyksen tulla jopa useiden satojen tuhansien naisten osallistuminen

tavalla tai toisella maanpuolustustehtäviin.

Naisreservi on kyllä riittävä, ja tilannetta helpottaa se, että naiset meillä toimivat laajalti työelämässä. Osa heistä on jo tehtävissä, joiden hoitaminen on kriisin aikanakin välttämätöntä, ja osa on nopeasti koulutettavissa. Mutta etukäteiskoulutus ja organisointikysymys ovat toistaiseksi järjestämättä.

Naisten osuudessa maanpuolustukseen on meillä siis näkyvissä kolme painopistettä. Ensiksi: velvollisuus on selkeästi säädetty. Toiseksi: tarve on huolellisesti laskettu. Kolmanneksi: asia on käytännössä hoitamatta.

SITOUKUKSIA NAAPURIMAISSA

Ennen kuin etenen oman maan asioissa, lienee tarpeellista hahmottaa taustaa selvittämällä lyhyesti, kuinka eräät muut Euroopan maat ovat naisten maanpuolustuskysymyksen ratkaisseet.

Ruotsissa ei säännöllisten olojen vallitessa ole naisilla yleistä palvelusvelvollisuutta, mutta naiset voivat liittyä vapaaehtoisin maanpuolustusjärjestöihin. Näiden järjestöjen asema on vahvistettu asetukseilla. Järjestön jäsen voi, jos haluaa, sitoutua palvelemaan sodan aikana. Muutaman vuoden (1967) takaisen tilaston mukaan vapaaehtoisin järjestöihin kuuluu naisia seuraavasti: Ruotsin Sinisen Tähtien järjestöön, jonka eritysalana on eläintenhoito, kuuluu noin 10 000 jäsentä, heistä sitoutuneita noin 2 500; Ruotsin Punaisen Ristin jäsenmäärä on noin 600 000, joista sitoutuneita on noin 30 000; Ruotsin Lottajärjestössä on noin 80 000 sitoutuneita heistä noin 40 000; Naisten autojärjestössä on jäseniä noin 11 000, joista sitoutuneita noin 7 000. Näiden maanpuolustusjärjestöjen yhteinen jäsenmäärä on pyöreästi 700 000, ja 80 000 on tehnyt sota-aikaa koskevan palvelusitoumuksen. Koulutusta annetaan kurssilla ja sotaharjoitusten yhteydessä. Kurssimainen koulutus käsittää kaksi viikkoa peruskoulutusta, kaksi viikkoa erikoiskoulutusta ja yhteistointakoulutusta joukoissa sekä 6-16 päivää kertauskoulutusta neljän vuoden aikana. Päällystön koulutukseen kuuluu yleinen kolmen viikon koulutus ja osallistuminen sotaharjoituksiin noin puolentoista viikon aikana. Lainsäädäntö mahdollistaa sodan ajan sijoituksen ilmoittautumispaikan yms. palvelukseen kutsumisesta koskevien seikkojen tiedottamisen asianomaisille jo rauhan aikana.

Sveitsissä, toisessa pienessä puolueettomassa maassa, naisilla ei liioin ole laissa säädettyä maanpuolustusvelvol-

lisuutta. Mutta maan puolustusvoimiin kuuluu osana Naisten apupalvelujärjestö (Der Frauenhilfdienst). Sitä käyttäen organisoidaan kaikki naiset, jotka sijoitetaan esim. ilmapalvonta-, viesti-, kenttäposti-, moottoriajoneuvonkuljetusmuonitus- yms. tehtäviin. Liittyminen järjestöön on vapaaehtoista, mutta jäseneksi liittynyt ei voi erota siitä ilman pätevää syytä. Koulutukseen kuuluu peruskoulutus, erikoiskoulutus ja kertauskoulutus, samoin varsinainen päällystön koulutus.

Nato-maan Norjan laki ei tunne yleistä palvelusvelvollisuutta, mutta naiset voivat jo etukäteen, rauhan aikana, sitoutua astumaan puolustusvoimien palvelukseen liikekannallepanossa. Sitoumuksen tehneet naiset kuuluvat joko KIF-henkilöstöön (Kvinner i Forsvaret), joka käsittää muut kuin sairaanhoitajat, tai SIF-henkilöstöön johon kuuluvat ovat sairaanhoitajatutkinnon suorittaneita. Mm. Norjan Lottajärjestön ja Norjan Punaisen Ristin jäsenet kuuluvat KIF-henkilöstöön. Koulutuksen yleisjärjestely eriasteisine kursseineen muistuttaa Ruotsissa tai Sveitsissä noudatettavaa.

Iso-Britannia, sekin Nato-maa, ei tunne asevelvollisuutta miehillekään, ei siis myöskään naisille. Puolustusvoimien kullakin puolustushaaralla on oma vapaaehtoinen naisjärjestönsä, siis maameri- ja ilmavoimien naisjärjestöt. Ne tukevat vastaavien miesten järjestöjen toimintaa ja ovat ottaneet tehtäväkseen mm. moottoriajoneuvojen kuljetukseen, viestitykseen, tutkavalvontaan, muonitukseen ja esikuntatyöhön kuuluvia toimia. Mahdollisen sodan sytyessä järjestöjen toimintoja laajennetaan rauhanalaisista.

SOTAPALVELUSTA SOSIALISTISISSA MAISSA

Jos sitten tarkastelemme vastakkaista ryhmittymää, Varsovan liittoa, on mm. Puolan järjestelmä maininnan arvoinen. Tyttöjen ja poikien sotilaskoulutus alkaa jo oppikoulussa. Naiset, kuten miehetkin, voivat liittyä vapaaehtoisin maanpuolustusjärjestöihin ja pyrkiä vapaaehtoisina sotapalvelukseen. Sekä sodan että rauhan aikana naisetkin voidaan määrätä palvelemaan puolustusvoimissa tai muissa maanpuolustuksellissa tehtävissä. Vapaaehtoisia maanpuolustusjärjestöjä on toistakymmentä ja niissä on yhteensä 7 - 8 miljoonaa jäsentä, siis sekä miehiä että naisia.

Neuvostoliitossa nuoriso voi liittyä pioneerijärjestöön. Aikuisia miehiä ja naisia varten on vapaaehtoinen kansalaisjärjestö nimeltään Vapaaehtoinen armeijan, ilmavoimien ja laivaston avustusseura (lyhennetään DÖSAAF). Sen piirissä yli 10 miljoonaa seuran jäsentä harrastaa sotilasteknisiä urheilulajeja. Opiskelevan nuorison sotilaallinen alkeisvalmennus annetaan eri oppilaitoksissa. Nuoret naiset tutustutetaan sota-aidon ja siviilipuolustuksen perusteisiin ja saavat valmennusta ensiapuryhmien toiminnassa. Asevelvollisuuslain mukaan voidaan rauhan aikana kutsua sotapalvelukseen 19 - 40 -vuotiaita naisia, joilla on lääkintä- tai muu erikoiskoulutus. Naiset voivat myös pyrkiä vapaaehtoisina sotapalvelukseen. Sodan aikana voidaan Neuvostoliiton ministerineuvoston päätöksellä kutsua naisia apu- ja erikoispuolustukseen asevoimissa.

Näin siis on naisten osallistuminen maanpuolustukseen järjestetty kahdessa eurooppalaisessa puolueettomassa

maassa, kahdessa Nato-maassa ja kahdessa Varsovan liiton maassa. Julkisuu-
dessa on enemmän mielenkiintoa viime
vuosina herättänyt mm. Israelin naisten
osuus maanpuolustuksessa ja vaikkapa
kiinalaisten naisten aktiivisuus. Olosu-
hteet näiden maiden ja Suomen välillä
ovat kuitenkin niin erilaiset, että vertailu
lienee hedelmätöntä.

KOMITEA ON TUTKINUT

Nämä eri maista esittämäni tiedot on
pöimittu vuonna 1970 valmistuneesta
komiteamietinnöstä. Huhtikuussa 1969
asetettiin meillä toimikunta selvittelemään
naisten osallistumista kriisijaksan
tehtäviin. Sen puheenjohtajana toimi nykyinen
opetusministeri Marjatta Väänänen, ja siinä oli sekä mies- että
naisjäseniä, jotka edustivat erilaisia nä-
kokantoja. Mietintöön liittyivät skd:n ja
tsp:n edustajat vastalauseensa.

Toimeksiantonsa mukaisesti komitea
selvitteli, mihin kriisijaksan tehtäviin naisia
tarvitaan, miten heidän valmennuksensa
olisi järjestettävä sekä kuinka varaa-
minen, valvonta ja palvelukseenkutsu-
minen olisi hoidettava. Komitea otti teh-
tävänsä laajempaan kuin vaikeinta
kriisiä, sotaa, ajatellen, kiinnittäen siis
huomiota myös ns. rauhanomaisiin kriisi-
tilanteisiin eli suuronnettomuuksiin. Sen
työn ydin sisältyy kuitenkin varsinaisesti
maanpuolustukseen, sillä luonnollisesti
valmius sillä alalla tuo mukanaan val-
miuden suppeammassakin kriiseissä.

Toimikunta lähti työssään siitä, että
naiset eivät osallistu aseelliseen toiminta-
an. Tämä vastanee saumattomasti
yleistä käsityskantaa. Nais soturi, amat-
sooni, on meillä perinteiden ja vahvan
yleisen mielipiteen vastainen ilmentymä.
Toimikunta ei myöskään suositellut mitään
miesten asevelvollisuutta vastaavaa
yleistä palvelusvelvollisuutta.

Komitea tähdensi, kuinka kriisijaksan
tehtävistä selviytymiseksi on tärkeää,
että jo säännöllisissä oloissa voidaan
ryhtyä asianmukaisiin valmistelutoimiin
tarpeellisine henkilöstön koulutta-
miseen. Näin turvataan kriisitilanteessa
nopea ja varma naispuolisen hen-
kilöstön saanti palvelukseen. Nykyisessä
lainsäädännössämme, väestönsuojelua
lukuunottamatta, ei koulutuskysymystä
ole selvästi määritelty. Eräs koulutuksen
järjestelyä haittaava tekijä on toimikun-
nan mukaan se, ettei koulutettavien etu-
jen järjestämiseen ole kiinnitetty riittä-
västi huomiota. Taloudelliset ja sosiaa-
liset edut olisi turvattava sepä vapaaeh-
toisesti koulutettaville että koulutetta-
viksi määrätyille jo koulutusaikana. Vapaa-
ehtoista naispuolisesta henkilöstä

ei toimikunnan käsityksen mukaan tulisi
olemaan puutetta, mikäli heidän etunsa
lakisääteisesti turvattaisiin.

ESITYSTEN KEHITTELYTYÖ KÄYNNISSÄ

Organisaatioehdotuksista, joita komi-
tea suosittelee, mainittakoon lyhyesti seu-
raavaa. Koulutuksen järjestely uskot-
taisiin maanpuolustuksen naistyövoima-
neuvottelukunnalle, joka toimisi jon-
kin tarkoituksenmukaiseksi katsotun
ministeriön nimeämänä. Alueellinen
johto kuuluisi lääkintähallitukselle tai
lääniin työvoimaviranomaisille. Varsinaisena
perusyksikkönä toimisi kunta tai
kuntien yhteenliittymä. Kunnassa
työtä johtaisi kunnallinen lautakunta,
nimeltään esim. siviilipuolustus- tai pelas-
tuspalvelulautakunta.

Komitea käsittelee myös palvelukseen-
kutsumisjärjestelyä ja varausjärjestel-
mää, valmennusta ja koulutusta esittä-
mältä kuitenkin esim. koulutuksen
osalta yksityiskohtiin meneviä toimia.
Yleinen kriisivalmennus todettiin tärke-
äksi ja se olisi ulotettava peruskouluun
saakka.

Syksyllä 1971 työvoimaministeriö otti
puolustusministeriön esityksestä tehtä-
väkseen mietinnön esitysten edelleen ke-
hittämisen yhteydessä puolustusneuvos-
ton sihteeristön kanssa. Kehittely on
vielä käynnissä.

Sellaisia vapaaehtoisia maanpuolus-
tustajia kuin edellä mainituissa esi-
merkkipaissa esiintyy, ei Väänänen komi-
tean mietinnössä ajatella. Suomen
Punaisen Ristin ja Suomen Meripelastus-
seuran ansiokas koulutustoiminta
kyllä on havaittu. Mutta meillähän ei ole
varsinaisia vapaaehtoisia maanpuolus-
tustajia noiden muiden maiden tapaan.
Syksyllä 1944 tehty väli rauhasopimus,
joka sitemmin Pariisin rauhasopimus
1947 vahvisti, edellytti, että
Suomi sitoutui lakkauttamaan tietyt jär-
jestöt, niiden joukossa myös naisten vapaa-
ehtoisen maanpuolustustajajärjestön
Lotta Svärdin. Ilmeisesti juuri Lotta
Svärd -järjestön lakkauttaminen vei kysymyksen
naisten osuudesta maanpuolustuksessa
siihen kuolleeseen pisteeseen, missä se
pitkään on ollut.

LOTTA SVÄRD KOMPASTUSKIVENÄ

Mikäli vapaaehtoisia maanpuolustus-
työtä naisten keskuudessa on ajateltu,
on valitettavasti kompastuttu lottakysymykseen.
Esimerkkinä tästä on viime lokakuussa
tehty eduskuntakysely, jossa väitettiin
lakkautetun järjestön olevan

organisoidumassa uudelleen. Kysymykseen
vastasi puolustusministeri Kristian Gestrin,
ja toistan tässä hänen vastauksensa,
koska se sisältää keskitetysti virallisen
kannanoton naisten vapaaehtoiseen
maanpuolustustyöhön:

"Vuonna 1944 tehdyn väli rauhasopimuksen
perusteella lakkautetun Lotta Svärd -
järjestön toiminta kuuluu historiaan.
Puolustusministeriön tiedossa ei ole
viitteitä siitä, että tätä toimintaa olisi
pyrittä käynnistämään uudelleen.

Naisten maanpuolustusvelvollisuus
pohjautuu hallitusmuodon 75 §:n I mo-
mentin säännökseen. Sen toteuttaminen
käytännössä voi tapahtua muun muassa
väestönsuojelulain ja työvelvollisuuslain
säännöksiin perustuen. Nyky-yhteiskunnassa
tulisi naisten aktiivisuutta ja osallistumismahdollisuuksia
yhteiskuntapalvelun eri aloilla pyrkiä
lisäämään. Tällainen toiminta ei ole ristiriidassa
Pariisin rauhasopimuksen kanssa,
vaikka kouluttaminen näihin tehtäviin
samalla palvelisikin maanpuolustusta.
Tämä koulutus ei ole sen laatuista,
jota tarkoitetaan rauhasopimuksen
15. artiklassa.

Kysymys naisten osallistumisesta
maanpuolustukseen on viime vuosina
ollut käsiteltävänä useassakin valtion
elimessä, muun muassa sitä varten ase-
tussa valtion komiteassa. Asian käsitte-
leminen myös julkisessa keskustelussa
on sen vuoksi paikallaan.

Hallitus ei tule sallimaan mitään rauhasopimuksen
vastaista tai muiden solmittujen kansainvälisten
sopimusten kanssa ristiriidassa olevaa toimintaa
vastaisuudessakaan. Sitä vastoin hallituksen
velvollisuus on edesauttaa sallittua
vapaaehtoista maanpuolustustyötä."

Näin siis puolustusministeri marraskuun
5. päivänä viime vuonna.

NAISTEN OSUUS VÄLTÄMÄTÖN

Mitä tämä vapaaehtoinen työ sitten
olisi, johon naiset voisivat osallistua?
Nykyisin puhutaan yhteiskuntapalvelusta
ja tällä tarkoitetaan esim. ensiapukoulutusta,
pelastuspalvelua, harjaantumista joukkomuo-
nituksen ja joukkomajoituksen järjestelyyn.
Samassa yhteydessä on mainittu myös
puhelin- ja radioharjoittelu, moottoriajoneuvokoulutus,
johtamiskurssit ja myös turvallisuuspolitiikan
tutkiminen, jota mm. eriaikaiset maanpuolustus-
kurssit ja seminaarit pyrkivät edistämään.
Tämä kaikki vaatii tietenkin ennakkoluuloista luopumista ja kansalais-
mielipiteen selkeyttämistä.

Reserviläinen-lehden tämän vuoden
ensimmäisessä numerossa kirjoitti eversti
Urho Pohjola aiheesta mainitun noita työkohteita,
jotka ovat jo rauhan-

maisen kriisin kannalta hyvin tarpeellisia, mutta samalla palvelevat maanpuolustusvalmiuden tehostamista. Hänen mukaansa "hallitusmuodon mukaisen naisten maanpuolustusvelvollisuuden järjestelyjen puute on kokonaisuomaanpuolustusta ajatellen vakava. Naisten maanpuolustustyö on rajoitettuihin voimavaroihin varustetulle kansallemme välttämättömän tärkeää."

Näihin sanoihin, jotka eivät ole yksinäinen mielipiteenilmaus vaan joita nykyisin yhä painokkaammin eri yhteyksissä voi kuulla, lienee syytä suhtautua vakavasti.

Olen edellä pyrkinyt tarkastelemaan naisten osuutta maanpuolustuksessa eri puolilta ja siten pakosta laatinut hajanaisen esityksen. Ehkä siinä kuitenkin on keskusteluille ja ajatuksille aihetta. Julkisuudessa asiaa on käsitelty valitettavan vähän. Mutta jos yleensä olemme sitä mieltä, että maanpuolustus on mielekästä, olisi myös naisille kuuluva, perustuslain velvoittama sektorikin järjestettävä. Lähtökohtana tietenkin oman maamme olojen, ennen muuta turvallisuuspolitiikkamme asettamat vaatimukset. □

88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100	101	102	103	104	105	106	107	108	109	110	111	112	113	114	115	116	117	118	119	120	121	122	123	124	125	126	127
----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

**Uusi osoite
hyvinpukeutuville
miehille**

**MITTAPISTE
FREDERIK**

Pyrimme ylläpitämään vanhan hyvän ajan vaatturitaloa. Palvelemme asiakkaita, joiden maku massapuvut eivät tyydytä. Miehiä, jotka arvostavat korkealaatuisia, vuodesta toiseen hyvin käyttäytyviä pukukankaita. Persoonallinen pukeutuminen näkyy puvun yksilöllisinä yksityiskohtina ja viimeistä saumaa myöten istuvassa mittatilaustyössä.

Tervetuloa neuvottelemaan mestarin ja mittanauhan kanssa.

MITTAPISTE FREDERIK

Fredrikinkatu 39
Puh. 605187
Av. 9-17.30, la 9-15

Kukkakauppa SAKURA

Santahaminan Valinta
HELSINKI Santahamina
Puh. 686336

Oikean kankaan oikeaan virkapukuun toimittaa
VILLAKUNTA

Kaukomarkkinat Oy Barker-tekstiilit
Hyvilla Oy
Tampereen Verkatehdas Oy

TURO OY
Kuopio

TURUN SATAMA
Turku

VAASA
Pohjanmaan valtalehti

VASKILUODON SATAMA
Vaasa

WETTERI OY
Oulu-Kuusamo

**OY RAKENNUSTOIMISTO
HOLGER WINQVIST AB**
Keskuskatu 4 B
00100 Helsinki 10

YLHÄISTEN TEHTAAT OY
Salo

Vieläkö turvaudut laskutikkuun?

sinclair

toisen sukupolven taskulaskin
on Sinua varten.
Tutustu!

Maahantuoja: **AMERPLAST**

33730 Tampere 73 puh. 931-645 333
Helsinki puh. 90-49 05 41, 49 07 41

Sotilasmusiikki ja maanpuolustusasenteet

JOUKO TERÄVÄ

Sotilasmusiikki on kautta aikojen kuulunut sotilaiden henkisen ja samalla fyysisen kunnon kohentajan asemaan. Pitkältä marssilta palatessa sotilaat virkistyvät kuullessaan reippaan marssin kajahtavan vastaansa kasarmialueen lähellä. Tämä virkistyminen luo niin sanotun "me-hengen", joka on tärkeä asia puolustettaessa isänmaata.

Mahdollisuudet vaikuttaa maanpuolustusasenteiden kehittämiseen sotilasmusiikin avulla nykyaikana ovat seuraavat:

- oikein valittu musiikki eri tilaisuuksia varten
- viihdeillat varusmiehille
- konsertit
- äänilevymusiikki
- radio-ohjelmat
- tutustumiskäynnit soittokuntiin ja
- SA-Int Show

Musiikin valinta eri tilaisuuksia varten tuottaa joskus päänvaivaa, sillä yleensä virallisissa tilaisuuksissa soitetaan pääasiassa marssi- ja isämaallista musiikkia. Varusmiehet nykyaikana haluavat kuitenkin olla aikaansa seuraavia ja kuunnella muutakin musiikkia ja tästä syystä onkin siirrytty ohjelmien loppupuolella kevyempää musiikkia, joka keventää tunnelmaa. Varusmiehet huomaavat, että eihän tämä armeija olekaan niin synkkä paikka, kuin on oletettu. Tämä osaltaan auttaa puolustusasenteiden kehittämiseen myönteiseen suuntaan.

Varusmiehille järjestetyt viihdeillat virkistävät raskaan päiväohjelman jälkeä suurinta osaa varusmiehistä. Ohjelma on yleensä monipuolista viihteen eri aloilta. Sotilasmusiikki eri muodoissaan sopii hyvin tähän kokonaisuuteen auttaen varusmiehiä ja muita sotilashenkilöitä huomaamaan, että täällä puolustusvoimissakin osataan järjestää elämä miellyttäväksi. Tämäkin auttaa sotilaita suhtautumaan maanpuolustukseen valoisasti.

Varuskuntasoihtokuntien konsertit ovat kaikille kansalaisille mieleenpainu-

via tapahtumia. Tähän kerran vuodessa pidettävään konserttiin valitaan ohjelma hyvin huolellisesti periaatteella "jokaiselle jotakin". Suurin osa lausunnoista on ollut myönteisiä tämänlaatuisen viihteen sopivuudesta puolustusvoimiin. Sotilashenkilöt näissä konserteissa tuntevat tyydytystä olla puolustusvoimissa.

Äänilevymusiikki, etenkin marssimusiikki on aina ollut paljon kuunneltua. Niillä henkilöillä, joilla on mahdollisuus kuunnella äänilevyjä, on varmaankin jokin marssilevy kokoelmassaan, jota he kuuntelevat muunkin viihdemusiikin lomassa.

Radio- ja TV-ohjelmat, joissa soiteetaan sotilasmusiikkia, tulevat jokaisen kansalaisen ulottuville radion tai TV:n avattuaan. Tällaiset julkisten tiedotusvälineitten kautta tulevat esitykset ovat osaltaan auttamassa sotilasmusiikin tunteesta ja samalla kiinnostumista maanpuolustukseen.

Tutustumiskäynnit varuskuntasoihtokuntiin ja samalla koululaiskonertit ovat koululaisille varmasti mielenkiintoisia elämyksiä. Näissä konserteissa koululaiset saavat perustuntemuksen "sotaväestä". Maanpuolustushengen kehittymisen alkaa usein juuri näissä, yleensä kevyttä viihdettä soitetavissa konserteissa jo nuorella iällä.

SA-Int Show on suuren suosion Linnanmäellä ja Rovajärvellä saanut, muutama vuosi sitten tehty ohjelmien aluevaltaus. Tällainen Show on esim. Rovajärvellä leiriolosuhteissa vertaansa vailla. Siinä on sotilassoittokunnan Big Band, sekä joitakin ns. pop-henkilöitä viihdyttämässä sotilaita kevyellä viihtellä. Tällainen ohjelma auttaa varusmiehiä rentoutumaan raskaan leiri-elämän keskellä.

Nämä edellä esitetyt mahdollisuudet ovat omalta osaltaan vaikuttamassa tärkeään maanpuolustusasenteiden kehittämiseen koululaisten, varusmiesten ja kaikkien kansalaisten keskuudessa. Muitakin mahdollisuuksia varmasti on, mutta nämä edellä esitetyt ovat nykyään ensisijaisesti käytössä. □

Sotilasmusiikki on aina kuulunut osana sotilaselämään. Sotilasmusiikilla voidaan väepeli Jouko Terävän mielestä vaikuttaa myös maanpuolustusasenteisiin. Sotilasmusiikki on seurannut aikaa ja muuttanut se mukana.

Ensimmäinen päivä simppuna

Muistikuvia 20. kadettikurssin vaiheilta

KAUKO TIILI

Ensimmäinen päivä simppuna on varmasti jokaiselle kaaderille jäänyt mieleen. Kauko Tiili muistelee 20. kurssin ensimmäistä päivää.

Kesäkuun 5. p:nä 1936 läksin aamu-
junalla Helsinkiin ilmoittautuakseni sama-
mana päivänä Kadettikoulussa. Helsingin
asemalla ryhtyi kanssani puheisiin
vilkkaantuntuinen, treenatun laiha siviili-
nuorukainen. Hän oli Aimo Mäkinen,
joka oli myös samaan kouluun menossa.
Hän arvasi res.vänrikin puvustani mat-
kani tarkoituksen ja liittyi seuraani ja
kun meitä molempia kiusas melkoinen
jännitys, päätimme ilman viivytystä
tarttua härkää sarvista ja ajaa suoraa
päättä Munkkiniemeen.

Kun koulun edustalla jäimme pois rai-
tatievaunusta riensi pari kadettia vas-
taani ja he pyysivät saada kantaa "herra
vänrikin" matkalaukku. Arvasin siinä
olevan jekkua, joten kiitin kohteliaasti ja
sanoin kantavani itse laukkuni. Korkeat
portaat nousuamme alkoikin sitten
sisällä toinen meno. Matkalaukut oli en-
sin sijoitettava aulaan olevaan ryhmään
suuruusjärjestyksessä tarkalleen omaan
paikkaansa ja sitten mentiin rappuja
ylös ja rappuja alas ilmoittautumaan,
luovuttamaan ja ennenkaikkea vas-
taanottamaan. Varusteita keräytyikin
melkoinen määrä paidoista ja alushou-
suista, kivääristä ja lapiosta juhlayö-
hön, patinoihin, koppalakkiiin ja miek-
kaan asti.

Välillä käytiin syömässä. Varajouk-
kueenjohtajiksi määrättyjen kadettiup-
seerien lisäksi koululla oli sillä hetkellä
vain edellisen vuosikerran lentäjäkadetit,
joiden joukkueen nimi oli Ilma II. Heistä
toimi ruokasalin päivystäjänä kadetti Uo-
tila, joka erittäin sotilaallisesti kuhunkin
pöytään ilmoitettuaan, mitä ruokalajia
oli saatavissa lisää, siirtyi keittiön puo-
leiselle seinälle, jossa hän seisoi kypärä-
päisenä ja jäykkänä kuin sfinks. Kun
joku pöydän esimies vain äänähtikin,
riensi hän kuin ammuttuna paikalle ja
otettuaan vastaan ilmoituksen jonkun
ateriaan kuuluvan ruokalajin loppu-
misesta hän toimitti sen keittiöhenkilö-
kunnalle. Se oli melkoista teatteria ja
hieno osasuoritus, meille malliksi tarkoi-
tettu. Arvasimme nimittäin, että tuo
touhu tulisi meidän tehtäväksemme,
mutta emme arvanneet kaikkea.

Minun vuoroni tuli vasta syksyllä ja
vaikka olin nähnyt edeltäjilläni olleen
melkoista viuhketta, en osannut arvata
joutuvani niin tiukalle. Kun olin ilmoit-
tanut, joka pöytään, mitä tuli lisää, en
suinkaan saanut hetkeäkään seisoa ase-
mapaikallani, vaan olin yhtä mittaa liik-
keellä, kun päivystäjää huudettiin joka
puolelta melkein jatkuvasti. Siinä oli sel-
västikin tarkoituksena enemmän miehen

kestokyvyn kokeilu kuin todellinen
tarve. Jos oli mentävä jonkun kutsujan
luo, oli ensin pysähdyttävä asentoon
pöydän esimiehen oikealle puolelle ja
odotettava siinä, kunnes hän armollisesti
huomasi ja antoi luvan, jolloin oli siirryt-
tävä kutsujan luo odottamaan hänen
huomaamistaan. Ja saman aikaisesti sa-
teli "päivystäjä"-huutoja joka puolelta
niin tiheään, että niiden aikajärjestyk-
sessä mielessä pitäminen oli täysin mah-
dotonta. Toimitin ruokalajien lisäpyynnöt
nopeasti keittiöön, vaikka näin tar-
joilijaneitosten "Lillan" ja "Ramonan"
omaaloitteisesti lennättävän astioita
pöytiin sellaisella vauhdilla, ettei mis-
sään pitänyt olla ruuasta puutetta.
Mutta useimmat huudot johtuivatkin ai-
van keksityistä syistä. Neitosten
menosta saatoin todeta, että tällä kertaa
vauhti oli poikkeuksellisen luja. Minä
olin luultavasti alussa osoittanut jonkun-
laista arkuutta ja epävarmuutta, koska
minut pantiin nyt kerta kaikkiaan koe-
tukselle.

Päivystäjän oli tarkistettava, että van-
hemman kurssin tykistökadettien eli
"ballistakaaderien" pöydissä oli vain ne-
lipiikkisiä haarukoita. Kaaderi Ilmari
Leppälä, Viipurin suomalaisen lyseon
poikia, kutsui minut luokseni ja näyttään

3-piikkistä haarukkaa sanoi: "Tarkistamaton kapea haarukka." No, ei muuta kuin kiireesti sana keittiöön, että kaaderi Leppälälle oli vietävä kiireesti 4-piikkinen haarukka. Itse ei saanut mihinkään tarttua. Kun kerran päivystäjä oli lähtenyt viemään jonkun kurillaan ojentamaa teekannua keittiöön, niin siitäkös riemu nousi, melkein samanlainen kuin silloin, kun päivystäjä ilmoitettuaan toistakymmentä kertaa: "lisää tulee teetä ja kovaa leipää", sekaantui sanoissaan ja tuli luvanneeksi leipää ja kovaa teetä. Joka puolelta ojenneltiin huutaen kannuja ja pyydyttiin tuomaan kovaa teetä.

Huumoriahan se kaikki oli, mutta kun minun kohdaltani touhu oli päättynyt, olin kuitti kuin jonkun urheilusuorituksen jälkeen sillä erolla vain, että totesin minulla olevan hermot, joissa tuntui merkkillistä värinää ja suoraan sanoen, minulla ei ollut itku kovinkaan kaukana. Paita oli selästä likomärkä, sydän läpähti ja jalat tuntuivat hervottomilta, kun viimein istuin ruokallemaan yhtäkkiä tulleen hiljaisuuden melkein sihistessä korvisani. Lillan ja Ramonan osaanottavat ilmeet liikuttivat minua, mutta pidin varani, etten sanallakaan yhtynyt heidän äskeistä menoa koskevaan pävitteilynsä. Ja voi sitä makupalojen määrää, minkä he olivat päivystäjän pöydälle taikoneet!

Mutta nyt ollaan vielä tulopäivässä. Kun kaikki ovat koossa, me tykistölinjan nuorempaan joukkueeseen eli Tyk I:en kuuluvat järjestymme käytävälle pituusjärjestyksessä ja siitä meidät jaetaan tupiin. Koulumme on ollut alunperin täysihoitola ja siksi kuhunkin tupaan kuuluu oma verrattain tilava pesuhuone ja WC. Viimeiseen tupaan joutuvat kolme pienintä ja minä olen heidän joukossaan. Huonetovereistani toinen on Lauri Volanen, jokseenkin valkean tukkansa puolesta hämäläinen jos kuka, ei kuitenkaan sanan käyttönsä puolesta, mutta hän onkin Hämeen reunapitäjästä, Jaalasta ja käynyt koulunsa Kouvolassa. Toinen kaveri on myös vaaleatukkainen, silmälasipäinen ja käytökseltään viilipyttymäisen tyyni Niilo Tuompo.

Muista kavereista kiintyy huomio remseäkäytöksiseen kokelaspuvussa tulleseeseen Erik Magnus Tuomas-Kettuseen. Hän on iloisen tuntuinen "stadin kundit", joka välittömästi ja suorasukaisesti laukoo totuuksia yhdestä ja toisesta asiasta, mutta tekee sen hyvin hauska tavalla. Hän joutuu pieniin hankaluuksiin nimensä takia. Kun häneltä kysytään nimeä, niin vanhemmat kadetit eivät ole ymmärtävinään hänen kaksoisnimeään, vaan sanovat: sanokaa vain sukunimenne — no antakaa tulla.

— Simppu Tuomas-Kettunen, herra kadetti.

— No, tähän kumma kaveri otette, kun sitä Tuomasta aina siihen tuppaa.

Kun asia sitten mukä selviää, hänen käsketään vastaisuudessa väärinkäsitysten välttämiseksi sanomaan myös viivan. Siis: simppu Tuomas viiva Kettunen. Me sanomme häntä vain Tuomas viivaksi tai joskus vain lyhyesti Viivaksi ja melkein unohdamme hänen etunimensä.

Toiseen virkapukuisena tulleseeseen kiinnittyy huomioni. Hän on kornetin punaisissa housuissa sukunsa ratsuväkiperinteistä piittaamatta meidän tykki miesten joukkoon tullut Nils Åkerman. Hänen ylvästä ryhdistään ja puhetyylistään voi saada aivan väärän käsityksen. Kohta huomaan, että hän on reilu, poikamainen ja vitsikäs kaveri, joka osaa suhtautua kaikkeen turhan tärkeään samoin kuin omiin edesottamuksiinsakin leikillisen purevasti. Mitä enemmän opin häntä tuntemaan sitä enemmän minua harmittaa, että opiskeluvuoteni olin ruotsalaisten päivänä ollut Aleksilla kurkku suorana hihkumassa "hurreja" vastaan.

Meitä ballistoja on kaikkiaan 31 ja meistä on tarkoitus kouluttaa upseereita sekä kenttä- että ilmatorjuntatykistöön. Kurssin kuluessa huomaan, kuinka paljon it-miehet joutuvat pönttämään päähänsä sellaista, jota he eivät omassa ase-lajissaan tarvitse.

Ilta rauhoittuu vähitellen ja alamme hankkiutua yöpuulle. Hieman kaihomielisesti katselen ikkunasta vielä aivan valoisalle Tiilimäelle. Sileällä asfaltilla liikkuu kesäpuukuisia ihmisiä, joista jotkut ovat menossa Golf-kasinoille iltaa istumaan. Huokaus, voisi sanoa: työtä aljettaessa, siellä tiedämme meillä olevan

edessämme kesän, johon verrattuna alokaskesä olisi lasten leikkiä.

Jotain varmasti tapahtuu kohta. Miellet ovat yhdellä ja toisella jännittyneet, mutta nukkumaanhan tässä on vain käytävä. Päivän vilkkaasta menosta huolimatta en kuitenkaan tunne saavani unta, kuuntelen vain askeleita käytävällä. Aika kuluu eikä mitään tapahdu.

Sitten se räjähtää! Yön hiljaisuuden katkaisee infernaalinen meteli. Käytävällä paukkuu, sireenit ulvovat ja karkeamman luokan räikät rätisevät kuin konetuliaseiden pauke. Kaadereita tulee tupaan: ylös ja käytävälle. Ennen tuvasta lähtöäni ehdin huomaamaan että vielä vaalean hämyisellä Tiilimäellä seisoo ihmisiä, ainakin munkkiniemäläiset tietävät, mistä on kysymys.

Me lähemme kohta vaeltamaan: portaita alas, alakerran käytävän päähän ja sieltä ovesta ulos. Olisiko pihalla jotakin. Ei sentään. Nyt noustaan kiertäviä sivuportaita vuorostaan ylös. Sivullamme kulkee kaadereita, jotka kolkolla äänellä julistavat.

— Oletteko tulleet tänne kauniiden vaatteiden vuoksi?

Joku taas ystävällisesti kuiskaten kuin neuvan:

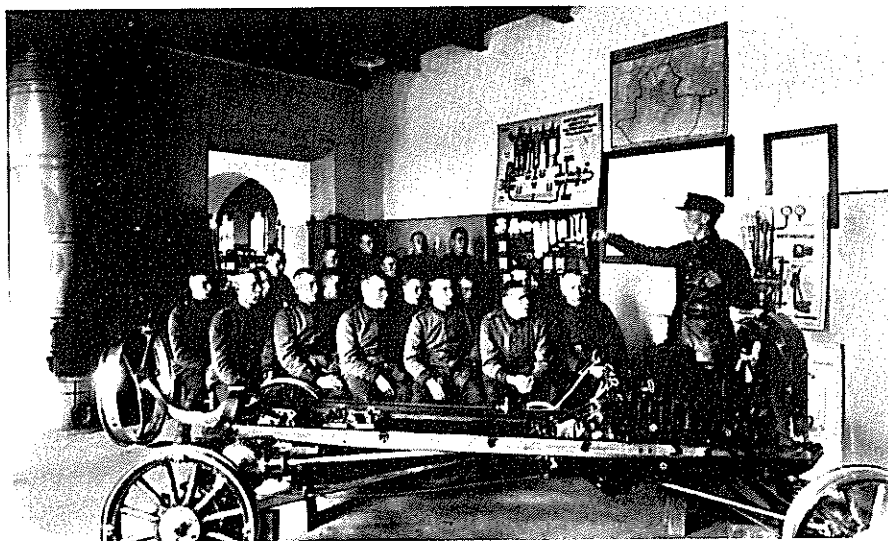
— Vielä on aika kääntyä takaisin.

Eteemme ilmestyy miekka, jonka alitse on mentävä. Painakaa pääanne kohtuullisen alas. Sitten miekka on niin alhaalla, että sen alitse täytyy madalla. Yläpuolelta kuuluu karkealla äänellä:

— Rratsuväki on raakaa, mutta kadettikoulu on vielä raaempaa!

— Simput, painakaa pääanne kohtuullisen alas!

Mielestä on unohtunut, missä kaikissa paikoissa kierreltiin, eikähän sitä silloinkaan voinut tajuta, mutta usein siinä mentiin ylöspäin ja alaspäin ja viimein tuon pujottelun, ryömimisen ja kuma-

rassa kulkemisen jälkeen totesimme olevamme ala-aulassa, jossa sukelsimme mutkitteluvaan tunneliin ja huomasimme kohta tullemme pöydistä tyhjennettyyn ruokasaliin. Siellä meidät ohjattiin jonkunlaiseen falangiin, jossa kyykötimme polvillamme.

— Usva pyrkii tiivistymään!

Asetuimme viereen olkapääntun- tumaan ja painoimme päämme kohtuul- lisen alas. Sitten meidän oli vielä heitet- tävä kuperkeikka eteen- ja taaksepäin tiiviissä rykelmässä. En ollut koskaan saanut takaperinkuperkeikkaa ja pal- jaalla lattialla en ollut edes yrittänyt. Nyt se meni kevyesti. Kerkesin vielä vil- kaisemaan sivulle ja näkemään kuinka joku kaveri — se oli meidän joukku- eemme Soiniemi —, joka onnettomuu- dekseen oli lähtenyt tälle vaellukselle pit- kässä yöpaidassaan ja onnekseen oli tä- hän asti selviytynyt niskojaan taitta- matta, yritti nyt yöpaidan helmat alas valahtaneita selviytyä kuperkeikastaan pitkiä, laihoja jalkojaan epätoivoisesti sätkytellen. Kesken yhtenä mylläkkänä jatkuva menoakaan ei voisi olla

sisäisesti nauramatta.

Mutta nyt seuraa jotain juhlallista se- remoniaa ja me saamme välillä vähän hengähtää. Kaaderivanhin pitää lyhyen isänmaallisen puheen. Sitten:

— Usva painaa päänsä kohtuullisen alas! Ette voi paljain silmiin astua sodan- jumalan sähköyvän katseen eteen.

Silmiemme eteen kääritään valoä lä- päisemätön side. Kohta kuuluu kauem- paa juhlallinen kumahdus ja sen jälkeen matala ääni julistaa ponnekkaasti:

— Sodanjumala Mars vaatii sydän- vertanne!

Meidät järjestetään jonoon verenottoa varten. Siirtyessämme eteenpäin kohti tapahtumapaikkaa kuulemme joitakin lorahduksia ja silloin tällöin jonkun kaa- derin hätäisen kuiskauksen: hän kal- penee, tuokaa parit: Sitten kuuluu kova rymähdys ja jonkun moittiva huomau- tus: miksi et ottanut vastaan.

Vaikeuksista huolimatta verenotto tuntuu sentään edistyvän ja niin olen minäkin vuorossa. Paljaalle rinnalle, sydämen kohdalle vedetään jollakin kyl- mällä esineellä voimakkaasti ja sitten

painetaan siihen jollain lujasti. Minut oh- jataan eteenpäin, side otetaan silmiltäni ja minut työnnetään ovesta käytävälle. Siinä seison hetkisen varmasti hyvin pöl- lähtäneen näköisenä, mutta edessäni seisovien kaaderien polkaisut ja nopeat huudot opastavat minut kohta portaita ylös ja niin kävelen keventynein mielin, joskin kaiken äskeisen vielä päässäni hu- mistessa kohti tupaamme. Lasse ja Nik- las ovat jo siellä ja katselevat huvit- tuneen näköisinä minun tuloani. Nyt huomaan, että rinnassani on sydämen kohdalla painettu Kadettikoulun pyöreä, sininen leima. Pyjamat on pantava heti pyykkiin, onneksi olemme kaikki ot- taneet niitä mukaamme useampia. Vielä jonkun ajan juteltuamme ja äskeisille ta- pauksille naureskeltuamme käymme nukkumaan yhtä uutta kokemusta rik- kaampina. Ulkona on jo kesäkuun 6. päivä valkenemassa.

Seuraavana päivänä:

— Simppu, oletteko nähnyt unta viime yönä?

— Kyllä olen nähnyt unta, herra Kaa- deri. □

Tampereen Asepaja Oy

Vuolteenkatu 13
33 100 Tampere 10
Puh. 931 - 29 435

Suoritamme kaikkia alaan kuuluvia
töitä

OY LUMIVALKO AB

Turku

MYLLYKOSKI OY

Myllykoski
Puh. 951 - 56 421.

OY BLOMBERG AB

HAMINA

Upseerien "edistyksellisyydestä" ja vähän muustakin

BROR LAURLA

Kysyin kerran eräässä kirjoituksessa Pauli Toikalta mitä merkitsee edistykseellinen upseeri. Vastauksena sain selvityksen siitä miten edistyksellisyys ajattelee ja ilmeisesti edellytetään, että edistykseellinen upseeri ajattelee samalla tavalla. Jotakin tällaista uumoilin, joskin se oli pahempaa kuin mitä luulin.

"Edistys ei usko sodan väistämättömyyteen, vaan pyrkii sen estämiseen". Eiköhän kaikki Suomen niemellä asuvat pyri aivan samaan, mutta oli halu vaikka kuinka kuuma on muistettava, että tilanteen kärjistyminen jopa konfliktiesteelle ja meidän pysymisemme sen ulkopuolella ei ole yksinomaan meidän ratkaistavissamme, se on "korkeammass' kädessä". Tämä jatkuva inttäminen "pyrkimys estää sota" menettää suuresti uskottavuutensa silloin kun samassa yhteydessä unohdetaan mainita YYA-sopimus ja sen Suomelle asettamat sotilaalliset velvoitteet. Olisi myös muistettava kertoa se, että yksikään maa ei ole maailman sivu onnistunut aseettomana varjelemaan puolettomuuttaan ja tähän on meillä mitä realistisin pyrkimys.

Harvainvaltaan pyrkineet voimat ovat kautta aikojen päälystäneet tiensä toistamalla jatkuvasti ja suorastaan jankuttamalla määrättyjä fraaseja sekä inttä-

mällä jotakin, joka ei ole sisältänyt koko totuutta. Demokratialle on olennaista se, että kansa jatkuvasti pidetään tietoisena tosiasioista, sille ei siis tarjota poliittista "unilääkettä" eikä sitä taluteta kädestä "laput silmillä". Demokratian vastaista on myös kaikkinaisen yksipuolisuus.

Fraasien voimasta tekee mieleni mainita esimerkki. Versaillesin rauhansopimuksen perusteella oli Kansainliiton hallinnassa olleella Saarín alueella vuonna 1935 toimitettava kansanäänestys siitä, halusiko alue liittyä Saksaan vain Ranskaan. Väestö oli valtaosaltaan saksalainen, yli puolet kuului sosiaalidemokraattiseen puolueeseen ja ammattiyhdistysliikkeeseen (kaivostyöläisiä), jotka molemmat oli Saksan valtakunnassa hajoitettu ja lakkautettu Hitlerin toimesta. Tästä huolimatta äänesti 90 % Saksaan liittymisen puolesta ja sen oli aiheuttanut mieliin iskostettu fraasi "Ein Land, ein Volk, ein Führer". Ei käy kieltäminen, etteikö moni liittymisen jälkeen katkerasti katunut äänestysmenettelyään.

Täytyy vain rehellisesti toivoa, ettei Suomen kansa anna iskostaa itseensä sellaista uskoa, että "pyrkimys estää sota" todella merkitsisi sitä, että sodan aallot eivät koskaan enään huuhtelisi maamme rantoja. Jos näin kävisi, kukaan fraasien levittäjistä ei olisi valmis lievittämään pettymyksen katkeruutta — kuten ei ollut Saarinkaan alueella.

"Edistys ei hyväksy lakia, joka sallii väkivallan käyttämisen yhteiskunnan ydintä työväenluokkaa vastaan (sisäinen järjestyksenpito)". Olen lkenut tuon kohdan useaan kertaan, mutta en voi mitään sille, että voin ymmärtää sen vain yhdellä tavalla, edistyksellisyys uhkaa valtakunnan sisäistä järjestystä ja työrukkasena on tarkoitus käyttää työväkeä. Järkyttävää.

Talvisodassa johdin patteria, jonka miesten kodit olivat vaarassa tuhoutua silloin, kun Helsingin työläiskaupunginosa pommitettiin. Kesällä 1944 komensin patteristoa, joka oli kotoisin samoista kaupunginosista.

Sotilaana minua ei liikuttanut politiikka vaan yksinomaan johtooni uskottu ihminen, johon opin luottamaan kuin vuoreen eikä kertaakaan suotta. Omakohtaisten kokemusteni valossa, joihin tänäkin päivänä uskon siksi, että kysymyksessä on sama suomalainen ihminen, katson, että edellämainittu Toikan kirjoituksesta otettu lainaus on suomalaisen työmieheen kohdistettu solvaus.

Sille, jonka kannettavaksi on määrätty vastuu on annettava sitä vastaava valta. Suorastaan ihmetyttää se, että tästä polemisoitaessa halutaan ottaa esimerkki Neuvostoliitosta, jonka armeijassa jos missään vastuu ja valta on saumattomasti nivoutettu yhteen. Jos keran esimerkki haetaan sieltä niin jankutus "vallan jakamisesta" on höpötystä — mitä se realistisesti ajateltuna onkin.

Antero Laineen pyrkimys edelleen ylläpitää ja kehittää ristiriitaa "herran ja duunarin" välillä ja siinä yhteydessä manata esille suojeluskunnan ja rintamajoukkojen haamut johtaa selvästi edellämainitulle harvainvallan esikartanoihin johtavalle tielle. Saattaa olla, että tähän on ryhdytty siinä toivossa, että kun nuoret eivät tiedä ja vanhat — jotka tietävät — tuskin viitsivät puuttua asioihin niin "käsky menee läpi". Erehdys.

Kirjoituksessani "Linja selväksi" (Kykirauta 2/74) olen maininnut mm sen, että "roskakasoja löytyy aina, jokasessa yhteiskunnassa". Niitä löytyy sekä "herrojen" että "duunarien" joukossa ja eiköhän myös "edistyksellisten" keskuudessa. Heidän antamiensa esimerkkien mukaan ei voi asioita yleistää. Ehkä minäkin olen vielä tilaisuudessa tarkistamaan nykyistä näkemystäni "edistyksellisyydestä". Ainakin siihen mennessä on ilmeistä, että todellisen suomalaisen demokratian puolustajat löytyvät niissä, jotka yli kolmekymmentä vuotta sitten olivat valmiit sen puolustamiseen suurinkin uhrauksin sekä niissä, jotka ovat tämän valmiutensa säilyttäneet. □

Eduskuntakysely "NAKERTAUSTA"

KIRJALLISUUTTA

George Orwell

KATALONIA KATALONIA

WSOY

Syksyllä tehtiin eduskuntakysely, joka koski Haminan kadettiopiston tiedotuskirjettä. Eduskuntakyselyn ensimmäisenä allekirjoittajana oli kansanedustaja Seppo Tikka. Kysymykseen vastasi puolustusministeri Kristian Gestrin.

Oheisena Seppo Tikan ym kysely ja puolustusministeri Gestrinin vastaus.

Hannu Särkiö

YYA-SOPIMUS SUOMALAISTEN KOMMENTTIEN VALOSSA

KIRJAPAINO JAARLI

KYSYMYKSET: Aikooko Hallitus selvittää Haminan Kadettiopiston tiedotuskirjeestä ilmenevän maassamme yhdistyslain perusteella demokraattisesti toimivia järjestöjä, mm. rauhanjärjestöjä vastaan harjoitetun järjestäytyneen toiminnan todellisen, suuruuden, ja mihin toimenpiteisiin Hallitus aikoo ryhtyä tällaisen toiminnan ehkäisemiseksi puolustuslaitoksen piirissä sekä kunnollisen ja yhteiskunnallisesti tasapuolisen yhteiskuntaa käsittelevän koulutuksen ulottamiseksi myös maan kadettikunnan piiriin?

VASTAUS: Hallitusmuodon 10 §:ssä on Suomen kansalaisille taattu sanan vapaus sekä oikeus kirjoituksen ja kuvallisen esityksen painosta julkaisemiseen kenenkään sitä ennakolta estämättä, niin myös oikeus edeltäpäin lupaa hankkimatta kokoontua keskustelemaan yleisistä asioista tai muussa luvallisessa tarkoituksessa sekä perustaa yhdistyksiä tarkoitusten toteuttamista varten, jotka eivät ole vastoin lakia ja hyviä tapoja.

Kadettikunta ry on rekisteröity yhdistys, joka toimiessaan asianmukaisesti hyväksytyjen sääntöjensä puitteissa myös osaltaan nauttii sanotuista hallitusmuodon 10 §:ssä säädetyistä perusoikeuksista. Hallitus pitää valittavana sitä, että Haminan Kadettiopisto on katsonut sopivaksi levittää kysymyksessä tarkoitettua tiedotteen, mutta toteaa, että Kadettikunta ry on laillisesti toimiva järjestö, jolla on oikeus mielipiteen ilmaisuun ja toimintaan sääntöjensä ja lain sallimissa puitteissa.

Kysymyksen siihen osaan, missä kosketellaan Kadettikunta ry:n toimintaa puolustuslaitoksen piirissä hallitus toteaa, että vaikkakin osa yhdistyksen jäsenistä on puolustusvoimien virkamiehiä, Kadettikunta ry toimii puolustuslaitoksen ulkopuolella yhdistyslain mukaisena itsenäisenä järjestönä.

Hallitus katsoo, ettei ole syytä liioitella Haminan Kadettiopiston toiminnan merkitystä ja toteaa, että kysymys ei näin ollen anna aihetta enempään toimenpiteisiin.

Majuri Hannu Särkiön kirjan nimi on kokonaisuudessaan "Vuoden 1948 ystävyys-, yhteistoiminta ja avunantososopimus suomalaisten kommenttien valossa kiinnittäen erityisesti huomiota sen sotilaalliseen puoleen." Meillä on valitettavan vähän käsitelty kirjallisuudessa tieteellisen viileästi yya-sopimusta, mitä on pidettävä valittavana asiana. Siinä mielessä Hannu Särkiön kirja on terveellisesti lisä tässä aihepiirissä.

Kirja perustuu kirjoittajan tekemään poliittisen historian laudaturtyöhön ja on siinä mielessä merkittävä, että se on sisällytetty Helsingin ja Turun yliopistojen oikeustieteellisen tiedekunnan tutkintovaatimuksiin.

Kirjassa luodaan katsaus itsenäisyytemme alkuvuosikymmenien tärkeimpiin kansainvälisiin sopimuksiin ja niiden sotilaallisiin erityismääräyksiin. Sitten käsitellään yya-sopimuksen syntyä ja sitä koskenutta julkista keskustelua pääpiirtein viiden vuoden välein tapahtuneiden vuosijuhlallisuuksien puitteissa. Lisäksi noottikriisi ja sopimuksen jatkamisen ajankohta ovat saaneet omat lukunsa.

Suppeudestaan huolimatta kirja tarjoaa erinomaisen vahvaa tietoutta niistä mielipiteistä, joista vähitellen on muodostunut se virallinen tulkinta, mihin mm. jokainen ammattisotilas tänä päivänä yya-sopimusta tarkastellessaan nojaa. Siinä mielessä sitä voi suositella luettavaksi jokaiselle jo pelkästään ammatin takia.

Asialle olisi varmasti ollut eduksi, jos kirjaan olisi voitu sisällyttää muutama taulukko esim. tulkintojen kehittymistävoista ja erilaisten kannanottojen määrätystä ja ehkä laadustakin. Myös muutama piirros tai kuva olisi havainnollistanut ja samalla keventänyt ulkoasua.

MSI

Kirjan kanssa on maininta "Mestari-rillinen kuvaus sisällissodan Espanjasta. Dokumenttiklassikko, jota luetaan vielä vuoden 1984 jälkeen." Viime mainittu on tietenkin viittaus Orwellin kirjaan "Vuonna 1984, jota on pidettävä jo eräänlaisena satiirisena klassikkona kuvitellusta totalitaarisesta valtiosta.

Kirja antaa kyllä sen, minkä lupaakin. Kerronta on jossain paikoin hieman pitkästyttävä, mutta mestarilliset huomioit monista tänäkin päivänä merkittävien arvoisista tapahtumista ovat kuin suoraan joistakin sotilasalan oppikirjoista, vaikka sellaisesta ei olekaan kysymys. Ei kenties merkittävin, mutta yksi mielinpainuneimmista "opetuksista" kirjassa voidaan lukea vaikkapa seuraavasta lainauksesta:

- Meitä kouluttava luutnantti oli vantera, raikaskasvoinen, miellyttävä nuori mies. Kummallista kyllä hän oli vilpittönnä ja palava sosialisti. Jopa enemmän kuin sotamiehen hän vaati kaikkien asteiden välillä täyttä sosiaalista tasaa arvoa. Muistan hänen yllättyneen ja kiusaantuneen ilmeensä, kun ymmärtämättömän alokas puhutteli häntä "senoriksi". "Mitä Senor? Kuka siellä nimittää minua senoriksi? Emmekö ole tovereita?" Epäilen, ettei tämä tehnyt hänen tehtävänsä yhtään helpommaksi.

Kirjan kuvaus on enimmäkseen mukaansa tempaavaa ja erittäin realistisen kuvan silloisista tapahtumista antavaa. Voidaan suositella luettavaksi kaikille kaadereille.

MSI

**KÄYTÄ INVALIDIEN
JOULUKORTTEJA**

KADETTIKUNTA TOIMII

TURVALLISUUTEMME PERUSKIVET

Kadettipiirin edustajien kokous pidettiin 11.10.1974 Riihimäellä. Pääosa piireistä oli voinut noudattaa kutsua tilaisuuteen, jossa Kadettikunnan puheenjohtajan, kenraalimajuri Erkki Setälän johdolla käsiteltiin yhdistyksen toimintatilannetta ja -suunnitelmia sekä eräitä ajankohtaisia asioita.

Kokouksen pääaiheena oli maanpuolustuksen opetusta koskevien yhteydenottotilaisuuksien järjestäminen opettajille kadettipiireittäin tai yhdessä naapuripiirin kanssa. Tässä tarkoituksessa majuri **Matti Savonjousi** selosti kyseeseen tulevia kohderyhmiä ja käytettävissä olevaa opetusaineistoa. (Luetteloita opetusaineistosta on saatavana Kadettikunnan toimistosta). Maanpuolustusjaston toimenpitein aikaansaatu 30-45 kuvan rainasarja "Turvallisuutemme peruskivet" todettiin onnistuneeksi turvallisuuspolitiikan opetusvälineeksi koululaisia varten. Kuvasarja selosteineen on jo aikaisemmin toimitettu kadettipiireille ja nyt voitiin jakaa esittely-tilauskortti sen tiedottamiseksi kouluille ja järjestöille. Lopuksi laadittiin ryhmätöinä piireittäin-alueittain alustavat suunnitelmat em tilaisuuksien järjestämiseksi opettajille.

Päätäjäissanoissaan varapuheenjohtaja eversti Niilo Riuttala piti tällaista aika-ajoin tapahtuvaa henkilökohtaista kosketusta toiminnan jatkuvuuden ja koordinoinnin kannalta välttämättömänä. Erityisesti hän korosti riittävän pitkän aikavälin — noin kahden vuoden — suunnitelmien tarpeellisuutta piireissä yhdistyksen ulkopuolelle suuntautuvassa maanpuolustustyössä.

Toiminnanjohtaja

TOIMINNANJOHTAJAN NÄKÖKULMASTA

Toiminnanjohtajan tehtäviin tutustuessani olen ihailen todennut miten paljon intomieltä ja epäitsekästä työtä sisältyy Kadettikunnan yli puolivuosisaitaiseen toimintaan. Arkistot esittelevät yhdistyksen johtotehtävissä ja näkyvimässä toiminnassa mittavan joukon sotilaina ja yhteiskuntamme jäseninä ansioituneita kadettiupseereita. Perimmäisenä voimanylähteenä on tällä tapaleella tietenkin ollut jäsenkunnan osoittama luottamus ja tuki - se eleeen mukana olo ja arkinen työnteko, joka arvattavasti on suurimmalta osaltaan jäänyt kirjoihin merkitsemättä. Sama jokaiseen jäseneen ulottuva yhteisvastuun tunne on tänä päivänä Kadettikunnan olemassaolon perusta ja siihen nojaa yhdistyksemme tulevaisuus.

Kadettikunta täyttää seuraavana syntymäpäivänään 54 vuotta. Se merkitsee muun ohella, että jäsenistö edustaa jo kaikkia inhimillisesti mahdollisia ikäpolvia - yli 80-vuotiaasta juuri täysi-ikäisyytensä saavuttavaan, sotilasarvoltaan kenraaleista kadettiin. Kolmea ja puolta tuhatta lähentelevästä jäsenkunnasta melkein puolet (n 46 %) on evp-jäseniä heistä useiden sijoituessa merkittäviin yhteiskunnallisiin asemiin. Yhdistyksemme jäsenjoukko on siis määrältään voimakas sekä laadultaan monipuolinen ja edustava. Edellä olevaa myönteistä kuvaa varjostaa tiettyssä määrin havainto, että huomattava määrä kadettiupseereista ei lainkaan kuulu Kadettikuntaan ja tästä joukosta valtaosa on nuoria kadetti-ikäpolvia, 1930- ja 1940-luvulla syntyneitä. Viime vuosina on kuitenkin nuorten upseereiden keskuudessa tapahtunut ilahduttavaa asenteiden muutosta kadettiaatteen ja -toiminnan hyväksi.

Mistä sitten on seurausta se, että näinkin monet nuoren polven edustajat ovat irtautuneet Kadettikunnasta tai eivät ole siihen alunperin liittyneekään? Osaltaan tilanne saattaisi selittyä sillä, että eronneista enemmistönä olevien lapsuus- ja nuoruus-vuodet sijoittuvat sodan jälkeiseen pulakauteen, jolloin hallitsevassa asemassa sekä kodeissa että kouluissa ja

työpaikoilla olivat materiaaliset arvot ja puheenaiheet. Nämä olosuhteet kehittivät "mitä hyötyä"-sukupolven, jonka jäljet ovat havaittavissa jyrkkänä eturistiriitoina yhteiskunnan eri aloilla. Tältä pohjalta versonneita asenteita ruokki vuosien, oikeastaan runsaan vuosikymmenen ajan epä tietoisuus Kadettikunnan asemasta ja tulevaisuudesta.

Nämä molemmat mainitsemani haitalliset tekijät ovat nyt historiaa. Elämme aineellisen runsauden ja ylitarjonnan keskellä, olosuhteissa, joissa luonnostaan löytyy jalansijaa myös tervehenkisille aatteellisille arvostuksille ja ystävyyspiiritoiminnalle.

Perusteellisten selvitysten jälkeen on muutama vuosi sitten tehty päätös jatkaa Kadettikunnan toimintaa itsenäisenä maanpuolustusaatteellisenä kadettiupseereiden ystävyysjärjestönä Upseeriliiton keskittyessä voittopuolisesti ammatti- ja etujärjestötoimintaan.

Kolmas syy eräiden nuorten upseereiden Kadettikuntaa vieroksuvaan asennoitumiseen voisi olla löydettävissä yhdistyksen toiminnasta, jota ilmeisesti ei ole saatu riittävästi nuoria kiinnostavaksi, tai ehkä ei ole annettu tarpeeksi painoa heidän mielipiteilleen. Tässä yhteydessä on syytä palata alussa mainittuun jäsenkuntamme koostumukseen. Erisävyiset käsitykset Kadettikunnan toimintatavoista selittyvät varsin ymmärrettävästi kadettiupseereiden nyt jo neljän sukupolven yli ulottuvista ikäeroista. Olisi suorastaan luonnon vastaista jos me kaikki - tsaarin vallan aikana, itsenäisyytemme alkutaipaleella ja sotien jälkeisinä vuosina aikuisiksi vartuneet - ajattelisimme Kadettikuntaa koskevista yksityiskohdista täsmälleen samoin, vaikka olisimmekin yhdistyksemme peruslinjoista yhtämieltä. Olenaisista ristiriitaa eri ikäpolvien käsitysten kesken käytännön toiminnastakaan tuskin kuitenkaan löytyy. Mikäli kompromisseja tarvittaisiin olisi ne kaiketj tehtävä nuorten upseereiden asenteiden suuntaan, koska heidän käsissään on yh-

distyksen huomispäivä ja toiminnan jatkuvuus. Nuoria olisi saatava mukaan kaikilla tavoilla myös vastuullisille johtopaikoille eikä vain heille luonnostaan lankeaviin työlläämpiin tehtäviin. Oikein ymmärrettynä Kadettikunnan jäsenistön leveä ikäjakautuma on sen voiman lähde, koska toiminnassa tarvitaan meitä kaikkia, yhtä hyvin laajaa kokemusta ja arvovaltaa edustavia seniorijäseniä kuin tarmokkaita ja ajan hengestä parhaiten tietoisia nuoria upseereita.

Tavanomaisen järjestötyön ohella on kuuluvana vuotena Kadettikunnan toiminnan painopiste maanpuolustusaatteellisessa työssä, jossa ulkopuolisia kohteryhmiä ovat ensisijaisesti koulunuoriso, opiskelijat ja opettajat. Tässä tarkoituksessa on kadettipiireissä jo järjestetty erityyppisiä tilaisuuksia ja yhteydenottoja ja lisää niitä on piirien ohjelmissa. Kadettikunnalla on täysi oikeus odottaa tälle toiminnalleen myötämiltä ja tukea kaikkien virallisen turvallisuuspolitiikan kannalla olevien keskuudessa.

Reino Waris

KAJAANIN KAUPUNKI

LOVIISAN KAUPUNKI

RAUMAN KAUPUNKI

VALKEALAN KUNTA

TAITOPAINO

LIPPUJA, PIENOISLIPPUJA, VIIREJÄ, SEURAMERKKEJÄ

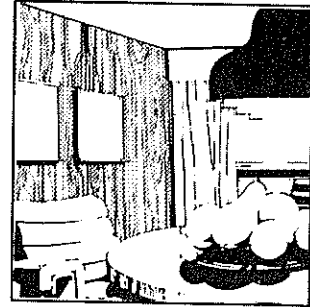
• toimitukset pitävät
laadusta ei tingitä
ja puhtaaksipirrosapu
matrikkeli ilmaiseksi

• hyvästä
suunnittelusta
lippu-
käyttöönne.

TAITOPAINO

Kaskitie 2 33540 Tampere 54
Postilokero 80 33101 Tampere 10
Puh. 931/50 130 — 58 910
— maan vanhin alan erikoisliike

**Superliitti
moni-
käyttöinen
sisustuslevy**

ENSO-GUTZEIT OSAKEYHTIÖ

YIT

OY YLEINEN INSINÖÖRITOIMISTO
TUKHOLMANKATU 17 — HELSINKI 27
PUHELIN 413 399

OY LAIVATEOLLISUUS AB

TURKU

POHJOISMAISET KADETTIPÄIVÄT 1974

Pohjoismaisten kadettipäivien tämänvuotisena isäntämaana toimi Norja. Tarkemmin sanottuna nämä päivät pidettiin Oslolla Krigsskolenin Linderudin kasarmilla 7. – 9. kesäkuuta. Suomesta osallistui tähän kesän odotetumpaan tapahtumaan evl P Parikan johdolla 10 upseeria ja 50 kadettia.

Krigsskolen on maailman vanhimpia sotilasopetuslaitoksia. Se perustettiin jo v 1750 nimellä "Den frie mathematiske skole i Christiana". Koulu oli pitkän aikaa Norjan ainoa korkeampaa jatkokoulutusta antava opinahjo. Tästä johtuen myös siviililaitosten huomattavimmat johtajat saivat koulutuksensa tästä laitoksesta. Krigsskolen on joutunut sotakoulujen tapaan toimintansa aikana vaeltamaan paikasta toiseen. Toisen maailmansodan aikana se joutui jonkin aikaa toimimaan jopa Lontoossa. Sodan jälkeen koulu palasi nykyisiin tiloihinsa Akershusin linnoitukseen. Vuodesta 1965 on osa Krigsskolenin kadeteista majoitettu Linderudiin, jossa kadettipäivät varsinaisesti pidettiin. Opiskeluaika on Krigsskolenissa vaihdellut yhdestä neljään vuoteen. Nykyisin kadettien opiskelu kestää siellä kolme vuotta. Pääsyvaatimuksena on yksivuotinen päällystökoulu ja puolen vuoden palvelu joukko-osastoissa.

Nopea läpileikkaus kadettipäivien aiheista saadaan oheisesta, ohjelmalehtiseen painetusta kuvasta. Tästä nähdään, että urheilulla oli – jos ei nyt aivan keskeisin – niin ainakin huomattavin osuus koko ohjelmasta.

Yksityiskohtaisemmin eriteltynä ohjelma alkoi kesän parhaalla raekuurolla, jossa aikalaskelma piti minutilleen paikkansa. Se alkoi yhtä täsmällisesti kuin päivien avajaisjuhlatilaisuudet huipentuen mahtavaksi salamoinniksi ja ukkosjylinäksi lipunnoston ajaksi. Norjan Puolustusvoimien tarkastaja kunnioitti tilaisuutta läsnäolollaan tarkastaen kadettipäiville osallistuvat joukot. Avajais-tilaisuuden päätteksi kunkin maan edustaja laski kukkalaitteen muistomerkillä. Kukista oli tämä ikimuistettava raekuuro verottanut puolet terälehdistä.

Ohjelma jatkui jalkapalloilun ja niisanotun karttakävelyn merkeissä, jossa suunnistajat saivat tuntumaa maaston erikoisuuteen. Myös ampujille tarjottiin tilaisuus harjoitteluun ampumara-dalla, mutta "suuret suomalaiset tarkka-ampujat" käsittivät asian lahjattomien harjoitustilaisuudeksi ja lähtivät tyytyväisinä kiertoajelulle katsomaan Oslon nähtävyyksiä.

Avajaisseremoniat ovat päättyneet. Maj H Ahlqvist antaa ohjeita kadkers H Tukialle viimeisten sadepisaroiden säestämänä.

Kiertoajelun aikana tutustuttiin mm Kon-Tiki-Museoon, Norjan merenkulkumuseoon ja Holmenkollenin talviurheilukeskukseen. Päivällisen jälkeen isäntämme ajeluttivat meitä vesibusseilla Oslon kauniissa vuonossa. Ilta huipentui tervetuliaisillanviettoon. Paikaksi oli valittu Oslon vuonon rannalla sijaitseva korkeatasoinen ravintola. Ensiluokkaisten maisemien lisäksi paikan korkeatasoisuus tuntui hyvin nopeasti kadetin matkabudjetissa.

Täällä kadetit kohtasivat ensi kerran viehättävät norjalaiset daaminsa, joiden suomalaiset kavaljeerit joutuivat esiintymään siviilipuvussa sateen kasteltua so-tilaspuvun läpimäräksi.

Kadettipäivien toisena päivänä maat ottivat mittaa toisistaan urheilun merkeissä. Mitään suurta suomalaisjuhlaa se ei ollut. Jalkapallossa saimme tyytyä peränpitäjän rooliin, suunnistuksessa ja yleisurheilussa tuli kolmas sija, ammunassa saimme tunnustaa ainoastaan isäntämaan paremmaksemme, mutta siten tulikin jo uinnissa kultaa ja kunniaa. Vasta tällöin selvisi aamu-uinnin salattu

ja pitkään piilossa pysytellyt taika. Korkea johtoportamme tuloksia katsoessaan harkitsi jo urheiluvalmennettävien palauttamista aamulenkiltä aamu-uinnin pariin. Bisletin stadionilla nautitun kentälounaan jälkeen oli tilaisuus käydä kaupungilla ostamassa matkamuistoja.

Illalla olivat varsinaiset juhlatanssiaiset. Juhlailallisen, laskuvarjojohppyesityksen, Hänen Majesteettinsa Kuningaan Soittokunnan korkealuokkaisen ohjelmanumeron sekä kansantanssiesityksen jälkeen tanssittiin ja kunnolla. Suomalainen juhlapuku kesti kunnialla tämän kovan koitoksen ja niinpä muuttamat tulivat tanssiaisista suoraan aamupalalle.

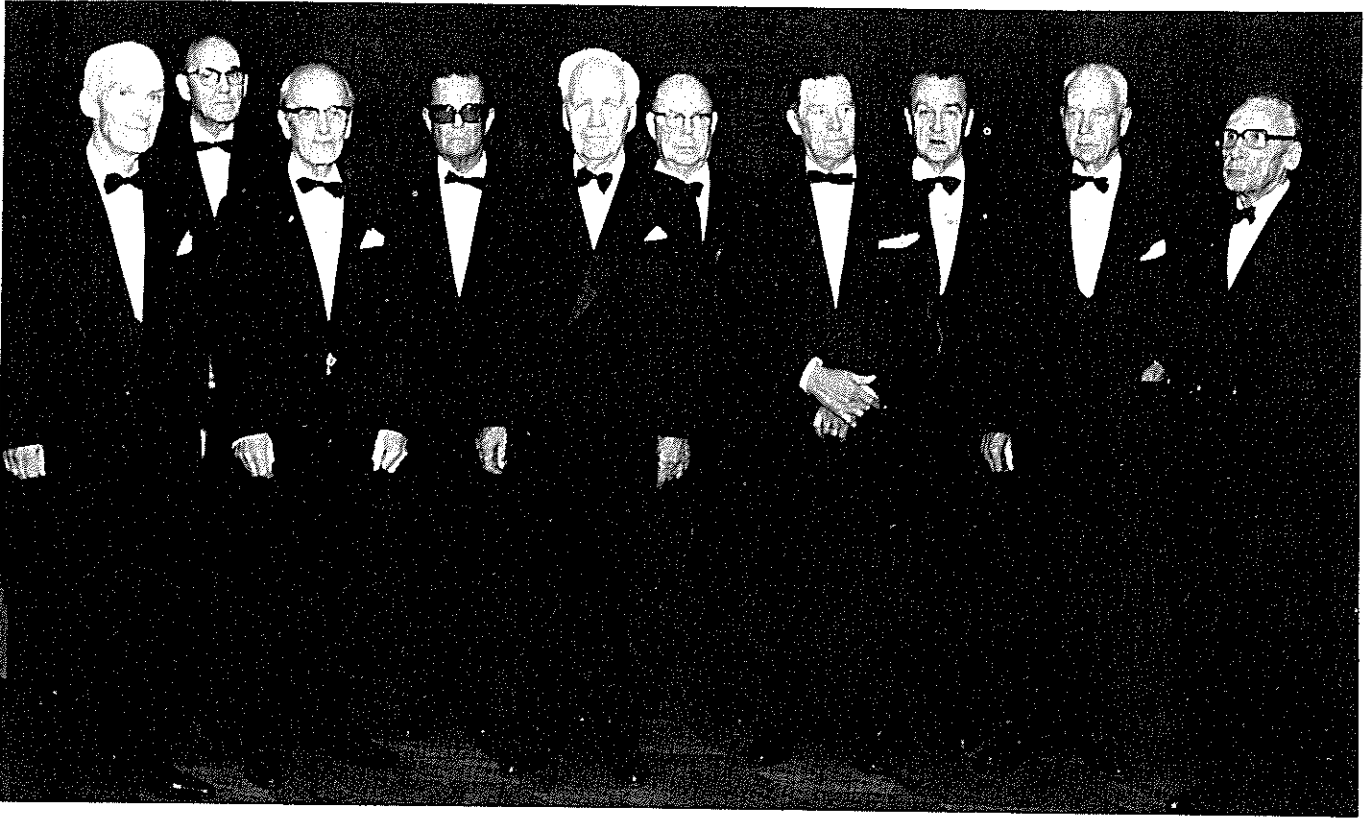
Niin valkeni kolmas ja kadettipäivistä viimeinen. Enää oli jäljellä vain päätöseremoniat ja paluumatka. Lähtöhetken haikeudesta oli helppo havaita kadettipäivien täyttäneen niille asetetut tavoitteet. Pohjoismaainen ystävyys oli entisestäänkin lujittunut.

Kauko Peltonen

Juhlahetki suomalaiskatsomossa. Kad Suoraniemi voittaa 100 m:n juoksun. Norjan Hannestad kirii toiseksi.

KADETTIKURSSIEN KUULUMISIA

5. KADETTIKURSSI PUOLI VUOSISATAA

5 Kadettikurssi aloitti opiskelunsa 1.12.22 ja jätti koulunsa 16.10.24 uusiin vormuihinsa sonnustautuneena.

Kurssinvahvuus oli 1922 66 oppilasta, mutta supistui eri syistä, niin, että vain 51 oppilasta sai päästötodistuksen. Varsinkin aktiivipalveluksen alkuvuosina vähensivät sairaudet ja onnettomuudet kurssin vahvuutta ja myöhemmin sodat ja luonnollinen poistuminen ottivat osansa joten nyt on elossa vain 18.

5. Kadettikurssin oppilaat ovat eläneet tapahtumarikasta aikaa. He muistavat ensimmäisen maailmansodan syttymisen ja Venäjän vallan loppuvuodet. Monet olivat mukana Vapausso-dassa; rintamalla tai vartiopalveluksessa ja tämän jälkeen he ovat voineet seurata maamme järjestäytymistä itsenäisen valtakunnan olotilaan ja sen kehittymistä tähän päivään asti. Kehitys on ollut voimakasta, draamatiikka ei ole puuttunut ja sodat 1939-1944 on aikaa, jota mukana olleet eivät hevin unohda.

Opiskelu aloitettiin Arkadiankadun koululla, mutta Pääskylahdessa erilaisten harjoitusten ja touhujen merkeissä vietetyn kesän jälkeen jatkettiin Munk-

kiniemessä, jossa entinen täysihoitolarakennus oli otettu Kadettikoulun käyttöön. Silloinen Munkkiniemen maasto soveltui hyvin kenttäharjoitusten pitoon, jopa hiihtoammuntaan, ratsastukseen j.n.e.

Elossa olevien kantajoukko on koontunut säännöllisesti vuosipäivän viettoon. On pidetty lyhyt kokous ja syöty yhteinen ateria vanhoja elämyksiä muistellen. Viime vuosina ovat vaimot olleet mukana lounailla tai merkkivuosisien illallisilla. Näiden "sääntömääräisten" tapaamisien lisäksi on kokoonnuttu onnittelemaan merkkivuosisia täyttäviä kadettitovereita. Surullisia aiheita koontumiseen on tietysti myöskin ollut.

Pohdittaessa viime syksyn vuosikokouksessa miten juhluvuotta olisi vietävä, pulpahti esiin ajatus mahdollisesta yhteisestä ulkomaan matkasta. Päätökseksi tuli kuitenkin, että varsinainen vuosijuhla vietetään kotimaassa, mutta, että sopivaa laivamatkaakin voisi ajatella. Viimeksi mainittu ajatus jäi kytemään ja johti siihen, että toukokuun alussa lähdettiin - tosin vain 10 henkeä rouvat mukaan luettuina-Tukholmaan, jossa ohjelmaamme oli pohjustanut siellä sotilasiamiehenä toiminut kurssitoverimme.

Tukholmassa oli puoli päivää omaa ohjelmaa, mutta iltapäivällä tavattiin päävartion luona ruotsalaiset isäntämme, jotka ensin veivät vieraansa syvälle kuninkaallisen linnan pohjakerrokseen kruununkalleuksia katsomaan sitten päävartion yläkertaan ylikomendantin virastoon, jossa virvokkeiden nauttiminen ja vilkas seurustelu jatkui kunnes matkalaisten oli kiiruhdettava laivaansa.

Varsinainen juhlapäivä vietettiin 16.10.74 Helsingissä. Klo 12 käytiin laskemassa kukkia Suomen Marsalkan ja Hietaniemen sankarihaudalle. Illalla kokoonnuttiin rouvineen Kalastajatorpan keltaiseen saliin. Olavi Huhtala piti 50-vuotisjuhlan edellyttämän puheen ja Lauri Harvila kertoi muistoja opiskelujaltamme ja antoi opettajamme ja kouluttajamme kaikkine erikoisuuksineen kulkea muistikuvina mielesämme. Vanhat laulut laulettiin uudelleen. Anne-Maria taisi onnistua parhaiten.

Seuraavana päivänä pidettiin tavanmukainen vuosikokous ja syötiin arkkinen lounas. Vuosijuhlatilaisuuksiin osallistui kaikkiaan 12 entistä kadettia. Kolmelle oli sairaus asettanut esteen.

Kadetti N:o 256

Jospa kadettina olisi tiennyt... ...kuinka hauskaa on olla upseeri

30. Kadettikurssi kokoontui 25:n juhluvuotensa kunniaksi kesäkuun toisena viikonloppuna vanhanajan kunnan maalaispitöihin kaaderi Heinaron kesänviettopaikkaan Korpilahden Putkilahdessa.

Osanottajamäärä ei ollut suuren suuri, eikä meitä neljäätoista enempää ole ollutkaan. Sensijaan osanottoprosentti lienee ennätys alallaan, vain yksi oli estynyt tulemast.

Kurssiin erottamattomasti kuuluva evl Kaj Hagelberg oli luonnollisesti joukkonsa mukana.

Launtai-iltapäivä kului sulavasti seurustellen, saunoen ja uiden. Tarina-aiheet keskittyivät vanhoihin hilpeisiin kadettiaikaisiin muistelmiin ja vaimot – tansa mukaan - vertailivat keskenään perheiden kasvua sekä miestensä kehittämisen- ja kasvattamisongelmia, ku-

luneiden vuosikymmenien aikana. Saunomisesta mainittakoon, että Heina-roilla on kadettikurssin vetoinen sauna, Hagelin onnistui – mikäpä hänelle ei onnistuisi – ahtaa meidät kerralla sisälle.

Illalla ryhmityimme tummahkoihin pukuihin sonnustautuneena pitkään pöytään nauttimaan pitokokin antimia. Kolmessa – vaiko peräti neljässä – puheessa saimme tiivistelmät kadettiaikaisista sekä sen jälkeisistä yhteisistä tapahtumista.

Ilta muuttui yöksi ja sittemmin lähes aamuksi latotansseissa. Loistavaa kaaderihenkeä ja iloista mieltä tehostettiin sopivin annoksin sahtia, jonka paikkakunnan asiantuntija oli valmistanut riittävin määrin.

Sunnuntain erääksi kokokohdaksi muodostui monipuolinen ja tilanteeseen hyvin sovellettu herraskilpailu, jossa voitiin todeta, että kadettiaikainen parimuusjärjestys oli säilynyt vuosien mittaan.

Sunnuntai-iltaan mennessä palautui maaseudun rauha Putkilahden ylle poistuessamme täysin vakuuttuneina siitä, että vielä tulee juhluvuosia ja kokoontumisia riittämiin.

Kadetti n:o 3105

43. KADETTIKURSSI

15-vuotisjuhlaansa vietti 43. Kadettikurssi 8.-9.6. Tukholmaan toteutetun vapautuneen purjehduksen merkeissä, jolle osallistui lähes kolmannes kurssin vahvuudesta.

Jokapäiväiset kiireemme jätti Turun laituriin kahdeksan paremman puoliskon kera kymmenen kadettiveljeä. Tulevaisuutta edustivat purjehduksellamme kolme kasvavan polven vesaa.

Rattoisan retken päämaalissa Tukholman Värtanilla oli vastassa Martti Vuori Raija-rouvineen, joille kiitokset järjestämästäne ohikiitävästä hetkestä nykyisessä kotikaupungissanne.

Bore Im kiinnittyessä sunnuntaiamuna kotimaan laituriin saatoimme yhdestä suusta todeta:

"Kiitos Jarmo Suomalain vetämille turkulaisille järjestelyistä - tavataan maaliskuussa 1979!"

PS. Maistui se poro Tukholmassakin

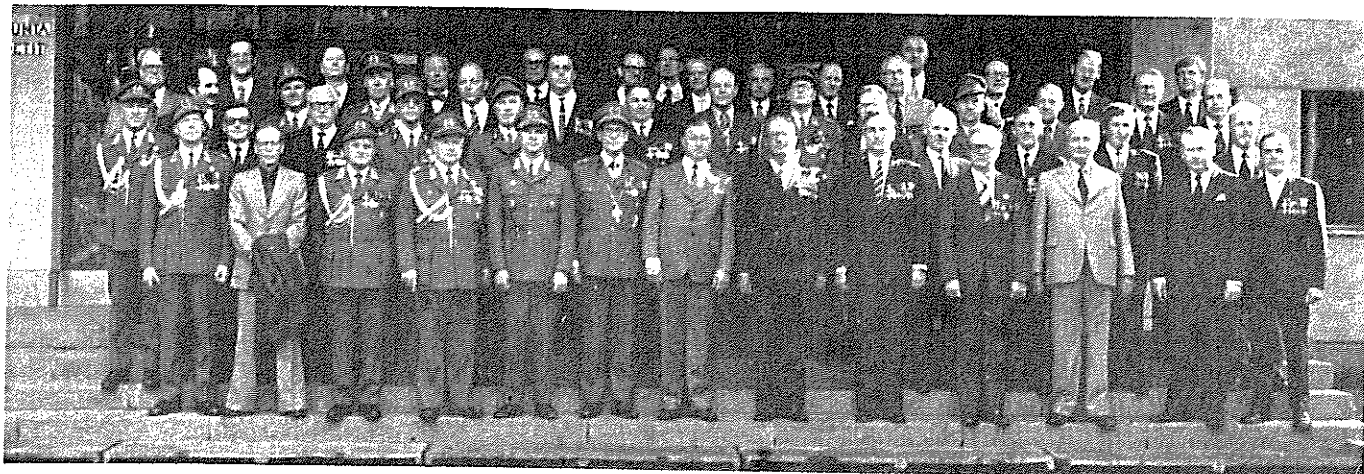
9. merikadettikurssi vietti 19.9.74 upseeriksi valmistumisensa 40-vuotisjuhlaa hotellilla Marskissa.

Kestäneen ja jatkuvasti kestävä mallikelpoisen yhteishengen todisteena oli harvinaisen suuri juhlijoiden määrä, sillä aikanaan valmistuneista 13 upseerista oli yhtä ainutta lukuunottamatta kaikki mukana. Aikaisemmin oli joukosta poistunut kuoleman kautta 2 kurssitoveria. Juhla, jota vietettiin vaimojen kera, sujui rattaosasti vanhoja muistellen.

Tavanomaisen joka viides vuosi tapahtuvan kokoontumisen sijasta päätettiin vastaisuudessa kokoontua joka vuosi.

KÄYTÄ INVALIDIEN
JOULUKORTTEJA

27. KADETTIKURSSI 30 V

27. Kadettikurssi on täyttänyt 30 vuotta 19.6.74 ja viettänyt vuosijuhlaansa Helsingissä 28.9.74.

Varsin selvänä ja elävänä on jäänyt mielimme kurssimme dramaattinen keskeytyminen kesäkuussa 1944. Olimme tällöin sota-ajasta huolimatta iloisin mielin kesäleirillä Karjalan Kannaksella kun venäläisten suurhyökkäys yllätti meidät ja koko Suomen armeijan.

Kurssimme palautettiin kiireesti läpi Kannaksen ja Viipurin takaisin Santahaminaan, jonne saavuimme iltamyöhällä 18.6.44. Välittömästi saapumisen jälkeen puolen yön aikoihin kokoonnuimme voimistelusaliiin koulun johtajan puhuttelua varten. Tilanteen vakavuus kuvastui selvästi eversti Into Salmion ilmeestä ja äänensävyästä kun hän ilmoitti kurssimme keskeytymisestä sekä meidän siirtämisestä takaisin rintamatehtäviin. Ensimmäiset saivat lähtöpassin jo samaa yönä. - Näin päättyi kurssimme

puoli vuotta suunniteltua aikaisemmin ja päättymispäiväksi merkittiin aikakirjoihin 19.6.1944.

Todettakoon vielä pari sattumaa kurssimme järjestysnumeroon 27. liittyen:

Kurssimme päättäneistä kadettiveljistämme ehti 27 saavuttaa sankarikuoleman ja

Vuosijuhlamme aikana 28.9.74 oli vielä 27 veljeämme vakinaisessa palveluksessa.

Suurta juhlaamme vietimme perinteiseen tapaan seuraavasti:

Aamupäivällä kunnioitimme sankareittemme ja Suomen Marsalkan muistoa Hietaniemessä.

Kokoonnuimme Kadettikoulun sankariaulaan, jossa kadettiveljemme, kenttäpiispa Yrjö Massa piti puheen kaatuneiden kadettiveljemme muistolle.

Kadettikoululla syödyn lounaan jälkeen siirryimme seuraamaan UudJP:n järjestämää taistelunäytöstä "Komsin tukikohdassa". Näytös antoi erittäin

reippaan ja täsmällisen kuvan nykyajan koulutuksesta, josta parhaat kiitoksemme komentajalle ja koko pataljoonalle.

Iltapäivällä tutustuimme vielä Sotakorkeakouluun, jossa kadettiveljemme, eversti Juhani Ruutu esitteli koulunsa toimintaa ja kertoi yleisesti nykyisestä upseerikoulutuksesta.

Ilta kului juhlavasti muistojen merkeissä ravintola Inter-Continentalin suosissa.

Lopuksi tuotakoon vielä julki, että kurssimme on jakanut 10 viimeisen vuoden aikana kunkin päättyvän kadettikurssin parhaaksi kouluttajaksi arvostetulle kadetille kunniaapalkinnoksi kiikarin. Tämän vuosijuhlan aikana kertyi jälleer merkittävä summa kiikarirahastoon, joten tulemme jatkamaan perinnettä edelleen.

Kadetti n:o 2826

37. KADETTIKURSSI TÄYSI-ikäINEN

Eräät traagiset tapahtumat estivät 37. Kadettikurssia kokoontumasta 20-vuotismerkeissä. Selvä vanhankin lain mukainen täysi-ikäisyyden ylittäminen antoi kurssille oikeuden yhteiseen kokoontumiseen epätavallisena ajankohdantana 12.10.1974.

Tämän epätavallisuuden sopivana vastakohtana oli tavanomainen, mutta kodikkaan leppoisia ohjelmaa. Tutustuimme vanhan kunnan Korppuksen monin tavoin uusittuihin kasvoihin. Sankariaulassa pysähdyimme kunnianosoitukseen kadettiväpelimme Raimo Katonan laskiessa kukkavihkon ja samalla hiljennyimme edesmennetien kurssiveljemme muistolle. Kadettikerholla pidetyn kurssikokouksen tärkeimpiin tuloksiin kuului järkkymätön päätös kokoontumisesta 25-vuotistilaisuuteen täysilukuisena jo siksi, ettemme voi jäädä viime kesänä kokoonkäskyä esimerkillisellä tavalla noudattanutta rakasta simpukkurssiamme huonommiksi.

Ehkä epätavallinen ajankohta kantoi veronsa. 37. Kadettikurssin iltajuhlassa oli rouvat mukaanluettuna 37 henkeä. Sen totesi juohevaan tapaansa illan avannut kadettiveljemme "Jallu" Valo. Kirjasimme odotuksimme ikinuoren ikäpresidentin, Eino Perasto-Bernitzin, lähestyvän 60-vuotispäivän. Kunnianvieraanamme olleen koulun johtajan ryhdikkään olemuksen myötä ja hänen jämeriä sanojaan kuunnellessa tuli ensimmäisenä mieleen "Sota-Lassi on sama Sota-Lassi". Perinteiden isän poissaolo oli hyväksyttävä todellisen virkaesteen vuoksi. Tunnetulla järjestelykyvyllään Olli korvasi asian käyttämällä "nuorinta paikalla olevaa tykkimiestä" sanomansa välittäjänä. Viimeksimainitulle kadettiveljellemme, Ake Seppäselle, lankeaa koko kurssin kiitos paitsi tilaisuuden suurimmasta junailusta myös muiden yhteisten asioittemme vapaaehtoisesta hoidosta.

Kadetti n:o 3303

ITSE ASIASTA

Ylennetty everstiksi

Moilanen Jaakko Antti 39 k. 9.10.1974

Ylennetty everstiluutnantiksi

Leino Ilkka Aarre Juhani 37. k. 1.8.1974
 Rikkonen Erkki Olavi 29. k. 1.8.1974
 Taskinen Aarte Olavi 37. k. 1.8.1974
 Wetterstrand Viljo Olavi 42. k. 1.8.1974
 Kukkonen Eero 39. k. 30.8.1974
 Aremo Ara Arto Aulis 40. k. 9.10.1974
 Hämäläinen Kari Kalervo 40. k. 9.10.1974
 Kaarlonen Reima Birger 34. k. 9.10.1974

Ylennetty majuriksi

Hakala Venni Vaalimo 47. k. 1.8.1974
 Happonen Heikki Juhani 47. k. 1.8.1974
 Jokinen Arto Aulis 44. k. 1.8.1974
 Kopponen Osmo Tapio Pellervo 45. k. 1.8.1974
 Kunnari Heimo Kalervo 44. k. 1.8.1974
 Vikström Juhani 45. k. 1.8.1974
 Karsi Kari Ilmari 45. k. 30.8.1974
 Teulähti Pentti Johannes 45. k. 30.8.1974
 Kantele Seppo Ilari 47. k. 9.10.1974
 Komsu Jukka Tapio 45. k. 9.10.1974
 Nummela Mauno Kyösti 43. k. 9.10.1974

Ylennetty kapteeniksi

Anttinen Heikki 51. k. 1.8.1974
 Esko Markku Ylermi Kullervo 51. k. 1.8.1974
 Leinonen Vilho Aulis 51. k. 1.8.1974
 Munukka Raimo Juhani 51. k. 1.8.1974
 Ojanperä Seppo Juhani 51. k. 1.8.1974
 Ranta Mauri Valpas 51. k. 1.8.1974
 Taskinen Jorma Juhani 51. k. 1.8.1974
 Hatsala Aarno Allan 51. k. 1.9.1974
 Tiittanen Raimo Armas 51. k. 1.9.1974
 Vihriälä Rauno Kullervo 51. k. 1.9.1974
 Heikkilä Pekka Juhani 51. k. 1.10.1974
 Takala Jussi-Veikko 51. k. 1.10.1974
 Juvakka Esko Johannes 52. k. 9.10.1974
 Aro Yrjö Emil 51. k. 1.11.1974
 Karling Carl-Gustav Henrik 51. k. 1.11.1974

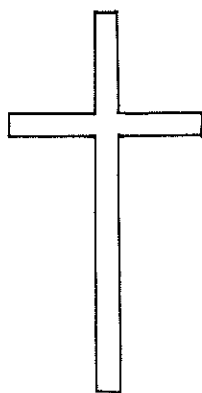
Ylennetty ylliluutnantiksi

Alahonko Seppo Juhani 55. k. 1.8.1974
 Hermansson Göstä Ingmar 55. k. 1.8.1974
 Huikkonen Kyösti Ilmari 55. k. 1.8.1974
 Ketola Matti Risto 55. k. 1.8.1974
 Nurmiranta Erkki Johannes 55. k. 1.8.1974
 Salotuomi Aimo Eemil Johannes 55. k. 1.8.1974
 Saressalo Jussi Tapani Anton 55. k. 1.8.1974
 Setälä Paavo Eino Erkinpoika 55. k. 1.8.1974
 Tiainen Esa Aarne Olavi 55. k. 1.8.1974
 Korkala Tuomo Väinö 55. k. 1.9.1974
 Mikkonen Matti Mikael 55. k. 1.9.1974
 Nordfors Heimo Olavi 55. k. 1.9.1974
 Taulu Mauno Tapani 55. k. 1.9.1974
 Andersson Ulf Henry 55. k. 1.10.1974
 Hulkkonen Heikki Unto Juhani 55. k. 1.10.1974
 Salovaara Jorma Tapani 55. k. 1.10.1974
 Tonteri Joonas Olavi 56. k. 1.10.1974
 Turunen Ismo Kalervo 55. k. 1.10.1974
 Laukka Jan Olli 56. k. 1.11.1974
 Sillanpää Viljo Juhani 56. k. 1.11.1974

Myönnetty ero

Ev Uotinen Martti Johannes 28. k. 6.10.1974
 Ev Kurki Aarre Johannes 12. mek. 1.12.1974
 Evl Kajaani Johan Aarni Veikko 19. mek. 1.10.1974
 Evl Brask Niilo Kaarlo Juhani 27. k. 9.10.1974
 Evl Nokkala Heikki Olavi 25. k. 15.11.1974
 Evl Koskinen Reima Vermas Vasama 27. k. 1.12.1974
 Evl Suominen Lauri Olavi 26. k. 1.12.1974
 Evl Vannainen Klaus Karolus 26. k. 1.12.1974
 Evl Kohtamäki Heimo Olavi 31. k. 1.12.1974
 Evl Helenius Bertel Georg Verner 27. k. 18.12.1974
 Maj Lietola Jouko 24. k. 1.8.1974
 Maj Närvänen Osmo Kalervo 44. k. 1.9.1974
 Maj Juusti Niilo Matti 36. k. 1.12.1974
 Maj Takanen Erkki Juhani 28. k. 1.1.1975
 KomkaptPalatsi Veikko Aatos 22. k. 1.12.1974
 Kapt Hurri Pentti Juhani 46. k. 1.8.1974
 Kapt Rantakari Seppo Juhani 51. k. 1.10.1974
 Kapt Brunou Arno Kai Gustaf 29. k. 15.11.1974
 Ylil Rahja Osmo Pekka 39. mek. 1.8.1974
 Ylil Koskinen Jukka-Pekka Antero 52. k. 1.9.1974
 Ylil Metsä Kimmo Tapio 51. k. 1.10.1974
 Ylil Palonen Veli Juhani 55. k. 1.10.1974
 Ltn Taivalaho Juhani Kalervo 57. k. 1.10.1974

IN MEMORIAM

**Majuri
 PYSTYNEN
 URHO SALOMON**
 s. 8.6.1911
 k. 18.6.1974
 Kad. n:o 1749
 23. kurssi

**Ylliluutnantti
 HIRVONEN
 JUHA HEIKKI**
 s. 25.5.1946
 k. 19.6.1974
 Kad. n:o 5276
 53. kurssi

Everstiluutnantti
LEHTI AARNE
s. 15.3.1899
k. 27.6.1974
Kad. n:o 167
3. kurssi

Kapteeni
**NORDSTRÖM
BENGT THORVALD VERNER**
s. 21.3.1919
k. 30.6.1974
Kad. n:o 2983
28. kurssi

Kapteeni
**MURTO
RAIMO OLAVI**
s. 21.8.1935
k. 7.7.1974
Kad. n:o 3831
44. kurssi

Eversti
**PAASONEN
ALADAR ANTERO ZOLTAN
BELA GYUALA ARPAD**
s. 11.12.1898
k. 6.7.1974
Kad. n:o 9
1.kurssi

Kapteeniluutnantti
**KAJAVA
OLAVI JOHANNES**
s. 25.5.1914
k. 21.7.1974
Kad. n:o 352 me
15. merikurssi

Eversti
**LAAKSONEN
SULO**
s. 13.2.1896
k. 4.8.1974
Kad. n:o 15
I. kurssi

Kapteeni
**KESÄLÄ
ERKKI JUHANI**
s. 28.9.1938
k. 12.8.1974
Kad. n:o 4161
47. kurssi

Kapteeni
**JÄRVENTAUS
KUSTAA-AADOLF**
s. 27.12.1896
k. 13.8.1974
Kad. n:o 117
2. kurssi

Eversti
**KAJE
LENNART**
s. 21.1.1909
k. 12.9.1974
Kad. n:o 737
12. kurssi

Yli luutnantti
**HOLMBERG
ROLF GUSTAF**
s. 13.4.1940
k. 12.9.1974
Kad. n:o 5133
52. kurssi

Everstiluutnantti
**HINNERICHSEN
PEHR OLOF LEOPOLD**
s. 1.8.1903
k. 16.9.1974
Kad. n:o 196
4. kurssi

Komentajakapteeni
**AINAMO
KAARLO ERKKI**
s. 9.1.1908
k. 16.9.1974
Kad. n:o 103 me
6. merikurssi

Kapteeni
**HIRVI
TAUNO ILMARI**
s. 29.3.1919
k. 13.10.1974
Kad. n:o 2418
26. kurssi

Kapteeni
**PAUANNE
JOEL KALEVI**
s. 7.4.1917
k. 21.10.1974
Kad. n:o 2112
25. kurssi

Everstiluutnantti
**JOKIPERÄ
HEIKKI JULIUS**
s. 12.4.1907
k. 1.11.1974
Kad. n:o 885
14. kurssi

Everstiluutnantti
**LOIKKANEN
MAUNO JYRKI**
s. 19.2.1908
k. 3.11.1974
Kad. n:o 124
2. rtkurssi

SOK-järjestö on puolueeton ja sitoutumaton, yksityiseen omistusoikeuteen ja vapaaseen markkinatalouteen perustuva taloudellinen yhteenliittymä sekä suomalaista yhteiskuntaa tukeva kansalaisjärjestö.

70 vuotta jatkuneen voimakkaan kehityksen tuloksena SOK-järjestö on Suomen suurin yhtenäinen vähittäiskauppa- ja palveluketju: Hangosta Utsjoelle, Ahvenanmaalta Ilomantsiin. Se tarjoaa monia eri myymälätyyppejä lähimyymälästä nykyaikaiseen autotarataloon, huoltamon kahviosta mannermaisesta huipputason ravintolapalveluksiin. Tällaisena voimatekijänä se on osa suomalaista arkipäivää, osa kansakunnan huoltoa.

Maanpuolustus on osa isänmaan asiaa, siksi oikean asenteen ja kansalaishengen vaaliminen kuuluvat merkittävänä osana SOK-osuuskauppajärjestön työkenttään nyt ja tulevaisuudessa.

SOK OSUUSKAUPAT **SOKOS**